JACK LONDON

PÅ TRO OCH LOVEN

ÖVERSÄTTNING

BOKFÖRLAGET NORDEN
MALMÖ

Originalets titel:
The Faith of Men

HANDELS A/B NORDENS BOKTR., MALMÖ 1941

Förord till den elektroniska utgåvan

Denna utgåva av *På tro och loven (The Faith of Men, 1904)*, författad av **Jack London** (1876-1916), är översatt till svenska 1941 och digitaliserad av Peter K i mars 2012.

Läs om verket och den engelska texten på hemsidan **The World of Jack London** eller på **Internet Archive**!

Då det gått mer än 70 år sedan författarens levnad och sedan boken gavs ut, så gäller inte längre någon upphovsrätt.

En relikt från tertiärtiden

Jag måste från första början säga ifrån, att jag inte vill göras till ett med honom. Jag kan inte sätta namn på hans ^historier, och jag vill inte heller ta ansvaret för dem. Jag gör detta förbehåll — lägg väl märke till detta — för att man inte skall dra min personliga hederlighet i tvivelsmål. Jag har i all anspråkslöshet en viss ställning, och jag har en hustru. Och för att inte såra det samhälle, som visar mig den äran att sätta värde på mig, och för hennes och mina efterkommandes skull kan jag inte våga mig så långt ut, som jag förr gjorde, eller stödja osannolikheter med ungdomens bekymmerslöshet. Och därför upprepar jag, att jag frånsäger mig allt ansvar för denne Nim-rod, denne väldige jägare, denne rättframme, blåögde, fräknige Thomas Stevens.

Och nu då jag har tagit skyldig hänsyn till mig själv och till de barn, som min hustru möjligtvis kommer att skänka mig, kan jag ha råd att vara ädelmodig.Jag skall inte kritisera de historier, som Thomas Ste-vens berättade för mig, och jag skall inte ens uttala något omdöme om dem. Om man frågar mig varför, kan jag endast svara, att jag ingen mening har om dem. Länge har jag funderat, grubblat och vägt för och emot, men aldrig har jag två gånger kommit till samma resultat, därför r— ja, så förhåller det sig sannolikt — att Thomas Stevens går utanpå

mig. Om han har talat sanning, så är allt bra om han inte gjort det, så är det också bra. Ty vem kan bevisa det? Eller vem kan motbevisa det? Jag ställer mig själv utanför spelet, medan de tvivlande kan göra, som jag har gjort — ge sig i väg och uppsöka Thomas Stevens ansikte mot ansikte och diskutera med honom de olika förhållandena, som jag, om allt går bra, nu skall relatera. Var finns han? Ja, det är mycket enkelt — någonstans mellan 53 :e graden nordlig latitud och polen å ena sidan och på den andra i det bästa jaktdistriktet mellan Sibiriens östkust och det yttersta av Labrador. Att han befinner sig någonstans inom detta avgränsade område, det vågar jag ge mitt ord på, och jag är en hederlig man, som för min egen framtids skull är tvungen att tala sanning och föra ett rättskaffens liv.

Det är möjligt, att Thomas Stevens har umgåtts väldigt lättsinnigt med sanningen, men då vi första gång-

6en träffade varandra — detta bör man lägga märke till — kom han spatserande in i mitt liv vid en tidpunkt, då jag trodde, att jag var tusen miles från civilisationens yttersta vaktpost. Och då jag såg hans ansikte, det första mänskliga ansikte, som jag hade sett på många, långa månader, kunde jag ha sprungit upp och tryckt honom till mitt bröst — jag, som annars icke brukar visa mina känslor — om han inte hade sett ut, som om han ansåg sitt besök som det naturligaste i världen. Han kom bara helt enkelt klivande fram till mitt lägerbål, sade goddag, så som det är skick och bruk mellan män på mera trafikerade router, kastade mina snöskor åt éna sidan och ett par hundar åt den andra och gjorde på detta sätt plats för sig själv vid elden. Han sa att han bara kommit för att få låna en smula soda och se, om jag hade någon anständig tobak. Så drog han fram en ålderstigen pipa, stoppade den med största omsorg, och utan att så mycket som fråga om lov tömde han hälften av tobaken i min tobakspung över i sin. Jo, det var en mycket bra tobak. Han suckade tillfredsställd, liksom den som har ro i sinnet, och njöt av röken från de glödande, krusade tobaksbladen, så att det gjorde mig, gamle rökare, gott att se på honom.

Var han jägare? Guldgrävare? Pälsjägare? Han ryckte på skuldrorna — nej, han drev bara lite om-

7kring så där. Hade kommit hit upp från Stora Slavsjon för någon tid sedan och tänkte nu att spatsera över till landet kring Yukon. Kommissionären i Koshim hade talat om, att det fanns guld i Klondike, och han hade lust att ta dit över och titta lite på sakerna. Jag lade märke till att han använde det ursprungliga, nu . föråldrade namnet Renfloden, som de äldsta på platsen tillåta sig göra för att visa sin överlägsenhet mot chechaquas och nykomlingar i allmänhet. Men han gjorde det på ett så rättframt och naturligt sätt, att man ej kände sig sårad, och jag förlät honom. Han hade också tänkt sig, att innan han gick över vatten-delaren till Yukon, skulle han göra en liten tripp uppåt Fort o' Good Hope.

.Fort o* Good Hope ligger ett gott stycke väg upp mot norr, på andra sidan om polcirkeln, där endast få män nånsin har satt sin fot, och när så en slusk kommer in till en på natten — gud vet varifrån — för att sitta vid ens eld och börjar prata om att "spatsera omkring" och "ta en liten tripp" så är det hög tid att ta sig själv i kragen och jaga drömmarna på flykten. Och därför såg jag mig omkring, såg släden och tallriset, som var utbrett på marken som underlag för sovsäckarna, såg säckarna med proviant, kameran, hundarnas kalla andedräkt, som stod som en ring längs . utkanten av ljusskenet, och på himlen ett väldigt norr-

8sken, som slog en bro över zenit från sydost till nordväst. Jag ryste. Det är någonting magiskt med nät-terna häruppe i Nordlandet, och denna trolldom smyger sig över en som feber från osunda sumpängar. Den slår sin klo i en och tvingar en på knä, innan man riktigt förstår det. Så stannade min blick på snöskorna, som låg i kors på marken, där han hade kastat dem, och jag sneglade också på min förr så välfyllda tobakspung. Minst hälften hade avdunstat. Detta var avgörande. Det var inte min fantasi, som hade spelat mig ett spratt.

Antagligen halvt vanvettig genom brist på mat och sömn, sade jag till mig själv, medan jag satt och såg kritiskt undersökande på mannen — en av dessa guld-grävare, som under den vilda jakten kommit vilse och nu vandrade som en förtappad själ över ödemarker och okända djup. Nå, jag skulle låta hans stämningar följa sina egna banor, så kanske han till sist fick makt över sina förvirrade tankar. Vem vet — kanske kunde ljudet av en mänsklig röst hjälpa honom på rätt köl igen?

Och därför uppmuntrade jag honom till att prata på och förvånades, ty han talade om de vilda djuren och om

deras liv och sätt att färdas. Han hade jagat den sibiriske vargen i det västligaste Alaska och stengetter i den mest okända delen av Rocky Mountains.

9Han påstod, att han kände till de gomställen, där den siste buffeloxen ännu höll till; att han hade följt vildrenshjordar på hundratusentals djur, att han hade sovit i Great Barrens på myskoxens vinterväg.

Och nu ändrade jag åsikt om honom — det var första gången, men det blev absolut icke den sista — och ansåg honom för en sanningens apostel. Varför jag gjorde det, vet jag inte, men jag fick lust att upprepa en historia, som hade berättats för mig av en man, som hade levat så länge i landet, att han borde ha varit klokare. Det var om den store björnen, som alltid håller till på St. Elias branta sluttningar och aldrig förvillar sig ned på jämnare mark. Men för att detta djur skall vara riktigt lämpat för sin bergsboning, hade Gud inrättat det så, att benen på ena sidan voro en hel fot kortare än på den andra. Vilket ju är väldigt bekvämt, det kan ingen förneka. Och jag beskrev jakten på detta sällsynta djur i mitt eget namn, hela tiden talande i första personen singu-laris, presens indikativ, skildrade vederbörlig terräng, gjorde nödvändiga utsmyckningar och gav den en prägel av sannolikhet, väntande att få se mannen slagen av häpnad.

Men nej! Om han hade tvivlat, kunde jag ha förlåtit honom. Om han häde motsagt mig och förklarat,

10att det inte fanns någon fara vid en sådan jakt, därför att djuret icke kunde vända om och gå andra vägen — om han hade gjort det, så kunde jag ha skakat hand med honom som med en broder i samma anda. Men visst inte! Han fnös föraktfullt, såg på mig och fnös igen. Så prisade han min tobak, lade upp den ena foten i mitt knä och bad mig undersöka hans fotbeklädnad. Det var en mucluc av det slag som användes av innuiterna, hopsydd med djursenor och utan pärlor eller andra utsirnijngar. Men det var skinnet, som gjorde dem så intressanta. Det var drygt en halv tum tjockt och påminde om valrosshud; men därmed var det också slut med likheten, ty ingen valross hade någonsin haft en så underbar hårväxt. På sidorna och vid anklarna hade håren nästan slitits bort genom gnidning mot buskar och snö, men längs översta kanten och baktill, där de hade varit mera skyddade, var de grova, svartgrå och mycket tjocka. Jag förde håren medr något besvär åt sidan och såg invid huden efter det finare hårlager, som kännetecknar djuren i Nordlandet, men jag fann det icke. Detta uppvägdes av längden på håret; ty de ruggar, som hade hållit stånd mot tidens tand, mätte med säkerhet sina sju, åtta tum i längd.

Jag såg upp på mannen, och han drog tillbaka sin fol och frågade:

11— Har ni påträffat sådan hud på era St. Elias-björnar?

Jag skakade på huvudet.

— Nej, och inte heller på något annat djur, varken till lands eller sjöss, svarade jag uppriktigt. Jag visste inte vad jag skulle tro om den tjocka huden och de långa håren.

— Den här huden, sade han utan minsta försök att ge sina ord någon särskild vikt, är av en mammut.

— Åh prat, utbrast jag, ty det var. mig omöjligt att behålla min misstro för mig själv. Mammuten, min gode man, har förlängesén försvunnit från jordens yta. Vi vet, att den har existerat, därför att vi har funnit förstenade lämningar efter den i jorden och därför att den sibiriska solen ansåg lämpligt att töa upp isen på ett berg, och ett fruset lik kom i dagen, men vi vet också, att det inte existerar något levande exemplar av arten. Våra upptäcktsresande ...

Här avbröt han mig med ett otåligt:

— Upptäcktsresande — pytt! Vekligt folk! Låt oss inte tala om dem! Men säg mig, mänska, vad ni inbillar er att ni vet om mammuten och dess tillvaro?

Det fanns intet tvivel om att detta kunde göras till en god historia, och därför satte jag också bete på min krok och rannsakade mitt minne efter alla de detaljer jag kunde ha i min ägo angående berörda

12ämne. Jag började med att djuret var förhistoriskt, och till stöd för detta ryckte jag fram med alla de fakta jag kände till. Jag talade om de sibiriska sandåsarna, där det fanns så många mammutben; jag talade om de stora

mängder fossilt elfenben, som Alaska Commercial Company hade köpt av innuiterna, och jag förklarade, att jag själv i det guldförande gruset i vattendragen längs Klondike hade funnit tänder, som var sex till åtta tum långa. — Alltsammans förstenat, sade jag* och funnet bland avlagringar, som fortgått sedan tidernas morgon.

— Jag kommer ihåg från det jag var en liten pojke, sade Thomas Steven med en föraktfull fnysning (han hade ett sådant fördömt sätt att fnysa på), då jag såg en förstenad vattenmelon. Och därav följer, att fastän dumma människor ibland kan inbilla sig, att de verkligen dragit upp eller ätit sådana, så existerar det inte mera något, som man kan kalla för vattenmelon.

— För att blott ta upp frågan om födan, invände jag utan att närmare gå in på hans anmärkning, som var barnslig och inte hade något med saken att göra,

/ — så måste jorden frambringa en oerhörd mängd växtlighet för att kunna hålla liv i så kolossala djur. Och ingenstans så långt norrut är jorden så fruktbar. Ergo kan mammuten inte existera längre.

13— Jag forlåter er okunnighet med hänsyn till många saker, som rör detta nordanland, därför att ni är en ung man och inte har färdats omkring så mycket, Men på samma gång är jag mest böjd för att vara ense med er i ett avseende. Mammuten existerar inte längre. — Hur jag kan veta det? Jag dödade den sista av dem med min högra hand.

Så talade Nimrod, den väldige jägaren. Jag kastade ett vedträ in bland hundarna och befallde dem att hålla inne med sina okristliga tjut. Det fanns inget tvivel om att inte denne lögnare av guds nåde, skulle öppna sin mun och ge mig betalt för min St. Elias-björn.

— Så här gick det till, begynte han slutligen, då det åter blev stilla. — En dag då jag satt vid mitt lägerbål...

— Var? avbröt jag honom.

Han gjorde en rörelse med handen i nordostlig riktning, där det fanns ett okänt land, vars oerhörda vildmarker blott få män hade beträtt och varifrån ännu färre hade kommit tillbaka.

— Jag satt en dag vid mitt lägerbål med Klooch. Klooch var en så vacker liten kamooks, som nånsin har gnällt i ett seltyg eller stuckit sin nos i en matgryta. Hennes far var en fullblodsmalmute från ryska Pastilik vid Beringshav, och hennes mor var en fin-

14lemmad tik av Hudson-Bayrasen. Jag hade själv sörjt för, att de kommo samman, ja, och jag hade tänkt mycket över sakerna. Det var en förstklassig korsning, och den dagen, jag nu talar om, hade hon just fått valpar med en vild varg från skogarna — grå med långa ben, väldiga lungor och ohyggligt seglivad. Har ni nånsin hört talas om något liknande? Det var en ny hundras jag hade gjort, och jag väntade mig stora saker av den.

Som jag redan sagt, hade hon just fått sina valpar, och det hela hade gått utmärkt. Jag satt på huk, böjd över valparna — sju kraftiga små blinda kräk -— då det bakom mig hördes ett ljud som liknade trumpetstötar och dånet av basuner. Så kom det en våldsam vindpust liknande en by, som driver regnet framför sig, och jag hade rest mig upp till hälften, då jag blev kastad framstupa till marken. I detsamma hörde jag Klooche sucka, alldeles som en man suckar, när man placerar sin knytnäve rakt i hans mage. Ni kan hålla allt guld, ni har i er pung, på att jag låg stilla, men jag vred en smula på huvudet och såg en väldig koloss röra sig ovanför mig. Så blev den blå himlen åter synlig och jag sprang upp. Ett väldigt köttberg höll på att försvinna in i snåren vid randen av den öppna platsen. Jag såg en glimt av bakdelen med dess styva svans, som var lika stor i omfång som hela jmin

15kropp och stående rakt ut i vädret. I nästa sekund var allt, vad som fanns att se, ett stort hål i snåret, fastän jag fortfarande kunde höra ljud som efter ett hastigt bortdöende oväder, medan buskar och snår krossades och träden knakade och brakade.

Jag sträckte ut handen efter min bössa. Den hade legat på marken med mynningen på en trädstam; men gevärskolven var krossad, pipan hade förskjutit sig och hela mekanismen var i tusen bitar. Så såg jag mig omkring efter tiken — ja, vad tror ni?

Jag skakade på huvudet.

— Må min själ förtäras i helvetets eld i tiotusen år, om där fanns den minsta lilla smula kvar av henne! Klooch, de sju levnadsfriska små ungarna — borta, allesamman borta! Där hon hade legat fanns endast en slemmig, blodig fördjupning i den mjuka jorden, en hel yard i diameter och vid kanterna här och där några avrivna hår.

Jag mätte ut tre fot i snön, drog en cirkel omkring detta mått och såg på Nimrod.

— Djuret var tretti fot långt och tjugo fot högt, svarade han, och huggtänderna höll över aderton fot. Jag kunde inte själv tro det den gången, fastän det just hade skett. Men om mina sinnen hade spelat mig ett spratt, så var där ju den förstörda bössan och hålet i snåret. Och så fanns också — eller rättare

16sagt, där fanns icke — Klooch och valparna. Åh, mänska, jag blir alldeles rasande då jag tänker på det! Klooch! En ny Eva! Modern till en ny släkt. Och så kommer där en vild, ostyrig gammal mammuttjur och som en ny syndaflod fullständigt sopar bort dem från jordens yta. 'Kan ni förundra er över att den bloddränkta jorden ropade högt till gud efter hämnd? Eller att jag tog min yxa och satte åstad efter djuret?

— Er yxa? utbrast jag alldeles häpen vid den bild han rullade upp framför mig. — Er yxa och en stor mammuttjur, tretti fot lång, tjugo fot...

Nimrod instämde med ett muntert skratt.

— Ja, är det inte så att man kan skratta ihjäl sig åt det? utbrast han. Ofta har jag skrattat åt det bak-efter, men den gången skrattade jag inte. Jag var alldeles rasande, både över bössan och över Klooch. Ja, tänk efter själv! En splitterny men icke klassificerad eller patenterad ras utplånad, innan den hade slagit upp ögonen och hade fått sitt medborgarskap. Nåja, det kan ju inte hjälpas! Livet är fullt av missräkningar, och det kan kanske vara rätt så bra det. Kött smakar bäst när man har svultit länge, och en mjuk säng känns mjukare efter en mödosam resa.

Som jag sa, rusade jag alltså åstad efter besten med min yxa, och jag höll mig tätt i hälarna på honom

På tro och loven — 2 "i nned genom dalen; men då han svängde tillbaka möt den översta ändan av dalen, befann jag mig flämtande efter luft vid den nedre ändan. På tal om föda, så ska jag göra uppehåll ett ögonblick och förklara ett par saker. Däruppe på de kanterna, mitt inne i bergen, finns det underliga naturförhållanden. Där finns en okristlig massa små dalar, och de liknar varandra allesamman, precis som ärter i en balja, och de är allesamman nog så bra dolda, med branta klippväggar på alla sidor. Och vid deras nedersta ände finns det alltid små öppningar, där vattenavrinningen eller glaciärerna måste ha brutit sig ut. Den enda vägen dit in går genom dessa öppningar, och de är allesamman små, och somliga är mindre än de andra. Och vad nu föda beträffar, ja, ni har ju rest en hel del, och så har ni väl också traskat omkring på de regnvåta öarna vid Alaskas kust, nedåt Sitka till! Ja, och då vet ni också, hur allt växer där nere — stort och saftigt, liksom en urskog. Se, så är det också med de här dalarna! Fet, rik jordmån, med ormbunkar och gräs och allt sånt där, som växer mycket högre än ens huvud. Regn tre dagar av fyra alla sommarmånaderna igenom, och det finns föda nog till tusen mammutdjur, för att inte tala om smärre villebråd till människoföda.

Men för att komma tillbaka till min historia! Nere i den nedre ändan av dalen blev jag andfådd och måste

18ge tappt. Då började jag att fundera, ty medan jag kippade efter andan, blev jag allt mera ilsken, och jag visste, att jag aldrig skulle få fred i min själ, förrän jag kunde hälla festmåltid på stekta mammutfötter. Och jag visste också att detta var detsamma som skoo-kum mamook puka-puk — ja, förlåt, att jag talar chi-nookspråk — jag menar att en svår kamp förestod. Vägen till min dal var mycket smal och murarna branta. Högt uppe på ena sidan låg en av de stora rullstenarna, och den vägde säkert sina modiga tvåhundra ton. Jag travade tillbaka till mitt läger och höll god utkik på tjuren, så att han inte skulle kunna slippa förbi. Jag tog fram min ammunition. Den var ju ingenting värd då bössan var krossad, så att jag öppnade patronerna, placerade krutet under stenen och satte en lunta till. Det var inte mycket krut, men den gamla stenen lyfte sig långsamt upp på kant och la sig där den skulle ligga och lämnade nätt och jämnt så mycket plats bredvid sig att vattnet kunde fortsätta att rinna. Nu hade jag honom.

— Men hur kunde ni ha honom? frågade jag. Vem har nånsin hört talas om en man, som har dödat ett mammutdjur med en yxa? Eller för övrigt med något som helst vapen?

— Mänska, har jag inte sagt er att jag var alldeles galen i huvudet? svarade Nimrod, en smula irriterad.

19Fullkomligt från mina sinnen, både över Klooch och över bössan! Och förresten så var jag väl jägare, eller hur? Ja, och var det inte ett nytt och mycket sällsynt stycke vilt? En yxa? Strunt! Jag hade inte alls bruk för den! Hör nu på, så ska jag berätta för er en jakthistoria av det slag, som lika gärna kunde ha tilldragit sig i de dagar, då världen var ny och ung, då grott-mänskorna dödade sitt villebråd med en stenyxa. En sådan yxa skulle ha varit mig till precis samma nytta. Men hör på, är det inte en känd sak, att en man kan gå mycket längre än både häst och hund? Att han kan trötta ut dem,* därför att han bättre kan hålla ut på grund av sin intelligens?

Jag nickade.

— Jo, men hur så? Så gick det plötsligt ljus upp för mig, och jag bad honom fortsätta.

— Min dal var kanske fem miles i omkrets. Mynningen var stängd, och det var inte möjligt att slippa ut ur den. Mammuttjuren var ett skyggt djur, och jag hade honom helt i min makt. Jag började åter att följa i hälarna på honom, tjöt som en djävul, bombarderade honom med stenar och jagade honom tre gånger runt dalen, innan jag inställde förföljandet för att äta kvällsmat. Förstår ni det? En kapplöpning mel-len mänska och mammutdjur! En cirkus med sol, måne och stjärnor som publik!

20Det tog mig hela två månader, men jag uppnådde vad jag ville. Och det var inte roligt. Åter och åter jagade jag honom runt dalen, och jag höll mig innanför honom, åt salt kött och bär medan jag sprang och fick mig emellanåt en liten lur. Naturligtvis fanns det stunder, då han blev alldeles utom sig och vände sig mot mig. Så styrde jag mot sumpmarkerna invid vattendraget, och där låg jag och förbannade honom och hans förfäder och sa, att han kunde ju anfalla, om han vågade. Men han var för klok till att våga sig ut på sumpmark. En gång klämde han in mig emot bergväggen, och jag kröp undan till en djup klyfta och väntade. Varje gång han sökte efter mig med sin snabel, så bearbetade jag honom med yxan, tills han drog sig tillbaka, tjutande och skrikande så att mina trumhinnor höll på att sprängas. Han var alldeles vild. Han visste att han både hade mig och inte hade mig fast, och det gjorde honom fullkomligt rasande. Men han var inte dum, det måste jag säga! Han visste att han var säker, så länge jag blev kvar i klyftan, och han bestämde sig för att ställa om, att jag stannade där. Och han gjorde förbaskat rätt i det, men han hade inte tagit födan med i beräkningen. Det fanns varken mat eller vatten i närheten av den, så det säger sig själv, att han inte kunde hålla ställningen. Han kunde bli stående framför öppningen i flera tim-

21mar, hålla utkik på mig och slå efter flugorna med sina stora hängande öron. Men så blev han törstig, och han kunde tumla runt och ryta, så att marken skakade, och kallade mig allt fult han kunde hitta på. Det var naturligtvis för att göra mig rädd, och när han så antog att jag var tillräckligt mör, så drog han sig helt försiktigt tillbaka och försökte att smita i riktning mot vattendraget. Ibland lät jag honom komma nästan ända dit —1 ett par hundra yards därifrån — och rusade så ut från mitt gömställe, och han kom tillbaka igen, tung och ovig som det gamla jordskred han var. När jag så hade gjort detta ett par gånger och han hade räknat ut det, så skiftade han taktik* Han hade tillägnat sig den grundsatsen som heter tid, förstår ni. Utan minsta varning gav han sig iväg som en vanvettig ned till vattnet, i den lömska avsikten att nå ditned och tillbaka igen, innan jag hann att springa min väg. Så äntligen, efter att ha utstött de rysligaste förbannelser över mig, upphävde han belägringen och begav sig med värdiga steg till vattnet. *

Det var den enda gången han höll mig innestängd — det varade tre hela dagar — men efter detta var det en evig cirkus. Runt och åter runt gick det som en karusell, och alltid efter min önskan — ty det var sannerligen inte hans. Mina kläder hängde alldeles i trasor, men jag gav mig aldrig tid att laga dem, och till sist

22sprang jag omkring som en vilde — med den gamla yxan i ena handen och en sten i den andra. Ja, jag gjorde aldrig minsta uppehåll, utom för att få lite sömn i remnor eller på klipputsprång. Vad tjuren angick, så blev han tydligt magrare och magrare— han hade tappat minst flera ton — och han var så nervös, som en gammal

skolmamsell, som inte har blivit gift. Men när jag kom nära honom och galltjöt eller gick lös på honom med en lång käpp, så kunde han hoppa runt som en lättskrämd fölunge och skaka i hela krop-pep. Och så gav han sig iväg med svans och snabel stående rakt upp i luften, med huvudet lutande åt ena sidan och blixtrande onda ögon, och det var rent av förskräckligt som han svor över mig. Han var ett högst omoraliskt djur, en mördare och gudshånare.

Men då det led mot slutet höll han upp med allt detta och började att klaga liksom ett litet barn. Hans mod var brutet, och han blev som en enda skakande, bävande hopplös förtvivlan. Han fick emellanåt en våldsam hjärtklappning och stapplade omkring som en drucken, och han föll omkull och skrapade av huden på sina ben. Och ibland blev han trött på att springa runt. Åh, själva gudarna skulle ha gråtit över honom, och ni också såväl som varje människa. Det var så ynkligt, och han var så förfärligt stor, men jag gjorde mig hård och satte upp farten. Till sist hade jag tagit

23all kraften ur honom, och han la sig ned, kippande efter andan, fullkomligt nedbruten, hungrig och törstig. Och då jag var på det klara med att han icke kunde röra sig, så skar jag av senorna på benen och använde nästan hela dagen till att arbeta mig in i honom med yxan, och han snyftade och grät, till dess jag kom långt in nog för att döda honom. Trettio fot lång var han och tjugo fot hög, och man skulle ha kunnat spänna en hängkoj mellan hans betar och ha legat nog så bekvämt där. Och bortsett från att jag hade sprungit musten ur honom, så var han mycket god att äta, och endast hans fyra fötter, stekta hela, kunde ha varit mat nog för en man under ett helt år. Jag tillbragte själv hela vintern där på platsen.

— Och var finns den där dalen? frågade jag.

Han gjorde en rörelse med handen åt nordost och

sade:

— Er tobak är mycket god. Jag har en dryg portion av den i min tobakspung, men minnet av den skall jag bevara i mitt hjärta under hela mitt liv. Som ett bevis på min erkänsla och i utbyte mot de mocka-siner ni själv har på fötterna, vill jag förära er dessa muclucs. De kan vara till minne om Kloch och de sju små blinda kräken. De påminna också om en händelse, som är utan motstycke i världshistorien, nämligen tillintetgörelsen av den äldsta och den yngsta

24djurrasen på jorden. Och det bästa med dem är att de icke kunna slitas upp.

Då denna byteshandel var gjord, knackade han askan ur pipan, tryckte min hand till godnatt och vandrade bort över snön. Och vad denna historia angår, som jag redan förut har avsagt mig ansvaret för, så anbefaller jag alla dem som tvivla på sanningsenligheten av den, att avlägga ett besök på Smithsonian Institute. Om ni medför nödiga introduktionsskrivelser och icke kommer under ferietiden, så kan ni säkert få företräde hos professor Dolvison. De förut nämnda muclucs befinner sig i hans förvar, och han garanterar visserligen inte för, hur de har erhållits, men för de material de är gjorda av. När han säger, att de är gjorda av mammuthud, så böjer den vetenskapliga världen sig för hans avgörande. Och vad mera kan man så begära?

*

En gudadryck

En historia om en förslagen mans tilltag bland det underliga folk,
som lever längs Norra Ishavets kuster.

Thomas Stevens sannfärdighet var måhända lika med *x* och hans fantasi som vanliga mänskors, ökad till högsta potens, men det måste i varje fall medges att han aldrig vare sig i ord eller handling gjort sig skyldig till något

som kan stämplas som uppenbar lögn ... Det är möjligt, att han kan ha umgåtts lättsinnigt med sanningen och har närmat sig möjligheternas yttersta gräns, men i hans historier gnisslade maskineriet aldrig. Att han kände till Nordlandet lika väl som någon bok, det finns där ingen levande själ som kan förneka. Att han färdats vida omkring och vandrat längs otaliga, okända stigar, det finns där många, som kan bevisa. Bortsett från vad jag själv visste, så kände jag också män, som har träffat på honom överallt men särskilt vid gränsen till landet

utan lag och rätt. Så till exempel Johnson, förutvarande kommissionär i Hudson Bay Company, som hade härbärgerat honom i en handelsstation i Labrador, tills hans hundar blivit lite utvilade och han kunde tänka på att gå vidare. Det fanns McMahon, agent för Alaska Commercial Company, som först hade råkat på honom i Dutch Harbour och sedan bland de mest avsides liggande Aleuterna. Det var odisputabelt, att han hade varit ledare för en av Förenta staternas första uppmätningsexpeditioner, och det är ett historiskt faktum att han i samma egenskap tjänstgjorde under Western Union, då de försökte att föra sin telegraflinje över Alaska och Sibirien till Europa. Och så till sist var det Joe Lamson, valfångarkaptenen, som, då han låg infrusen vid Mackenzieflodens mynning, hade haft besök av honom ombord, dit han kom och ville ha tobak.

Detta sista drag är ett alldeles avgörande bevis för att det verkligen måste ha varit Thomas Stevens. Hans jakt efter tobak var evig och outtröttlig. Innan vi ännu blev närmare bekanta, lärde jag mig att hälsa på honom med den ena handen och räcka honom tobakspungen med den andra. Men den kvällen då jag träffade honom i John 05Briens utskänkningslokal i Daw-son, var han omgiven av en nimbus av rök från en femticentscigarr, och i stället för min tobakspung begärde han min guldpåse. Vi stod just vid ett faraobord,

27och genast satte han ut den på "högsta kortet". "Fem-ti!" sa han, och croupieren nickade. "Högsta kortet" kom upp, och han gav mig min påse tillbaka, begärde uppgörelse och drog mig bort till vågen, där vågmästaren helt likgiltigt utbetalade till honom femti dollars i guldstoft.

— Nu ska vi ha något att dricka! sa han lite senare, och då han stod vid baren och satte sitt glas ifrån sig började han: Det här påminner mig om en dryck som jag fick uppåt Tattarat till. Nej, ni känner inte något till den platsen, och den finns inte utsatt på kartan. Men den ligger vid Norra Ishavets kust, inte så många hundra miles från amerikanska gränsen, och där lever gott och väl ettusen gudsförgätna själar, som gifta sig och giftas bort, svälter och dör, allt efter som det faller sig. Upptäcktsresande har inte fått ögonen på dem, och man finner dem inte i folkräkningen från 1890. En valfångare hade en gång satt på grund där, men manskapet, som nått in till kusten över isen, begav sig söderut, och ingen har sedermera hört talas om dem.

— Men det var i alla fall en gudadryck vi lagade åt oss, Moosu och jag, tillade han ett ögonblick senare, med den svagaste antydan om en suck.

Jag visste, att det låg stora bedrifter och djärva handlingar bakom den sucken, så jag drog honom bort

28i ett hörn mellan en rulett och ett pokerbord och väntade på att han skulle få tungan i gång.

— Jag hade en enda sak att invända mot Moosu, började han och lade eftertänksamt huvudet på sned, — en sak att invända, och endast en. Han var indian och hörde hemma på andra sidan av Chippewyan-lan-det, men olyckan var, att han hade förvärvat sig en överlägsen kunskap om bibeln och de där sakerna. Han hade under en hel säsong legat i läger med en förlupen kanadensare, som hade studerat till präst. Moosu hade inte sett kristendomen tillämpad i livet, men hans huvud var fullt av mirakel, kamp, försynens skickelser och allt möjligt som han inte begrep. Men annars var han bra på slädfärder och till allt arbete i lägret.

Vi hade bägge haft en mödosam tid, och vi var mycket medtagna, då vi råkade dimpa ner i Tattarat. Vi hade mist både våra grejor och hundar, när vi under en höststorm satte över ett vattendrag, och då vi kravlade oss in i byn, var våra kläder i trasor, och vi var så hungriga, att vi knappt visste vilket som var mage eller vad som var rygg. Folket där var inte vidare överraskade över att se oss — de hade haft valfångare där förut — och de gav oss det uslaste hybblet i byn att bo i och sin sämsta föda till att uppehålla livet med. Vad som föreföll mig märkvärdigt

29var att de lät oss vara alldeles ensamma. Men det förklarade Moosu för mig.

"Shamanen sick tumtum," sade han och därmed menade han, att shamanen eller medicinmannen var svartsjuk och hade rått folket att inte ha något med oss att göra. Det lilla han hade sett av valfångarna hade lärt honom inse, att vår ras var den starkaste och klokaste, och han uppförde sig bara, som shamaner alltid ha uppfört sig hela världen över. Och innan jag är färdig med min historia, så ska ni förstå, att hans uppfattning inte var så alldeles galen.

"Det här folket har en lag," sade Moosu. "Den som vill ha kött att äta måste gå på jakt. Vi är inte skickliga, ni och jag, o herre, när det gäller att begagna detta lands vapen, och vi kan inte-spänna bågen eller kasta spjuten på det sätt, som de anse för rätt här på dessa kanterna. Och därför har shamanen och Tum-masook, som är deras hövding, stuckit sina huvud ihop, och det har blivit bestämt, att vi tillsammans med kvinnorna och barnen ska hjälpa till att släpa hem köttet och passa upp på jägarna."

"Men detta är alldeles galet," svarade jag, "ty, Moosu, vi är bättre än dessa mänskor som vandra i mörker. Vidare borde vi vila oss och samla krafter, ty vägen söderut är lång, och på den vägen kan de svaga inte trivas."

30"Jamen, vi har ingenting," invände han och såg sig om i vår igloo med det ruttna timret och inandades med vämjelse stanken av det ålderstigna valrosskött, som hade utgjort vår kvällsmat. "Och med denna kost kan vi inte återfå våra krafter. Vi har ingenting utom flaskan med 'smärtdödaren', som ändå inte kan fylla våra tomma magar, och därför måste vi gå under de otrognas ok och bli vedhuggare och vattenbärare. Och det finns goda saker här, som vi inte kan få. Åh, herre, aldrig har min näsa ljugit för mig, och jag har följt den till hemliga förråd och in mellan pälsverks-högarna i deras igloos. Många goda varor har detta folk pressat ut av de stackars valfångarna, och dessa varor är samlade på få händer. Kvinnan Ipsukuk, som bor i andra ändan av byn, närmast hövdingens igloo, äger mycket mjöl och socker, ja, mina ögon har till och med sett sirap, som hon har smort in sitt ansikte med. Och i hövdingens igloo finns där te... har jag inte sett det gamla svinet sitta där och frossa? Och shamanen har en hel låda 'Står' och två kuttingar fyllda av härlig röktobak. Och vad har vi? Ingenting! Ingenting! Ingenting!"

Men jag var fullkomligt häpen över vad han sagt om tobaken och svarade inte.

Och Moosu bröt av egen drift tystnaden och sade:

"Och så är där också Tukeliketa, dotter till en stor

31jägare och en rik man. En vacker ung kvinna. Ja, i sanning en mycket behaglig ung kvinna!"

Jag funderade mycket under natten, medan Moosu låg och snarkade, för jag kunde inte uthärda tanken på tobaken, som var så nära, och som jag ändå inte kunde komma till att röka. Det var mycket sant, som Moosu hade sagt, att vi ingenting hade. Men så stod det plötsligt klart för mig, hur jag skulle bära mig åt, och på morgonen sa jag till honom:

"Smyg dig försiktigt omkring i byn, så som du kan göra det, och skaffa mig ett ben, ihåligt och krökt som en gåshals. Du ska gå ödmjukt omkring, men samtidigt ska du se noga upp med var det finns grytor och pannor och kokredskap, och du måste komma ihåg, att min klokhet är den vite mannens klokhet, och du ska göra som jag befaller dig, säkert och raskt."

Medan har var borta, placerade jag tranlampan mitt i vår igloo och flyttade de skabbiga sovsäckarna åt sidan, så att jag kunde få plats till att röra mig. Så tog jag isär Moosus bössa och lade pipan där jag lätt kunde få tag i den, varefter jag flätade en mängd vekar av den bomull, som kvinnorna samla på markerna under sommaren. Då Moosu kom tillbaka, hade han med sig benet som jag hade befallt honom att hämta, och han omtalade, att i Tummasooks igloo fanns det en fotogenkanna, som rymde fem gallons och en stor

32kopparkittel. Ja sa, att han hade gjort ett gott arbete, och att vi inte skulle företa oss något mer den dagen. Och då midnattstimman närmade sig, höll jag ett långt tal till honom.

"Denne hövding, Tummasook, har en kopparkittel, och vidare har han en fotogenkanna." Jag lade en stor sten, som var glattslipad av vågorna, i Moosus hand. "Det är stilla i lägret, och stjärnorna blinka. Gå du ut, kryp

försiktigt in i hövdingens tält och slå honom på magen, riktigt hårt! Och låt det kött och den goda mat, som du i kommande dagar ska förtära, ge din arm kraft. Det blir skrik och skrän, och hela byn kommer snart på benen. Men du ska inte vara rädd. Du ska vara mycket försiktig och försvinna i nattens mörker och den förvirring, som kommer att gripa hela folket. Och när kvinnan Ipsukuk kommer i närheten av dig — hon som smörjer sitt ansikte med sirap — ska du också slå henne och alla dem som ha mjöl och som du kommer åt. Och så ska du upphäva din röst i smärta, vrida dina händer och vika dig dubbel, som om du också har blivit träffad av nattens hemsökelser. Och därigenom ska vi skaffa oss heder och stora rikedomar och lådan med 'Star' och all den goda röktobaken och din Tukeliketa, som är en vacker ung kvinna."

Då han hade gått för att uträtta sitt ärende, satte

På tro och loven — 3 o qjag mig ned i hyddan och väntade tåligt, och det föreföll mig som om tobaken vore mycket nära. Så ljöd ett ångestskri genom natten, och därefter steg ett väldigt oväsen upp mot himlen. Jag grep 'smärtdödaren', och rusade ut i byn. Där var ett förfärligt oväsen, kvinnorna klagade och en stor ångest hade gripit dem alla. Tummasook och kvinnan Ipsukuk låg och vred sig på marken i smärta, och tillsamman med åtskilliga andra låg också Moosu. Jag knuffade undan alla, som låg och spärrade vägen för mig och räckte flaskan till Moosu. Och han blev genast bra och upphörde att tjuta. Varpå de andra som hade blivit slagna på samma sätt ropade högt och bad att få flaskan. Men jag höll ett långt tal till dem, och innan de fick lov att smaka på flaskan, så att de kunde bli botade, hade jag avtvungit Tummasook hans kopparkittel och fotogenkanna, och kvinnan Ipsukuk hennes socker och sirap och de andra sjuka stora mängder med mjöl. Sha-manen blängde ilsket på folket som låg vid mina fötter, fastän han å andra sidan hade svårt att dölja sin häpnad över underverket. Men jag höll mitt huvud högt, och Moosu stönade under sin börda, medan han följde efter mig till vårt usla skjul.

Där började jag genast arbeta. I Tummasooks stora koppargryta blandade jag tre delar vetemjöl med fem delar sirap, och sedan tillsatte jag tjugo delar

34vatten. Så satte jag grytan bort till lampan för att blandningen skulle jäsa i värmen och bli stark. Moo-suk förstod det och sa, att min klokhet övergick allt förstånd och var större än Salomos, som han hade hört var en klok man i forna dagar. Fotogenkannan satte jag över lampan, och i tuten placerade jag en tuta och i tutan det ben, som liknade en gåshals. Så sände jag ut Moosu för att hacka upp is i små stycken, medan jag satte hans bösspipa i förbindelse med gåshalsen, och isen som han kom med staplade jag upp ungefär till mitten av pipan. Vid pipans mynning, bortom ishögen, ställde jag en liten järngryta. När brygden var stark nog — och det varade två dar innan den var riktigt kraftig — fyllde jag fotogénkannan med den och antände de vekar, som jag hade flätat.

Då allt var redo talade jag till Moosu. "Gå ut," sade jag, "till de förnämsta männen i byn och framför min hälsning och bjud dem att komma till min igloo och sova bort natten hos mig — och gudarna.

Drycken susade muntert i den stora grytan, då de började skjuta undan skinnförhänget och slinka in, och jag stod och staplade isbitar upp kring bösspipan. Ur den bortersta ändan av röret föll det dropp, dropp, dropp — ned i järngrytan — det var hooch, förstår ni. Men de hade aldrig sett något liknande, och de smålog en smula nervöst, då jag höll ett långt tal om

35dryckens förtjänster, Medan jag talade lade jag märke till det svartsjuka uttrycket i shamanens ögon, så att när jag hade slutat, placerade jag honom bredvid Tummasook och kvinnan Ipsukuk. Så gav jag dem att dricka, och tårarna stod dem i ögonen, och deras magar värmdes så härligt, tills de i stället för att känna fruktan girigt sträckte fram handen för att få mer; och då jag väl hade fått dem i gång, vände jag mig till de andra. Tummasook skröt över att han en gång hade dödat en isbjörn och han uppförde en hel pantomim och gjorde det med en sådan kraft, att han var nära att slå till sin morbror. Men där var ingen som bekymrade sig om sådant. Kvinnan Ipsukuk begynte gråta över en son, som hon mist för många år sedan på isen, och shamanen började göra besvärjelser och profeterade. Så gick det till, och innan morgonen bröt in, låg de alla på golvet och sov tryggt... gudarnas sömn.

Fortsättningen av historien faller av sig själv, inte sant? Ryktet om trolldrycken spred sig. Den var allt för

underbar för att kunna beskrivas med ord. Ingen kunde berätta blott en tiondel av de mirakel som den utförde. Den stillade smärta, den mildrade sorg, den väckte gamla minnen till liv, den kallade döda ansikten fram och längesen förgätna drömmar. Den åt sig som en eld igenom blodet och brann utan att

36bränna. Den gav hjärtat nytt mod, den rätade upp ryggraden och gjorde männen till övermänskliga varelser. Den uppenbarade framtiden, och den framkallade syner och spådomsgåvor. Den rymde all världens visdom och löste alla gåtor. Det fanns ingen gräns för allt det som den kunde göra, och snart ropade alla på att få sova tillsamman med gudarna. De kom med sina varmaste pälsverk, sina starkaste hundar, sitt bästa kött, men jag sålde inte hooch till alla och envar — endast till dem som kom med mjöl, sirap och socker. Och det strömmade in så stora förråd av dessa varor, så att jag måste sätta Moosu till att bygga en depå till att förvara alltsammans i, för det fanns snart inte plats för mer i igloon. Innan tre dar var gångna, var Tummasook ruinerad! Shamanen, som efter den första natten aldrig hade varit mer än halvrusig, vaktade noga på vad jag företog mig, och höll ut nästan hela veckan. Men innan tio dagar var gångna, hade även kvinnan Ipsukuk tömt ut sitt förråd och vacklade hem, svårt medtagen.

Men Moosu beklagade sig.

"O herre," sade han, 'Vi har samlat oss stora mängder av sirap och socker och mjöl, men vår bostad är fortfarande lika usel, våra kläder är tunnslitna och våra sovsäckar skabbiga. Vår mage ropar på kött, som inte stinker så att stanken förorenar luften, och efter

37sådant te som det Tummasook frossar i, och vi längtar också svårt efter den tobak som tillhör Neewak, han, som är shaman och som vill vårt fördärv. Jag har ätit så mycket mjöl, att det äcklar mig, och socker och sirap i stora mängder, men det oaktat är Moosus hjärta tungt och hans säng tom.

"Tyst," svarade jag. "Din bedömningsförmåga är ringa, och du är en stor narr. Far vi fram med läm-por och vänta tåligt, så ska vi ta allt det vi längta efter. Men om du griper till nu, så blir det bara lite och till slut ingenting. Du är som ett barn i förhållande till den vite mannens visdom. Håll mun och se på mig, och jag ska visa dig, hur mina bröder på andra sidan havet bär sig åt och hur de skaffar sig all jordens rikedom. Detta är vad man kallar affär, och vad vet du om affärer?"

Men nästa dag kom han alldeles andfådd inrusande i igloon.

"O herre, det försiggår märkvärdiga saker i Neewak, shamanens igloo — och vi är säkert förlorade, och vi har varken fått det varma pälsverket eller smakat den goda tobaken, och det är er galenskaps skuld

--ni, med allt ert mjöl och sirap! Gå dit och se på

hoiiom, medan jag passar grytan."

Jag gick bort till Neewaks igloo. Och se, han hade gjort sig en egen destillationsapparat, som var en listig

38efterapning av min. Och då han såg mig, hade han svårt att dölja sin skadeglädje. Ty han var en man med stora gåvor, och när han sov gudarnas sömn i min igloo, hade han icke sovit helt.

Jag oroade mig dock inte, för jag visste, vad jag visste, och då jag kom tillbaka till min egen igloo, gjorde jag några utläggningar för Moosu och sade:

"Till all lycka gäller äganderätten här bland detta folk, som annars icke är välsignat med många av de institutioner, som finns hos civiliserade mänskor. Och på grund av denna vördnad för äganderätten ska både du och jag bli feta, och vi ska bland dem införa nya institutioner, förbättringar, som andra folk ha fått igenom under mycken slit och stora lidanden."

Men Moosu förstod blott mycket dunkelt vad jag menade, tills shamanen med flammande ögon och hotande stämma infann sig i min igloo och begärde att få handla med mig.

"Ty ser du," ropade han, "det finns varken mjöl eller sirap i hela byn. Allt sådant har du listigt från-narrat mitt folk, som har sovit dina gudars sömn och nu ingenting har i behåll utom uppsvullna huvud och svaga knän och

en törst efter kallt vatten, som de icke kan släcka. Detta är inte bra, och mitt ord betyder något ibland dem, och därför skulle det vara lyckligt,

39om vi kunde handla med varandra, du och jag, precis så som du har handlat med dem om sirap och mjöl."

Och jag svarade: "Detta är förståndigt tänkt, och du är en vis man. Låt oss handla. För så mycket mjöl och sirap ger du mig tobakslådan med 'Star' och dina bägge kuttingar annan tobak."

Men Moosu knotade, och då handeln var avslutad och shamanen gick sin väg, föll han över mig med häftiga förebråelser:

"Nu är vi sannerligen förlorade, och det på grund av er dårskap. Neewak kommer att brygga hooch för egen räkning, och när tiden är inne, kommer han att förbjuda folket att dricka annan hooch än hans hooch. Och därför är det ute med oss, och våra förråd är utan värde, och vår igloo är usel och eländig, och Moosus bädd är kall och tom."

Och jag svarade:

"Vid vargens kropp svär jag, att du är en dåre, som dina fäder före dig och dina barn efter dig, ända till sista led. Ditt förstånd är sämre än inget förstånd alls, och dina ögon är blinda för affärer—de affärer som jag förut har talat med dig om och som du inte vet någonting om. Gå, du son av tusen dårar och drick den hooch, som Neewak brygger i sin igloo, och tacka dina gudar för att du har en vit mans klokhet att hylla

40dig till* och som kan göra din bädd mjuk. Gå! Och så snart du har smakat på drycken, kom då tillbaka till mig, så att jag får veta vad där sker."

Två dagar senare lät Neewak inbjudningar utgå till sin igloo. Moosu gick, och jag satt ensam kvar med destillationsapparatens surrande i mina öron, och luften var tung av shamanens tobak. Ty den kvällen kom ingen dit utom Angeit, en ung jägare, som hade förtroende till mig. Senare på kvällen kom Moosu tillbaka och hans röst var tjock av undertryckt skratt, och det fanns rynkor i hans ögonvrår.

"Du är en stor man," sade han. "Du är en stor man, o herre, och därför att du är så stor, ska du inte döma Moosu, din tjänare, som så ofta tvivlar och inte kan förstå något."

"Vad betyder detta?" frågade jag. "Har du druckit för mycket? Och sova de tryggt i Neewaks, shamanens igloo?

"Nej, de är onda och opassliga, och hövdingen har borrat sina tummar i strupen på Neewak och svurit vid sina förfäders ben, att han inte mer vill se hans ansikte. Ty se! Jag gick till igloon, och drycken kokte och bubblade, och ångan trängde ut genom gåshalsen liksom din ånga, och liksom din ånga blev den till vatten, då den träffade på isen och droppade ned i

41grytan nedanför ändan av röret. Och Neewak gav oss av drycken, och se, den var inte alls lik din, den brände inte på tungan eller under ögonlocken, utan det var sannerligen bara vatten. Men vi drack, vi drack omåttligt, och ändå satt vi där med kalla hjärtan och allvarliga miner. Och Neewak visste inte vad han skulle tro, och en mörk sky lägrade sig över hans panna. Och han tog Tummasook och Ipsukuk avsides och satte dem för sig själva, och han bad dem att dricka och dricka. Och de drack och drack, och ändå satt de där allvarliga och kalla, till dess Tummasook reste sig i vredesmod och begärde att få det pälsverk och te tillbaka, som han hade betalt. Och Ipsukuk höjde också sin pipiga röst i vrede. Och hela sällskapet begärde tillbaka vad de hade gett, och där blev stor uppståndelse."

"Anser den fördömda hunden mig för en val?" frågade Tummasook, som i det ögonblicket sköt undan skinnförhänget och stod där rak och stolt med rynkad panna och mörk i ansiktet av vrede. "Varför är jag fylld som en fiskblåsa, så att jag är nära att sprängas och knappast kan gå för den tyngd jag bär inom mig? Lalah! Jag har druckit, som jag aldrig förr har druckit, och ändå är mina ögon klara, mina knän stadiga och min hand skakar icke."

. "Shamanen kan inte få oss att sova gudarnas sömn,"

42klagade folket, då de en efter en kom in till oss, "endast i din igloo kan det ske."

Och jag skrattade för mig själv under det jag lät drycken gå runt, och gästerna gjorde sig glada. Ty i det mjöl, som jag hade sålt till Neewak, hade jag blandat lite soda, som jag hade fått av kvinnan Ip-sukuk. Och hur skulle drycken kunna jäsa när sodan höll den frisk? Eller hur kunde hans hooch bli hooch, när den inte ville jäsa?

Och efter detta kom alla goda saker strömmande in till oss, utan minsta ansträngning. Pälsverk fick vi i stora massor, alla kvinnornas broderier, hövdingens te och oändliga högar med kött. En dag berättade Moosu, till min uppbyggelse, historien om Josef i Egypten — oändligt förvriden — men den gav mig en ny idé, och snart satte jag hela stammen till att bygga större köttdepåer till mig. Av hela deras-jaktbyte fick jag lejonparten och gömde den. Men inte heller Moosu låg på latsidan. Han gjorde sig spelkort av björkbark och lärde Neewak, hur man spelar kort. Han narrade också Tukeliketas far att spela med sig, och en vacker dag blev han gift med den unga flickan, och nästa dag flyttade han in i shamanens hydda, som var den vackraste i hela byn. Neewaks fall var fullständigt, ty han förlorade alla sina ägodelar, sina trummor av valrosskinn sina besvärjels.e-

43redskap —• kort sagt allt. Och till sist blev han vedhuggare och vattenbärare och måste lyda Moosus minsta vink och bud. Och Moosu — han slog sig ned som shaman eller överstepräst, och på grundval av sin halvt bortglömda bibellärdom dekreterade han nya gudar och åkallade dem framför främmande altare.

Och det passade mig mycket bra alltsamman, ty jag tyckte det var lyckligt, att kyrka och stat arbetade hand i hand, och jag hade mina egna planer med hänsyn till staten. Allt gick nu som jag hade förutsett. Gott humör och småleende ansikten fanns inte mer i byn. Folket hade blivit buttert och retligt. De grälade och slogos, och där var ett väldigt oväsen både natt och dag. Moosus spelkort gjordes efter, och jägarna började spela med varandra. Tummasook slog sin hustru alldeles ohyggligt, och hans morbror lade, sig emellan och slog honom med en valrosstand, så att han skrek högt och blev utskämd för hela folket.

Och under alla dessa förströelser, fanns det ingen som jagade, och det blev hungersnöd i landet. Nätterna var långa och mörka, och utan kött kunde de ingen hooch köpa, och de började knorra mot sin hövding. Det var detta jag hade siktat på, och då de var riktigt utsvultna, kallade jag tillsamman hela byn och höll ett långt tal till dem, uppträdde som patriark och gav de hungrande att äta. Moosu höll också ett Mngt tal,

44och på grund av detta och för vad jag hade gjort, blev jag vald till hövding. Moosu, som ju hade ett särskilt arrangemang med vår herre och tolkade hans vilja, smorde mig med valspäck, och eftersom han inte förstod sig på ceremonin, gjorde han det mycket grundligt. Varefter vi två i gemenskap tolkade den nya teorin om kungarnas gudomliga rätt. Det bjöds på hooch i långa banor och kött och festglädje, och de var mycket belåtna med den nya ordningen.

Du ser alltså, o mänska, att jag har suttit i högsätet och burit den kungliga purpurn och härskat över folk. Och jag kiinde den dag som idag är ännu varit kung, om inte tobaken tagit slut eller om Moosu hade varit större dåre än kanalje. Ty han kastade sina ögon på Esanetuk, Tummasooks äldsta dotter, ock jag protesterade.

"O broder," förklarade han, "du har funnit för gott att införa nya seder och skick bland detta folk, och jag har lyssnat till dina ord och har vunnit visdom därigenom. Du härskar med den kraft, som givits dig av gud, och till följd av den rätt, som gud har givit mig, gifter jag mig.

Jag lade märke till att han kallade mig broder, och jag blev arg och gjorde invändningar. Men han hade folket på sin sida, och i hela tre dagar ljöd hans besvärjelser under hela byns tillslutning, och så till sist

45bad han dem höra Herrens röst, och så förkunnade han att det var guds vilja, att månggifte skulle vara tillåtet. Men han var mycket listig, ty han stadgade att antalet hustrur skulle svara till ägodelarna, och således blev han gynnad framför andra på grund av sin rikedom. Jag kunde inte låta bli att beundra honom, fastän det var tydligt, att makten stigit honom åt huvudet och att han inte skulle vara nöjd, förrän all makt och rikedom var samlad hos honom. Och därför blev han uppblåst av högmod, glömde att det var jag, som hade skaffat honom hans makt, och började arbeta på att förgöra mig.

Men det var mycket intressant, ty i verkligheten var det en utveckling av det primitiva samhället, som den kanaljen på sitt sätt höll på att genomföra. Nu hade jag, på grund av mitt hooch-monopol en inkomst, som jag icke längre tillät honom att dela. Därför funderade han lite och räknade så ut ett kyrkligt beskattningssystem. Han lade tionde på folket, höll långa tal om feta förstlingar och dylikt och förvrängde alla de förvrängda skrifter, som han hade hört och som kunde tjäna hans ändamål. Även detta fann jag mig i utan invändningar, men då han kom med något som kunde liknas vid en graderad inkomstskatt, gjorde jag uppror, och jag bar mig mycket oförsiktigt åt, men det var just det han ville framkalla. Varpå han vädjade

46till folket, och de som voro avundsjuka på min stora rikedom och själva högt beskattade stödde honom.

"Varför ska vi betala," frågade de, "och du inte? Är det inte Guds röst, som*talar genom Moosu, sha-manen?" Jag gav efter, men samtidigt höjde jag priset på hooch, och se, han var icke sen till att höja skatten.

Det var alltså öppet krig mellan oss. Jag försökte att fästa särskilt avseende vid Neewak och Tummasook på grund av de rättigheter, som de åtnjöto till följd av sina hävdvunna traditioner, men Moosu drev sin vilja igenom genom att instifta en prästorden och ge dem båda höga ämbeten. Det var maktproblemet som han stod inför, och han löste det, som det så många gånger förut blivit löst. Det var däri mitt misstag bestod. Jag skulle ha gjort mig själv till shaman och låtit Moosu bli hövding, men jag insåg det försent, och i denna kamp mellan den andliga och timliga makten måste jag dra det kortaste strået. Det var en våldsam strid som fördes, men den blev snart tämligen ojämn. Folket kom ihåg att det var han som hade smort mig, och det stod klart för dem, att källan till min myndighet låg inte hos mig, utan hos Moosu. Endast några få trofasta stod vid min sida, först och främst Angeit, men Moosu stod i spetsen för folkpartiet och skickade under hand ut rykten om att jag hade

47i sinnet att störta honom och sätta mina egna gpdar i högsätet och att dessa voro grymma, ovärdiga gudar. Och i detta avseendet hade den sluge kanaljen kommit mig i förväg, för det var just det, jag hade tänkt att göra — uppge min kungavärdighet och bekämpa den andliga makten med andliga vapen. Och därför berättade han för folket förfärliga historier om hur ovärdiga mina gudar var — särskilt en, som kallades för "Affär"... och på detta sätt kvävdes min plan i sin linda.

Nu hände det sig så, att Kluktu, Tummasooks yngsta dotter, hade vunnit mitt hjärta och jag hennes. Följaktligen började jag att inleda förhandlingar, men den förutvarande hövdingen sade nej rent ut — efter det att jag hade betalat lösensumman för henne — och meddelade mig, att hon var bestämd för Moosu. Det var verkligen för galet, och jag hade mest lust att gå till hans igloo och döda honom med mina bara händer, men så kom jag att tänka på att tobaken höll på att ta slut, och gick skrattande hem. Nästa dag höll han bönefest och förvred miraklet med brödet och fiskarna, tills det blev en slags profetia, och jag, som kunde läsa mellan raderna, förstod att han syftade på de väldiga köttförråd som var lagrade i mina depåer. Folket läste också mellan raderna, och då han icke uppmanade dem till att gå på jakt, stannade de hemma,

48och endast någon sällsynt gång blev en älg eller en björn nedlagd.

Men jag hade mina egna planer, eftersom icke blott tobaken, utan också mjölet och sirapen höll på att ta slut. Och vidare ansåg jag det för min plikt att hävda den vite mannens andliga överlägsenhet och nedkalla nöd och elände över Moosu, som hade blivit tjock och fet på grund av den makt, jag hade givit honom. Den natten gick jag till mina köttdepåer och arbetade väldigt, och nästa dag lade jag märke till, att alla hundarna i byn var sl&a. Det fanns ingen som hyste någon misstanke, och jag arbetade på samma sätt varje natt, och hundarna blev fetare och fetare, under det att befolkningen blev magrare och magrare. De knorrade och begärde, att Moosus profetia skulle gå i uppfyllelse, men han höll dem tillbaka och väntade på att deras hunger skulle bli ännu större. Och ända in i det sista hade han ingen aning om det spratt, som jag skulle spela dem med de tomma depåerna.

Då allt var redo, sände jag Angeit och de trofaste, som jag i hemlighet hade givit mat, ut i byn för att sammankalla folket. Och stammen samlades på en stor plats utanför min dörr, där snön var hårt tilltrampad, och i bakgrunden tronade köttdepåerna med sina höga stolpar. Moosu kom också och ställde sig innerst i den krets, som han hade samlat omkring sig, fullt och

På tro och loven — 4 a qfast övertygad om att jag hade en eller annan ny plan för mig, och beredd till att störta mig, så snart han kom underfund med vari den bestod. Men jag reste mig och hälsade honom i hela församlingens åsyn.

"O Moosu, du av gud välsignade," började jag, "du har säkert undrat över att jag har sammankallat detta råd, och eftersom jag har begått många dårskaper, är du otvivelaktigt beredd på oöverlagda uttalanden och oöverlagda handlingar. Men nej! Det har blivit sagt, att den, som gudarna vill fördärva, slå de först med vanvett. Och jag har sannerligen varit vanvettig. Jag har satt mig upp mot din vilja, och jag har talat hånfullt om din myndighet, och jag har gjort många dåliga och huvudlösa gärningar. Och därför hade jag i natt en uppenbarelse, och jag har insett, hur oriktigt jag har handlat. Och du stod för mig som en lysande stjärna och med flammande änne, och i mitt hjärta kände jag din storhet. Jag såg alla saker klart. Jag visste att dina böner funno gehör hos gud, och när du talade, så lyssnade han. Och jag kom ihåg, o ätt då jag har gjort några goda gärningar, har jag utfört dem endast genom kraft av Guds och Moosus nåd. — Ja, mina barn," utbrast jag och vände mig mot folket, "allt vad rätt jag har gjort och vad gott jag har gjort, det har jag gjort ifölje Moosus råd. Så

50länge jag hörde på honom gick allt bra, men då jag stängde till mina öron och handlade efter min egen dårskap, så blev det dårskap alltsamman. Det var på grund av hans råd, som jag samlade alla mina förråd av kött, och att jag under dåliga tider gav dem att äta, som ledo av hunger. Det var på grund av hans kraft som jäg blev gjord till hövding. Och vad har jag gjort med min hövdingvärdighet? Det skall jag säga eder! Jag har ingenting alls gjort. Min makt har stigit mig åt huvudet, och jag har ansett mig själv större än Moosu, och se, det har gått galet för mig. Jag har härskat oklokt, och gudarna äro vreda. Se, ni plågas hårt av svält; mödrarnas bröst äro utan mjölk, och de små barnen gråta de långa nätterna igenom. Och jag, som har förhärdat mitt hjärta mot Moosu, vet inte vad som är att göra, eller på vad sätt man skall skaffa föda."

Nu började folket le och nicka, och de stack huvudena ihop, och jag visste att de viskade om brödet och fiskarna. Så gick jag raskt vidare.

"Och så förstod jag min dårskap och Moosus klokhet, och min egen ringhet och Moosus storhet. Och därför, eftersom jag nu inte längre är vanvettig, erkänner jag min synd och råder bot på det onda jag har gjort. Jag kastade med orätt mina ögon på Kluk-tu, och se, hon var bestämd för Moosu. Och ändå är hon min, ty har jag icke betalat köpesumman för hen-

51ne till Tummasook? Men jag är henne alldeles ovärdig, och hon skall gå från sin faders igloo till Möosus igloo. Kan månen lysa i solljuset? Och vidare skall Tummasook behålla köpesumman, och hon skall utan vederlag tillhöra Moosu, som av gud är bestämd till att vara hennes herre och husbonde.

Och därnäst, därför att jag har gjort ett så enfaldigt bruk av min rikedom och velat förtrycka er, o mina barn, skänker jag Moosu fotogenkannan och gåshalsen och bösspipan och kopparkitteln. På detta sätt kan jag icke samla mig flera ägodelar, och när ni törsta efter hooch, skall han släcka er törst utan att plundra er. Ty han är en stor man, och gud talar med hans röst.

Och vidare har mitt hjärta veknat, och jag har ångrat min dårskap. Jag som är en dåre och son av en dåre, jag som är en slav under den dåliga guden "Affär", jag som ser tomma magar och icke vet hur jag skall fylla dem — varför skall jag härska över er, till ert eget fördärv? Varför skall jag göra det som inte är rätt? Men Moosu, som är er shaman och som är klokare än alla andra, han är skapad till att härska med mild hand och rättfärdigt. Och på grund av alla dessa orsaker avsäger jag mig min hövdingvärdighet och överlämnar den till Moosu, som ensam vet, hur ni skola få föda denna dag, då intet kött finnes i landet."

\

52Och allt folket klappade i händerna och ropade "Kloshe! Kloshe!" vilket betyder "Gott! Gott!"

Jag hade sett ett halvt förundrat halvt förskräckt uttryck i Moosus ögon, ty han kunde inte förstå detta och var rädd för den vite mannens klokhet. Jag hade gjort alla de medgivanden han kunde önska och till och med ett par till, som han inte hade väntat sig. Och som jag nu stod där, efter att av egen vilja ha berövat mig makten, visste

han att tidpunkten inte var gynnsam att upphetsa folket mot mig.

Innan de skingrades^ förkunnade jag, att destillationsapparaten skulle tillfalla Moosu, men att folket skulle ha allt hooch som jag ägde. Här försökte Moosu att göra invändningar, ty förut hade vi aldrig tilllåtit flera än ett halvt tjog åt gången att berusa sig, men de ropade "Kloshe! Klooshe!" och där blev en väldig fest utanför min dörr. Och medan drycken steg dem åt huvudet och de blev mycket bråkiga, höll jag rådslag inne i hyddan med Angeit och de övriga trogna. Jag tilldelade dem var sitt uppdrag, och sade dem vad de skulle säga och göra.

Så smög jag bort till en plats inne i skogen, där jag hade två tungt lastade slädar stående, förspända med hundar, som inte var allför välfödda. Våren stod nämligen för dörren, och det fanns en hård skare på snön, så att det var den bästa tiden på året att ge sig

53söderut. Och för resten var tobaken slut. Där satt jag och väntade, för jag hade ingenting att frukta. Ville de försöka att förfölja mig, så var deras hundar alltför feta och de själva alltför magra för att kunna hinna upp mig. Vidare räknade jag med att deras försök skulle vara av sådan art, att mina olika förberedelser vore fullt tillräckliga.

En av de trogna kom springande, och efter honom en till.

"Åh, herre!" ropade den förste helt andfådd, "där är stor förvirring i byn, och ingen känner sitt eget sinnelag eller vet vad han vill. Alla har druckit mer än de har gott av, och där är några som har spänt sina bågar, och några som ger varandra hätska ord. Där har aldrig varit ett sådant oväsen."

Och den andre sade:

"Och jag gjorde som du befallde, o herre, och jag viskade listiga ord i villiga öron och påminte om hur det var förr. Kvinnan Ipsukuk klagar över sin fattigdom och över den rikedom som inte längre är hennes. Och Tummasook anser sig åter för hövding, och folket svälter och rasar rasande genom hela byn."

Och en tredje sade:

"Och Neewak har störtat Moosus altare och åkallar nu de gamla ärevördiga gudarna. Och hela folket

54minns nu den rikedom, som en gång var deras och som de nu inte mera äger. Och först slogs Esanetuk, som är 'sick tumtum', med Kluktu, och det blev ett stort oväsen. Och därefter, ty de var döttrar av samma moder, slogs de med Tukeliketa. Och därefter föll de över Moosu som ett stormväder, tills han sprang till igloon, och folket hånade honom. Ty den man, som inte kan hålla styr på sina kvinnfolk, är en dåre."

Så kom Angeit:

"Moosu, o herre, är i stor nöd, ty jag talade till folket i hemlighet, och jag gjorde det så bra, att de gick till Moosu och sade, att de var hungriga och begärde, att hans profetia skulle gå i uppfyllelse. Ja, och de ropade högt på 'Itwillie! Itwillie!' (kött). Så befallde han sina kvinnfolk att tiga — de var alldeles utom sig av vrede och hoosh — och förde stammen rakt fram till dina köttdepåer. Och han bjöd männen att de skulle öppna dem och äta sig mätta. Och se, depåerna var tomma. Folket gav inte ett ljud ifrån sig, ty de var mycket rädda, och i stillheten höjde jag min röst: O Moosu, var är köttet? Att där fanns kött det vet vi. Har vi inte jagat och släpat det hem från jakten? Ingen kan med sanning säga att en man kan ha ätit upp det. Och vi har varken sett hudar eller hår efter djuren. Var är köttet, o Moosu? Dina böner ha guds öra. Var är köttet?"

55Och folket ropades

"Dina böner har guds öra. Var är köttet? Och de stack sina huvud tillsamman och var slagna av skräck. Jag gick in bland dem, och jag talade med bävan om okända ting, om de döda, som komma och gå som skuggor och öva onda gärningar, tills de alla skrek högt av ångest och trängde sig tillsamman som små barn, som är rädda för mörkret. Och Neewak höll ett långt tal till dem och gav Moosu skulden för det onda, som hade kommit över dem. Då han var färdig, blev där ett fruktansvärt oväsen, och de tog spjut i händerna och valrossbetar och klubbor och stenar från stranden. Men Moosu sprang hem, och eftersom han ingen hoosh hade druckit, kunde de inte

fånga honom, de föll över varandra och kom mycket långsamt framåt. I detta ögonblick står de och tjuter utanför hans igloo, och hans kvinnfolk tjuter därinne, och i allt detta oväsen kan han inte göra sig hörd."

"Oh, Angeit, du har handlat rätt!" sade jag bifallande. "Gå nu och tag denna tomma släde och de magra hundarna, och kör raskt till Moosus igloo, och innan det berusade folket förstår vad det är fråga om, ska du hastigt kasta honom på släden och köra honom hit till mig."

Jag väntade och gav under tiden goda råd åt mina andra trogna, tills Angeit vände tillbaka. Han hade

56Moosu på släden, och jag såg av märkena i hans ansikte att hans kvinnfolk hade behandlat honom illa. Men han tumlade ur släden och kastade sig för mina fötter i snön och ropade:

"O herre, förlåt din tjänare Moosu, att han har handlat orätt mot dig! Du är en stor man! Du vill säkert förlåta honom!"

"Kalk mig broder, Moosu, kalla mig broder, "hånade jag, i det jag med tåspetsen tvang honom att resa sig. "Vill du lyda mig, nu och alltid?"

"Ja, herre," klagade han, "nu och alltid."

"Lägg dig då tvärs över släden!" sade jag och flyttade hundpiskan över i min högrä hand. "Och vänd ansiktet ned mot snön. Och skynda dig, ty vi reser söderut i dag." Och då han hade lagt sig till rätta, började jag bearbeta honom med pisksnärten, och för varje slag räknade jag upp de oförrätter han hade gjort mig. "Här har du för din olydnad i allmänhet — (klatsch)! Och detta för din olydnad i särskilda fall — (klatsch, klatsch)! Och detta för Esanetuk! Och detta för din själs frälsning! Och detta för din härskarmakt och nåd! Och detta för Kluktu! Och detta för dina gudomliga rättigheter! Och detta för dina feta förstlingar! Och detta för din inkomstskatt och för dina bröd och fiskar! Och detta för din olydnad! Och så till allra sist det här för att du hädanefter ska lära

57dig att fara fram med lämpor och förstånd! — Men håll nu upp med att stöna och snyfta, och res på dig! Ta på dig dina snöskor och gå i spetsen och trampa till snön för hundarna. Se så! Raska på! I väg!”

Thomas Stevens smålog stilla för sig själv, medan han tände sin femte cigarr och sände rökringarna mot taket.

— Men hur gick det med folket i Tattarat? frågade jag. Var det inte lite för hårt mot dem att lämna dem i sticket, utan att ha något att äta?

Och han svarade skrattande, mellan ett par rökringar:

— Hade de kanske inte de gödda hundarna?

*

På tro och loven

— Nu ska jag säga dig vad vi ska göra. Vi ska kasta tärning om det.

— Storartat! sade den andre mannen och vände sig i detsamma till indianen som stod och reparerade snöskor i ett hörn av stugan. Hör på, Billebedam, vill du springa ner till Olesons stuga och säga honom, att vi gärna skulle vilja låna hans tärningsbägare.

Denna begäran, framsagd mitt under en rådplägning om avlöningar, trä och proviant överraskade Billebedam. Dessutom var det tidigt på dagen, och han hade aldrig sett, att vita män av Pentfields och Hutchin-sons typ spelade tärning eller något annat slag av spel, förrän dagens arbete var slut. Men hans ansikte var så uttryckslöst, som en Yukon-indians ansikte bör vara, då han drog på sig sina vantar och gick ut genom dörren.

Fastän klockan var åtta, var det ännu mörktutanför, och stugan upplystes av ett talgljus, nedstucket i en tom whiskyflaska. Det stod på ett furubord mitt ibland en oredig massa odiskade tenntallrikar. Talg från otaliga ljus hade droppat nedåt flaskans långa hals och stelnat till ett helt vattenfall i miniatyr. I det lilla rummet som utgjorde

hela stugan, härskade samma gränslösa oordning som på bordet. I ena än-dan fanns ett par kojer, den ena ovanpå den andra, och filtarna hängde ned alldeles som de bägge männen hade slängt dem av sig, då de steg upp.

Lawrence Pentfield och Corry Hutchinson voro miljonärer, vilket man inte kunde se på dem. Till synes fanns det icke något ovanligt hos dem, och av det yttre att döma skulle mah närmast ha tagit dem för att vara timmerhuggare av det slag, som man träffar överallt vid Michigan. Men utanför i mörkret var många män sysselsatta vid vindspelen, och deras arbete gick ut på att vinda upp grus och guld fr£n de gapande hålorna i jorden, och andra män hade femton dollars om dagen för att de skrapade det löst från underlaget. Varje dag skrapades guld till tusentals dollars värde från den hårda berggrunden, för att därefter med hjälp av vindspelet bli uppdraget till ytan, och allt detta guld tillhörde Pentfield och Hutchinson, som räknades för de rikaste matadorerna i Bonanza.

Pentfield bröt den tystnad, som följde påBillebedams bortgång, genom att stapla upp de smutsiga tallrikarna på bordet ovanpå varandra och sedan trumma med sina knogar på den lediga platsen. Hutchinson putsade det osande ljuset och gned tankfullt bort sotet från veken mellan tummen och pekfingret.

— För pocker, jag skulle önska, att vi bägge två kunde resa hem! utbrast han plötsligt. Då vore allting klart.

Pentfield såg på honom med en mörk blick.

— Ja, om du inte vore så förbannat halstarrig, så skulle det ju nu under alla omständigheter ha varit klarat. Allt, vad du har att göra, är att se till att bli färdig och ge dig av. Jag ska nog se efter alltsam-man, och nästa år kan jag resa hem.

— Varför skulle jag resa? Jag har ju ingen som väntar på mig . . .

— Jo, dina föräldrar, sade Pentfield hårt.

— . . . som du har, fortsatte Hutchinson. En flicka, menar jag — det vet du mycket väl.

Pentfield ryckte på axlarna och sade med butter uppsyn:

— Hon kan vänta.

— Men hon har väntat i två år nu.

— Och ett år till kan väl inte göra henne så gammal, att man inte känner igen henne.

— Det blir tre hela år. Tänk på det, min vän, trehela år i denna utkant av världen, på denna de fördömdas ankarplats! Hutchinson lyfte armarna i luften, med ett halvt oartikulerat stönande.

Han var ett par år yngre än sin kompanjon, inte över tjugosex, och det fanns ett längtansfullt uttryck i hans ansikte — ett uttryck, som kommer i en mans ansikte, när han drömmer om de ting, han så länge har varit avskuren ifrån. Det fanns samma längtansfulla uttryck i Pentfields ansikte, och hans klagan tog sig tydligt uttryck i axelryckningen.

— Jag drömde i natt, att jag var hos Zikands, sade han. Musiken spelade, glasen klingade, stämmorna surrade, kvinnorna skrattade, och jag beställde ägg — ja, sir, ägg, stekta ägg, löskokta ägg, äggröra, ägg på alla möjliga sätt, och jag satte dem i mig lika fort som jag fick dem serverade.

— Jag skulle ha beställt sallad och grönsaker, sade Hutchinson ivrigt, och en stor härlig biff och ny lök och rädisor den sort som knastrar mellan tänderna när man biter i dem.

— Det skulle jag också ha gjort, när jag hade blivit färdig med äggen, om jag inte hade vaknat, svarade Pentfield.

Han tog upp en illa medfaren banjo från golvet och började locka ur den några enstaka toner. Hutchinson ryckte till och andades tungt.

62— Håll upp med det där! utbrast han plötsligt rasande, då den andre började spela en munter melodi. Det gör mig alldeles galen. Jag kan inte uthärda det.

Pentfield kastade banjon på en av kojerna och gnolade:

Hör mig viska i ditt öra, vad den svage ej vill höra. Jag är minnets orm — jag är din vackra stad — jag är lyx och prakt och allt som gör dig glad.

Den andre nästan krökte sig av smärta, där han satt, och han böjde sitt huvud ned mot bordet. Pentfield började åter att trumma med knogarna på bordet. Ett högt brak från dörren tilldrog sig hans uppmärksamhet. Frosten kröp långsamt uppför innersidan av dörren som ett vitt lakan, och han gnolade åter:

Fåglarna har sina nästen och markens djur sina bon, när löven faller och stormen går fram över heden och mon. Men ingen lya jag finner — inget bo för mej. O, giv att mitt hjärta, min flicka, må finna lä hos dej.

Därefter var det ganska tyst i stugan, och denna tystnad bröts icke förrän Billebedam kom tillbaka och ställde tärningsbägaren på bordet.

— Hm, mycket kall. Oleson han tala med mig, han säga, Yukon frysa till sista natt.

63— Hör du det, gamle gosse? ropade Pentfield, i det han slog Hutchinson på axeln. Den som vinner, kan vara på väg till det gamla landet vid denna tiden i morgon bitti.

Han tog bägaren och skramlade med tärningarna.

— Vad ska det bli?

— Poker helt enkelt, svarade Hutchinson. Börja du och slå!

Pentfield sopade tallrikarna slamrande ned från bordet och slog ut de fem tärningarna på bordet. Bägge följde dem ivrigt med ögonen. Där fanns inga lika, och femman var högst.

— Stiff! klagade Pentfield.

Efter mycket övervägande samlade Pentfield upp alla fem tärningarna och lade dem tillbaka i bägaren.

— Jag skulle slå på femmor, om jag vore som du, sade Hutchinson.

— Nej, det skulle du inte— inte sen du har sett det här, svarade Pentfield och slog ut tärningarna på bordet.

Liksom förut fanns det inget par, och tärningarna visade i följd från två till sex.

— Stiff igen! klagade han. Du behöver inte skaka dem, Corry! Du kan inte förlora.

Den andre samlade upp tärningarna utan att säga ett ord, skakade dem och sände dem med en elegant

64handrörelse ut på bordet. Det blev en stiff som förut, och sexan var åter högst.

— Jag håller dig i varje fall stången, men jag måste göra det ännu bättre, sade han i det han samlade" upp de fyra tärningarna för att slå på sexor. Och här har du det.

Men där låg två-tre-fyra och fem i rad — varken bättre eller sämre än Pentfields kast.

Hutchinson suckade.

— Det sker annars inte en gång på miljonen, sade han.

— Och inte heller om man så lever i en miljon år, tillfogade Pentfield och grep tärningarna och kastade dem hastigt ut på bordet. Det kom upp tre femmor, och då han efter någon tvekan gjorde ännu ett kast, belönades han med en fjärde femma. Det såg ut som om Hutchinson hade mist sin sista chans.

Men resultatet av hans första kast var tre sexor. Det kom ett bekymrat uttryck i den andres ögon, och hoppet tändes åter i hans egna. Han hade ännu ett kast kvar. Om han fick en sexa till, så skulle han färdas över isen till saltvattnet och Staterna.

Han skakade tärningarna i bägaren, gjorde min till att kasta, men betänkte sig och fortsatte att skaka dem.

— Slå på nu! Slå på! Låt det inte hålla på hela natten! utbrast Pentfield skarpt, och hans naglar krök-

På tro och loven — 5 c. ctes mot bordet, så hårt var det tag han tog i det, för att behärska sig.

Tärningarna rullade ut på bordet, och en sexa mötte deras blick. De sutto bägge och stirrade på den. Det blev en lång paus. Hutchinson kastade en blick i smyg på sin kompanjon, som också tittade förstulet tillbaka på honom och sköt ut läpparna, under det att han försökte att se likgiltig ut.

Hutchinson reste sig skrattande. Ett nervöst, oroligt skratt. Detta var ett av de tillfällen då det var mera generande att vinna än att förlora. Han gick bort till sin kompanjon, som hetsigt vände sig mot honom:

— Nu ska du hålla käft, Corry! Jag vet vad du vill säga — att du hellre vill stanna här och låta mig resa och allt det där, så du behöver inte alls säga det. Du har din familj att besöka i Detroit, och det måtte väl vara nog. Och för resten kan du uträtta detsamma för mig, som jag skulle ha gjort, om jag rest hem.

— Och det är...?

Pentfield läste resten av frågan i sin kompanjons ögon och svarade:

— Ja, just det! Du kan hämta henne hitupp till mig. Den enda skillnaden blir att vi håller bröllop i Dawson i stället för i San Francisco.

— Men du gode gud, mänska! protesterade Corry

66Hutchinson. Hur i all världen ska jag kunna ta henne hitupp. Vi är ju inte bror och syster, och for övrigt har jag inte en gång träffat henne, och det kunde inte passa sig att vi reste tillsamman. Naturligtvis skulle det inte vara något ont i det — det vet vi bägge två, men tänk på vad folk kommer att säga.

Pentfield svor halvhögt och skickade "folk" till ett mindre kyligt ställe än Alaska.

— Om du nu bara vill höra på mig och inte strax sätta dig på dina höga hästar fortsatte hans kompanjon, så ska du få se, att det under förhandenvarande omständigheter är det enda riktiga, att låta dig resa hem i år. Det är ju bara ett år till det nästa, och då kan jag ju ta revansch.

Pentfield skakade på huvudet, fastän det var klart, att han kände sig starkt frestad.

— Nej, det går inte, Corry! Jag är dig mycket tacksam för din vänlighet och allt det där, men det går inte. Jag skulle skämmas över mig själv, varje gång jag tänkte på att du gick här uppe och slavade i mitt ställe.

Plötsligt tycktes en tanke vakna hos honom. Han började rota runt i sin koj, rev omkring allting i ivern och fick fatt på ett pappersblock och en blyerts, satte sig vid bordet och började skriva, hastigt och utan att betänka sig.

67— Här! sade han och stack det hastigt nerklottrade brevet i handen på sin kompanjon. Lämna du bara det här, så ska du få se, att det klarar sig av sig själv.

Hutchinson läste hastigt brevet och lade det så från sig på bordet.

— Hur kan du veta, att brodern är villig till att göra den förbannade resan hit? frågade han.

— Åh, det gör han nog för min skull... eller för sin systers, svarade Pentfield. Ser du, han känner inte till förhållandena här, och jag vågar inte låta honom ensam ta henne med hit upp. Men när du är med, så är det en mycket lätt tur, och ingen fara alls. Så snart du kommer hem, ska du söka upp henne och förbereda henne. Så kan du resa österut till din egen familj, och till våren äro hon och hennes bror färdiga att följa med dig. Du kommer att tycka bra om henne med detsamma, ja, och se på det här, så ska du känna igen henne, när du ser henne.

Med dessa ord öppnade han boetten på sitt ur och visade ett fotografi av en ung flicka, som var fastsatt därinnanför. Corry Hutchinson såg på det, och det kom ett belindrande uttryck i hans ögon.

— Hon heter Mabel, fortfor Pentfield. Och du måste ju också veta var hon bor, så att du kan finna henne. Så fort du kommer till Frisco, så ska du bara ta en droska och säga "Domare Holmes, Myrdon Ave-

68nue" — men jag tror knappt att Myrdon Avenue behövs en gång — droskkusken vet säkert var domare Holmes bor.

— Och så, tillade Pentfield efter en paus, skulle det inte vara ur vägen, om du skaffade mig några småsaker av det slag som ... hm ... som ...

— En gift man behöver, föll Hutchinson honom leende i talet.

Pentfield skrattade också. 1 . — Ja, servetter och dukar och lakan och örngott och sådant där. Och så kunde du också se till att få en ordentlig porslinsservis. Du kan ju själv förstå att det kommer att bli svårt nog för henne att finna sig tillrätta i förhållandena här uppe. Du kan sända alltsamman med ångbåten över Berings hav. Och... vad säger du om ett piano?

Hutchinson gick med stor iver in på hans idé. Hans motvilja var som bortblåst, och han var nu helt ivrig för sin mission.

— Ja, Lawrence, sade han, då de efter slutad överläggning reste sig från bordet. Jag ska nog föra din flicka hit upp på ett riktigt stiligt sätt. Jag ska laga maten och passa hundarna, och allt, hennes bror får att göra, blir att sörja för hennes bekvämlighet och göra vad jag kan ha glömt. Och det ska bli förbannat lite jag glömmer, det kan du lita på.

69Nästa dag växlade Lawrence Pentfield ett sista handslag med sin bortdragande kompanjon, och han följde honom med ögonen, där han sprang med sina hundar och försvann uppåt den tillfrusna Yukon, på väg till saltvattnet och yttervärlden. Så gick han tillbaka till sin Bonanzagruva, där det föreföll att vara oändligt mera tråkigt än förut, och beredde sig på att gå den långa vintern till mötes. Han hade sitt arbete att sköta, skulle övervaka männen och ge besked om var det skulle grävas efter den nyckfulla guldådern, men han gick icke med liv och sjal upp i sitt arbete. Och han gick icke heller med liv och själ upp i något annat arbete, förrän träväggarna i ett nytt blockhus började att resa sig på backen bakom gruvan. Det var ett stort och präktigt hus, ombonat och med tre stora rum. Varje trädstam var fälld och kanthuggen för hand — ett dyrbart infall, ty arbetarna skulle betalas med femton dollars om dagen; men ingenting kunde vara för dyrbart, när det gällde det hem, där Mabel Holmes skulle bo.

Och han arbetade vidare på sitt hus, under det han hela tiden sjöng: "O giv att mitt hjärta, min flicka, må finna lä hos dig." Han hade satt upp en väggal-manack ovanför bordet, och det första han gjorde varje morgon, var att riva bort den innevarande dagen och räkna dagarna till våren, då hans kompanjon kunde

70komma körande nedför Yukons istäcke. En annan idé han hade var att han inte ville låta någon sova i det nya huset på backen. Det måste vara lika nytt och fräscht, när hon tog det i besittning, som själva de fyrkantiga bräderna, och då allt var färdigt, satte han en hänglås för dörren. Ingen fick lov att gå ditin utom han själv, och han brukade tillbringa många timmar därinne och komma ut därifrån med en egendomlig strålglans utbredd över sitt ansikte och med ett varmt och lyckligt uttryck i ögonen.

I december fick han ett brev från Corry Hutchinson. Han hade nyss råkat Mabel Holmes. Hon var i varje avseende värdig till att bliva Lawrence Pentfields hustru, skrev han. Han var mycket entusiastisk. Hans brev kom blodet att rulla hastigare genom Pentfields ådror. Flera brev kom, det ena efter det andra, och ibland både två och tre, när posten hade hopat sig. Och alla handlade de om detsamma. Corry hade nyss kommit hem från Myr don Avenue; Corry skulle just ut till Myrdon Avenue; eller Corry var vid Myrdon Avenue. Och han stannade kvar i San Francisco och talade inte alls om, att han skulle resa till Detroit.

Lawrence Pentfield började tycka, att hans kompanjon var bra mycket tillsamman med Mabel Holmes — mer än naturligt var för en man, som skulle resa söderut för att hälsa på sin familj. Emellanåt över-

71raskade han sig själv med att bli orolig över det, fastän han skulle varit mycket mer orolig, om han inte hade känt Mabel och Corry så väl. Å andra sidan handlade Mabels brev också till stor del om Corry. För övrigt röjde de också en viss tvekan, ja, nästan motvilja för färden över isen och bröllopet i Dawson. Pentfield skrev ett muntert brev till henne, däri han gjorde narr av hennes betänkligheter, som enligt hans mening snarare var en rent fysisk fruktan för faror och besvärligheter än för ett utslag av vanlig flickaktig tillbakadragenhet.

Men den långa vintern och den ledsamma väntetiden, som följde efter de två föregående årens långa vintrar, började att göra sitt inflytande gällande. Han hade män att hålla uppsyn över och guldådern att se till, men detta kunde icke bryta det dagliga livets irriterande enformighet, och mot slutet av januari började han att göra ett och annat besök i Dawson, där han för en stund kunde glömma sina egna tankar vid spelborden. Eftersom han hade råd att förlora, vann han naturligtvis och "Pentfields tur" blev ett ordspråk bland faraospelarna.

Denna tur följde honom till andra veckan i februari. Hur mycket längre den kunde ha följt honom är omöjligt att säga, ty efter ett särskilt tillfälle spelade han aldrig mer.

72Det var i Operahuset, denna händelse inträffade, och under en hel timme såg det ut, som om han inte kunde hålla på ett enda kort utan att vinna. I en av pauserna, som kom i slutet av ett spel och under det markören blandade korten, sade Nick Invood, ägaren av spelhålan, plötsligt:

— Hör, Pentfield, jag ser, att din kompanjon ordentligt hoppar över skaklarna därhemma.

Ja, ni kan lita på, att Corry nog förstår att roa sig, svarade Pentfield. Och det har han förtjänat.

— Var och en har sin smak, sade Nick Invood leende. Men att gå och gifta sig, det är nu inte min åsikt om att roa sig.

— Gifta sig! Corry! utbrast Pentfield tvivlande och mycket överraskad.

— Javisst, sade Inwood. Jag såg det i San Fran-cisco-tidningen, som kom hit över isen i morse.

— Nå, och vem är den lyckliga? frågade Pentfield, med det uttryck av tålmodig resignation varmed man deltager i leken "bita på kroken" samtidigt med att man är beredd på den väldiga skrattsalva som skall bryta ut på ens egen bekostnad.

Nick Inwood drog tidningen ur fickan, och under det han ögnade igenom spalterna, sade han:

— Jag har just inte annars något gott minne för namn, men det förefaller mig som om det var något

73i riktning mot Mabel — Mabel. Ja, här står det— Mabel Holmes, dotter till domare Holmes, vem det nu kan vara.

Lawrence förändrade icke en min, men han undrade inom sig hur någon häruppe kunde veta hennes namn. Han såg lugnt från den ene till den andre för att försöka upptäcka vad som kunde vara meningen med den lek de förehade med honom, men utom en mycket naturlig nyfikenhet förrådde deras ansikten ingenting. Så vände han sig till ägaren av spelhålan och sade:

— Inwood, jag vågar hålla femhundra pund på att det du nyss omtalade inte står i tidningen.

Spelaren såg halvt förvånad upp på honom.

— Prat, min gosse, jag vill inte ha dina pengar.

— Jag trodde det var meningen, sade Pentfield hånfullt, och vände på nytt sin uppmärksamhet mot spelet och höll på ett par kort. Nick Inwood blev röd i ansiktet, och som om han inte riktigt trodde på vad han sett, lät han blicken omsorgsfullt glida ned över en kvarts spalt i tidningen. Så vände han sig mot Lawrence Pentfield.

— Hör på här, Pentfield, sade han hastigt och nervöst, du förstår väl att jag inte kan vara med på detta.

— Vara med på vad? frågade Pentfield brutalt.

74— Du antydde att jag ljög.

— Inte alls! svarade han. Jag antydde bara, att du gjorde ett dumt försök att vara kvick.

— Nu måste ni satsa, mina herrar, sade markören.

— Ja, men jag säger dig ju att det är sant, påstod Inwood.

— Och jag säger dig att jag vill hålla femhundra på att det inte står i den där tidningen, svarade Pentfield och

kastade i detsamma en tung pung med guldstoft på bordet.

— Jag tycker inte om att ta dina pengar, ljöd svaret, i det Inwood stack tidningen i handen på Pentfield.

Pentfield kunde nästan inte tro sina ögon. Han läste hastigt rubriken:

"Ung Lochinvar kom från Norden," och tittade så flyktigt igenom artikeln tills de båda namnen Mabel Holmes och Corry Hutchinson skuro honom rakt i ögonen. Han såg efter tidningens namn — det var en San Francisco-tidning.

— Pengarna är dina, Inwood, sade han med ett kort skratt. Man kan ju heller aldrig veta, vad ens käre kompanjon kan hitta på, när han släppes lös.

Han tog åter upp tidningen läste igenom artikeln ord för ord, mycket långsamt och omsorgsfullt. Han kunde icke längre tvivla. Corry Hutchinson hade gift sig med Mabel Holmes. "En av Bonanza-matadorerna,"

75stod där i tidningen, "kompanjon till Lawrence Pentfield (som man ännu kommer ihåg i San Franciscos sällskapsliv) samt medintressent i åtskilliga andra rika fyndigheter." Mot slutet av artikeln stod där: "Det påstås, att det unga paret, efter en kort tur till Detroit, skall företaga sin egentliga bröllopsresa till det lockande Klondike."

— Jag kommer strax tillbaka igen, håll platsen åt mig, sade Pentfield, i det han reste sig, tog sin pung, som under tiden hade varit på vågen och lättats på stoft för femhundra dollars.

Han gick nedåt gatan och köpte en Seattle-tidning. Den innehöll samma upplysningar men lite mera sammanträngda. Det fanns inget tvivel om att Corry och Mabel voro gifta. Pentfield vände tillbaka till Operahuset, och han intog på nytt sin plats vid spelbordet. Han begärde att få spela med obegränsade betar.

— Nå, nu ska det braka ordentligt loss, sade Nick Inwood leende, och nickade medgivande till markören. Jag hade annars tänkt att göra en tur ned till Alaska Company, men nu tror jag, att jag stannar och ser hur galet du far fram.

Och Lawrence Pentfield "for fram", ty efter två timmars förlopp, bet markören ändan av en ny cigarr och förklarade, att banken var sprängd. Pentfields vinst

76belöpte sig till fyrtiotusen dollars, och då han hade tagit hem den, tryckte han Nick Inwoods hand till avsked och meddelade, att det var sista gången han någonsin rörde ett kort, vare sig i hans håla eller på något annat ställe.

Ingen visste eller hade den minsta aning om att han hade blivit träffad, och ännu mindre hur hårt han blivit träffad. Till att se på märktes ingen förändring i hans sätt. Under en hel vecka skötte han sitt arbete, ungefär som vanligt, och så läste han samma meddelande om Corrys giftermål i en Portland-tidning. Då skrev han efter en vän och bad honom att se till gruvan och reste uppåt Yukon med sina hundar för släden. Han följde slädspåret, som förde ut till saltvattnet, tills han nådde White River och vek så uppåt den. Fem dagar senare kom han till ett indianläger vid White River. På kvällen hölls där en fest, och han satt på hedersplatsen vid sidan av hövdingen; och nästa morgon satte han åter kursen nedöver i riktning mot Yukon. Men han färdades icke längre ensam. Den kvällen var det en ung kvinna, som fodrade hans hundar och hjälpte honom att resa tältet. Hon hade i sin barndom blivit slagen av en björn och haltade en liten smula. Hennes namn var Lashka, och hon var i början lite rädd för den underlige, vite mannen, som hade kommit till henne från det okända, hade gift sig

77med henne, utan att så mycket som ge henne en blick eller ett ord, och som nu förde henne med sig tillbaka till det okända.

Men det öde, Lashka fick, var i alla fall bättre än det som väntade de flesta indiankvinnor, som gifta sig med vita män däruppe i Nordlandet. Så fort de hade kommit till Dawson, helgades det barbariska giftermålet av en präst enligt de vitas sed. Från Dawson, som för Lashka tedde sig som en underbar dröm, blev hon förd direkt till Bonanzagruvan och installerad i det nya huset på backen.

Den allmänna överraskning som detta steg väckte, var inte så mycket att Lawrence Pentfield hade tagit en indiankvinna till äkta, utan det, att äktenskapet hade blivit påtryckt lagens stämpel vid den omtalade ceremonin. Det, att den ingångna förbindelsen hade blivit förklarad giltig av kyrkan, var det enda som övergick allmänhetens fattningsförmåga. Men det fanns ingen som plågade Pentfield med anmärkningar om det. Så länge en mans påfund icke i någon högre grad generar samhället, låter samhället honom sköta sina egna saker, och Pentfield var icke heller utesluten från de mäns stugor, som hade vita hustrur. Själva vigselceremonin gjorde, att han i motsats till de andra vita männen, som hade äktat indiankvinnor, i moraliskt hänseende var höjd över allt klander, fastän det fanns

78män, som inte hade någon respekt för hans smak, när det gällde kvinnor.

Det kom inga flera brev från yttervärlden. Sex släd-laster post hade gått förlorade vid Big Salmon. Dessutom visste Pentfield att Corry och hans hustru redan måste ha börjat färden hemåt. De var nu på sin bröllopsresa — den bröllopsresa, han själv hade drömt om i två långa enformiga år. Hans läppar krusades till ett bittert leende, men utom att han var vänligare än någonsin mot Lashka, lät han icke märka något.

Mars hade gått, och april närmade sig sitt slut, då Lashka en morgon bad om tillåtelse att resa ett par miles längre nedåt viken till Siwash Petes stuga. Pe-tes hustru, som var från Stewart River, hade sänt bud, att hennes lilla barn var sjukt, och Lashka, som hade en starkt utpräglad modersinstinkt och ansåg sig själv för mycket kunnig i allt som angick barnsjukdomar, lät aldrig ett tillfälle gå sig ur händerna att ta sig an andra kvinnors barn — kvinnor som voro mera välsignade än hon var.

Pentfield spände för hundarna och körde nedåt Bo-nanza med Lashka bak på släden. Det var vår i luften. Kölden bet icke längre så skarpt som förut, och fastän marken fortfarande var täckt med snö, förkunnade vattnets mumlande och risslande, att vintern höll på att släppa sitt järnhårda grepp. Slädspåret hade

79börjat bli lite mindre säkert, och här och där hade gjorts ett nytt spår omkring ett öppet hål. Just invid en sådan plats, där två slädar inte kunde passera varandra, hörde Pentfield ljudet av slädklockor, som kom närmare, och han stannade sina hundar.

Ett spann av trötta hundar kom till synes vid den smala kröken, och därefter en tungt lastad släde. Vid slädstången gick en man, som styrde släden på ett sätt, som Pentfield mycket väl kände igen, och bakom släden gick två kvinnor. Hans blick sökte sig åter tillbaka till slädstången. Det var Corry. Pentfield reste sig och väntade. Han var glad åt att han hade Lashka med sig. Om mötet hade varit arrangerat i förväg, kunde det inte ha skett lämpligare, tänkte han. Och under det han väntade, tänkte han på vad de 9kulle säga, vad de kunde vara i stånd att säga. Det var de, som skulle ombesörja alla förklaringarna, och han var redo att höra på dem.

Då de var mitt för varandra, kände Corry igen honom och stannade sina hundar. Med ett "Hallå, gamle vän!" sträckte han ut handen mot honom.

Pentfield tryckte hans hand, men utan värme. Emellertid hade de båda kvinnorna också kommit till, och han såg, att den andra var Dora Holmes. Han tog av sig sin pälsmössa — öronlapparna var inte knutna — och skakade hand med henne och vände sig så mot

80Mabel. Hon gjorde en rörelse mot honom, strålande lycklig, men stannade häpen då han räckte fram handen. Det hade varit hans avsikt att säga: "Goddag mrs Hutchinson!" Men hur det nu var, så kunde han icke få det över sina läppar, och allt han kunde framstamma var ett "goddag"!

Situationen var fullt ut så stel och tryckande, som han kunde ha önskat sig. Som naturligt var, förrådde Mabels hela hållning hur upphetsad hon var, och Dora, som tydligen hade medtagits som någon slags fredsmäklare, sade:

— Vad i all världen står på, Lawrence?

Innan Pentfield hann svara, grep Corry honom i ärmen och drog honom till sidan.

— Hör på, Lawrence, va ska detta betyda? frågade han dämpat, med en blick på Lashka.

— Jag kan inte inse, att det angår dig på något sätt, Corry! svarade Pentfield hånfullt.

Men Corry gick rakt på sak.

— Vad har indianskan i din släde att göra? Det blir en besvärlig historia för mig att bortförklara. Jag hoppas bara, att den kan bortförklaras. Vem är hon? Vems squaw är hon?

Nu utdelade Lawrence Pentfield sitt slag mot den andre, och han gjorde det med en lugn segerstolthet,

På tro och loven — 6 o"|som tycktes som ett slags upprättelse för den orätt, som hade gjorts mot honom.

— Det är min hustru, sade han, min vigda hustru, om jag får be!

Corry Hutchinson drog djupt efter andan, och Pentfield lämnade honom och gick bort till de båda kvinnorna. Mabel, som såg mycket nedstämd ut, höll sig tydligen på avstånd. Han vände sig till Dora och frågade mycket muntert, som om världen bestod av endast solsken:

— Nå, hur har ni haft det på färden? Har ni haft svårt att hålla er varma om nätterna?

— Och hur har mrs Hutchinson haft det? frågade han och såg bort på Mabel.

— Åh, din stora dummerjöns! ropade Dora och slog armarna om honom och kramade honom. Nå, du har också sett det! Jag tyckte nog att något var i vägen — du var så underlig.

— Jag... jag förstår inte riktigt, stammade han.

— Det blev rättat nästa dag, fortsatte Dora muntert. Det föll oss aldrig in, att du skulle få se det. I alla andrå tidningar stod det riktigt, och så var det naturligtvis just denna enda olyckssaliga tidningen, du skulle få tag i!

— Vänta ett ögonblick! Vad menar du? frågade Pentfield, och en plötslig ångestkänsla grep honom om

82hjärtat, ty han kände sig som om han stod vid randen av en avgrund.

— Det är naturligtvis jag, som är mrs Hutchinson, svarade Dora. Och du har hela tiden trott att det var Mabel.

— Ja, just så har det gått till, svarade Pentfield långsamt. Men nu förstår jag det. Reportern har förväxlat namnen. Och Seattle- och Portland-tidningarna har tagit det direkt ifrån San Francisco-tidningen.

Han stod tyst en minut. Mabel hade åter vänt sitt ansikte emot honom, och han kunde se, att hennes blick var varm och förväntansfull. Corry var starkt upptagen av tån på den ena av sina slitna mockasiner, under det Dora i smyg tittade på Lashkas orörliga ansikte därborta i släden. Lawrence Pentfield stirrade stelt framför sig, in i en dyster och grå framtid, i vilken han såg sig själv ständigt körande på en släde förspänd med raska hundar och den halta Lashka vid sin sida.

Han såg Mabel in i ögonen och sade helt rättframt:

— Det gör mig mycket ont. Det föll mig aldrig in att det kunde vara fel. Jag trodde du var gift med Corry. Det är min hustru, som sitter där borta.

Mabel Holmes vände sig trött mot sin syster, som om hon plötsligt kände verkningarna av den långa ansträngande resan. Dora lade armen om hennes liv.

83Corry Hutchinson var fortfarande upptagen av sina mockasiner. Pentfield såg hastigt från den ene till den andre och vände sig så mot sin släde.

— Vi kan inte bli stående här hela dagen, när Petes lilla barn ligger och väntar på oss.

Den långa pisksnärten susade genom luften med ett visslande ljud, hundarna kastade sig framåt och släden svängde med ett ryck över till andra sidan, då den blev satt i gång.

— Åh, hör, Corry, ropade Pentfield tillbaka, bäst att du tar den gamla stugan. Den har inte varit i bruk på en tid. Jag har byggt mig ett nytt hus på backen.

*

N:r 24, Eldorado

Eftersom detta är en historia — och sannare än den kan se ut att vara — från ett guldgrävarland, så kommer det näppeligen att förundra någon, att den handlar om otur, fastän det naturligtvis beror på, från vilken synpunkt man ser det. Nå, otur är kanske ett för milt uttryck för det som hände Kink Mitchell och Hoot-chinoo Bill, och att de har sin egen alldeles bestämda synpunkt vis å vis den saken, det är något som alla människor vet i området kring Yukon.

Det var på hösten 1896 som de bägge kompanjonerna kom vandrande ned längs Yukons östra strand och drog fram en Peterboroughkanot från ett mossbelupet skjul. De var icke vidare vackra att se på. Deras kläder hängde i trasor, och de var medtagna och utmärglade efter en hel sommars ansträngande jakt efter guld med otaliga mödor och brist på föda. En svärm av mygg stod som en gloria om deras huvud. Derasansikten var täckta med blålera. De var bägge försedda med var sin klump av denna fuktiga lera, och varje gång det torkade på ansiktet och föll av, smetades det dit ny i stället. Det var en retlig, vresig ton i deras röster, och det fanns något irriterat i hela deras sätt, som berättade om avbruten sömn och en hopplös kamp mot de små bevingade skadedjuren.

— Det slutar med att de förbannade myggen tar livet av mig, klagade Kink Mitchell, då kanoten sköt ut från stranden.

— Var bara lugn! Bara lugn! Nu är vi snart framme! svarade Hootchinoo Bill med ett försök att

P

vara skämtsam, som lät hans gravlika stämma låta dubbelt ohygglig. Om fyrti minuter är vi i Förty Mile och så___åh, din lilla sate!

Den ena handen släppte åran och avlevererade ett väldigt slag på halsen. Han lade mera lera på det uppsvullnade stället under en ström av rasande svordomar. Kink Mitchell roade sig inte det minsta över honom. Han begagnade sig endast av tillfället och smetade ett tjockare lerlager på sin egen hals.

De rodde över till Yukons västra strand, arbetade sig nedåt strömmen med jämna tag, och då det hade gått fyrtio minuter, svängde de förbi den nedersta ändan av en ö. Förty Mile låg plötsligt framför dem. Bägge männen reste sig upp och stirrade på den syn

86som tedde sig för deras blickar. De såg länge och noga på den, där de låg och drev med strömmen, och det kom ett uttryck av oändlig förvåning och bestörtning i deras ansikten. Icke en rökslinga höjde sig i luften från de hundratals stockstugorna, inga ljud av yxor som klyva trä, eller av hammare och såg. Framför den stora handelsdepån fanns det ingen overksam skara av män och hundar; inga ångbåtar längs stranden av floden, inga kanoter, inga flatbottnade pråmar och inga stakbåtar. Floden var lika tom på farkoster, som staden var på liv och rörelse.

— Det ser nästan ut, som om ärkeängeln Gabriel hade tutat i sitt lilla horn och som om du och jag hade kommit för sent till paraden, anmärkte Hootchinoo Bill.

Han talade i likgiltig ton, som om det var den naturligaste sak i världen. Kink Mitchell svarade i samma ton, som om inte han heller var det minsta berörd av situationen.

— Det ser ut, som om de allesamman blivit baptister och tagit båtarna för att komma riktigt långt ut i vattnet, var hans bidrag till lösningen av problemet.

— Farsgubben därhemma var baptist, förklarade Hootchinoo Bill. Och han gick alltid omkring i den tron, att vägen blev fyrtitusen miles kortare på det viset.

87Men det var också deras sista försök att slå det bort i skämt. Det kom en känsla av vantrevnad över dem, då de vandrade genom de övergivna gatorna. Solen sände sina milda strålar ut över staden. En sakta vind kom linan att slå mot flaggstången framför Caledonia Dance Hall, men alla dörrar var stängda. Myggen surrade, rödhakarna

sjöng, och snösparvarna trippade hungriga omkring bland husen; men där fanns ingen människa och intet som tydde på att där verkligen bodde människor.

— Jag är halvdöd av törst, sade Hootchinoo Bill, och han sänkte omedvetet rösten till en hes viskning.

Hans kompanjon nickade, ty han hade ingen lust att låta sin röst bryta stillheten. De traskade framåt under en tryckande tystnad, tills de överraskades av att få se en öppen dörr. Över denna dörr, satt en hastigt hopspikad skylt, som sträckte sig över hela byggnadens bredd och meddelade att denna byggnad bar namnet "Monte Carlo". Vid sidan av dörren, med hatten dragen ned över ögonen och stolen bakåtlutad, satt en man och solade sig. Det var en gammal man. Hår och skägg var långt, vitt och patriarkaliskt.

— Minsann är det inte gamle Jim Cummings, som liksom vi har kommit för sent till uppståndelsen! sade Kink Mitchell.

88— Han har kanske inte hört Gabriel tuta, föreslog Hootchinoo Bill.

— Hallå, Jim! Vakna upp! ropade han.

Den gamle mannen reste sig osäkert, blinkade med ögonen och mumlade rent mekaniskt:

— Vad önskar ni mina herrar, vad önskar ni?

De följde efter honom in i huset och ställde sig vid den långa disken, där i forna dagar fem, sex raska uppassare hade haft mer än nog att göra. Den stora salen, där det under vanliga förhållanden, hade varit ett sådant liv och rörelse, var nu stilla och dyster som en gravkammare. Där hördes intet rassel av tärningar intet surr av elfenbenskulor. Rulett- och faraobord såg ut som gravstenar under sina överdrag. Inga muntra kvinnostämmor ljöd inne från danssalen. Gamle Jim Cummings torkade med skakande händer av ett glas, och Kink Mitchell skrev sitt namn i dammet, som låg tjockt på disken.

— Var är flickebarnen? ropade Hootchinoo Bill med ett försök att anslå en mera munter ton.

— Borta! svarade den ålderstigne bartendern, med en stämma, som var lika svag och gammal som han själv och lika darrande som hans händer.

— Var är Bidwell och Barlow?

— Borta!

— Och Sötvattens-Charley?

89— Borta!

— Och hans syster?

— Också borta!

— Men din dotter Sally, och hennes unge?

— Borta, allesamman borta! Den gamle mannen skakade sorgset på huvudet och började tankspritt leta bland de dammiga flaskorna.

— Men du store Antonius! Var är de då, brast det ur Kink Mitchell, som nu inte längre kunde styra sig. Du vill väl inte säga oss, att pesten har härjat här?

— Men, har ni då inte hört det? Den gamle mannen smålog stilla. De har ju allesamman gett sig i väg till Dawson.

— Vad är Dawson för något? frågade Bill. En vik, en bar eller en stad?

— Nå, har ni aldrig hört talas om Dawson, inte det? Den gamle mannen skrattade, ett högst irriterande skratt. Dawson är en stad, större än Förty Mile. Ja, sir, större än Förty Mile!

— Nu har jag varit här i landet i sju år, förklarade Bill med eftertryck, och jag tar mig friheten säga att jag aldrig

har hört talas om den staden. Stopp ett tag! Låt oss få lite mer whisky. Din förklaring har alldeles tagit andan ur mig, det har den verkligen. Och

90var ungefär ligger då det där Dawson, som du pratar om?

— På den stora slätten rakt nedanför Klondikes mynning, svarade gamle Jim. Men var ha ni varit hela sommaren?

— Bry dig inte om var vi ha varit, svarade Kink Mitchell retligt. Vi ha varit på ett ställe där det finns så fullt med mygg, att man måste svänga med en käpp i luften för att kunna se solen och få veta vad klockan är. Har jag inte rätt, Bill?

— Visst har du rätt, sade Bill. Men'medan vi talar om det där Dawson, hur har det blivit till?

— Ett uns per panna, vid något som heter Bonanza, , och de har inte en gång nått ned till berggrunden.

— Vem har funnit det?

— Carmack.

Då de bägge kompanjonerna hörde vem upptäckaren var, såg de på varandra med ett uttryck av djup vämjelse. Så blinkade de högtidligt till varandra.

— Siwash George, Hootchinoo Bill fnyste ringaktande.

—- Barnmorskemannen — gift med en indiankvinna, sade Kink Mitchell hånfullt.

— Jag skulle inte vilja dra på mig mina mockasiner för att springa efter något, som han har hittat, sade Bill.

91— Säger detsamma, meddelade hans kamrat. En bandit, som är allt för slö för att orka dra upp sin egen lax. Det var därför han slog sig ihop med indianerna. Du ska se att hans svarte svåger... låt mig se ... Skookum Jim, var det ju! ... du ska få se, att han också är med i det.

Den gamle bartendern nickade.

— Ja visst! Och hela Förty Mile utom jag och ett par krymplingar.

— Och fylltrattar? tillade Kink Mitchell.

— Nej, sir T ropade den gamle mannen med eftertryck.

— Jag vågar hålla en omgång på att Honkins inte är med i den här historien! utbrast Hootchinoo Bill i tvärsäker ton.

Gamle Jims ansikte klarnade upp.

— Går in på vadet Bill, men det vadet har du förlorat med detsamma.

— Men hur i all världen kunde de få den gamle svampen till att flytta sig från Förty Mile? frågade Mitchell.

— De band händer och fötter på honom och kastade honom ned på bottnen av båten, förklarade gamle Jim. De kom rakt hit in, ja, det gjorde de, och drog honom upp ur stolen därborta i hörnet, och tre fyllbultar till, som de fann under flygeln. Jag säger er,

92folk, att hela stan stormade uppåt Yukon till Dawson, precis som om en viss man var i hälarna på dem. Kvinnor, barn, spädbarn, hela baletten. Bidwell kom till mig och sa: "Jim," säger han, "jag vill ha dig till att hålla ett öga på Monte Carlo. Jag ger mig i väg." "Var är Barlow?" säger jag. "Borta!" säger han. "Och nu ska jag själv åstad med en båt full med whisky." Och så, utan att ge mig tid till att säga nej, så springer han ut till sin båt, och i väg är han och stakar uppåt floden som en vansinnig. Och här sitter jag nu, och detta är de första dryckesvaror jag har serverat på hela tre dar.

De bägge kompanjonerna såg på varandra.

— Satan också! sade Hootchinoo Bill. Det ser ut, Kink, som om du och jag hör till den sortens folk, som alltid

kommer ut med gafflar, när det regnar soppa.

— Ja, är det inte så man kan få lus i magen av det? sade Kink Mitchell. En kapplöpning mellan gröngölingar, fyllbultar och dagdrivare.

— Och barnmorskemän, tillade Bill. Inte en riktig guldgrävare i hela högen.

— Riktiga guldgrävare som du och jag, Kink, fortsatte han docerande, vi stå utanför det hela och gå och svettas däruppe i riktning mot Birch Creek. Inte en enda guldgrävare finns där i hela den förryckta

93Dawsonhistorien, och det säger jag då, jag rör mig inte ur stället för ett guldfynd, som Carmack är mästare för. Jag måste nog först be att få se, vad för färg det guldet har.

— Detsamma här! instämde Mitchell. Låt oss få ett glas till!

Då de hade druckit på detta beslut, drog de upp kanoten på stranden, transporterade allt som var i den till sin stuga och lagade middag. Men då eftermiddagen framskred, började de att bli otåliga. De var vana vid stillheten i de stora ödemarkerna, men denna gravaktiga stillhet i en stad pinade dem. De överraskade sig själva med att lyssna efter de välkända ljuden — "vänta på att något skulle göra oväsen, som inte gör något oväsen", som Bill uttryckte sig. De traskade långsamt genom de öde gatorna till Monte Carlo för att få något att dricka, och de vandrade ned längs floden till ångarnas tilläggsplats, där det enda ljud som hördes, var vattnet som kluckade i strömvirvlarna, och nu och då en lax, som med glimmande fenor hoppade upp i solskenet.

De satte sig i skuggan framför handelsdepån och talade med den lungsiktige föreståndaren, vars närvaro förklarades av hans benägenhet för blodstörtning. Bill och Kink talade om för honom, att det var deras avsikt att lata sig i sin stuga och ta sig en riktig vila

94efter den ansträngande sommaren. De påpekade med ett visst eftertryck — till hälften enträget, som för att övertala honom att tro dem, och till hälften utmanande, som för att få honom att motsäga dem — hur mycket de gladde sig åt att gå och driva. Men det intresserade inte föreståndaren. Han förde åter samtalet in på det stora guldfyndet vid Klondike, och de kunde inte få honom från det. Han kunde icke tänka på annat, inte tala om annat, och till sist reste sig Hootchinoo Bill grundligt förargad.

— Må fan ta ert Dawson, utbrast han.

— Säger detsamma! sade Mitchell, och hans ansikte klarnade upp. Man skulle kunna tro, att det verkligen är något på färde däruppe och inte bara en kapplöpning mellan oduglingar och gröngölingar.

Men i samma ögonblick kom en båt till synes, ett stycke nedåt floden. Det var en lång smal båt. Den höll sig tätt intill stranden, och de tre männen, som stod upprätta i den, drev den framåt mot den hårda strömmen med långa stakar.

— De är från Circle City, sade handelsföreståndaren. Jag hade nog väntat dem under eftermiddans lopp. De har hundrasjuttio miles kvar till Förty Mile. Men död och pina! De sträcka sannerligen ut ordentligt.

95— Låt oss sitta här alldeles stilla och se dem rusa förbi, sade Bill lugnt.

Medan han talade kom en ny båt i sikte, efter ett par minuter följd av två andra. Nu var den första båten mitt för männen på stranden. Männen i kanoten fortsatte att staka sig fram, medan hälsningar utbyttes, och fastän färden ej kunde gå fort framåt, var båten efter en halv timme ur synhåll.

Men de fortfor att komma myllrande, båt efter båt, i en ändlös rad. Bill och Kink blev alltmer nervösa. De kastade förstulna blickar på varandra, eftertänksamma och forskande, för att, om deras ögon möttes, se förläget bort. Men äntligen möttes deras blickar, och nu såg ingen av dem bort.

Kink öppnade munnen för att säga något, men han kunde icke få fram ett ord, och han stod där med öppen mun, medan han fortfor att titta på sin kamrat.

— Precis min tanke om saken, Kink, sade Bill.

De grinade fåraktigt mot varandra, och liksom genom en tyst överenskommelse började de att gå därifrån till sin stuga. Men de satte hastigt upp farten, och till sist sprang de av alla krafter.

— Vi ha ingen tid att förlora, när alla de där mänskorna rusar i väg på det sättet! sade Kink andlöst, medan han med ena handen stoppade surdegsburken

96ned i grytan till bönorna och med den andra ryckte till sig stekpannan och kaffekannan.

— Nej, det har du rätt i! flämtade Bill, som stod med huvud och överkropp begravda i klädsäcken, där de hade sina vintersockor och underkläder. Hör på, Kink, glöm för tusan inte natronet och hjorthornssaltet — det står på hörnhyllan bakom spisen.

En halv timme senare hade de brått med att sätta kanoten i vattnet och föra sina saker ombord, under det handelsföreståndaren kom med skämtsamma anmärkningar om stackars svaga dödliga och om hur smittande en sådan "kapplöpningsfeber" var. Och då Bill och Kink satte sina långa stakar i flodbottnen och började att staka båten upp mot strömmen, ropade han efter dem:

— Nå, farväl så länge och lycklig resa. Och glöm inte att märka en lott eller två åt mig.

De nickade ivrigt till svar och kände ett djupt medlidande med den stackaren, som var tvungen att stanna kvar.

Kink och Bill sleto mycket hårt. Enligt den nya förbättrade upplagan av Nordlandets bibel är rusning-en för de snabba och inmutningen för de starka, medan brorslotten tillfaller kronan i form av avgifter. Kink och Bill var både snabba och starka. De vand-

På tro och loven —

7

97rade åstad längs det uppblötta slädspåret med långa, svängande rörelser, som totalt förkrossade ett par nykomlingar, som försökte hålla jämna steg med dem. Bakom dem, i en lång rad som nådde ända ned till Dawson, där båtarna blev kvarlämnade och färden över land började, kom förtruppen för hela den stora hären från Circle City. Under kapplöpningen från Förty Mile hade de bägge kompanjonerna passerat varenda båt, och de hade varit en hel båtlängd före den främsta då de nådde inloppet till Dawson, och således var de, redan från början, ett gott stycke före den bedrövliga skaran, då kapplöpningen till lands började.

— Kan du se röken av dem? sade Hootchinoo Bill skrattande, i det han strök de svidande svettdropparna ur pannan och hastigt lät blicken glida tillbaka över slädspåret.

Tre män kom till synes på det ställe där slädspåret går fram mellan träden. Tätt i hälarna på dem följde tvenne andra män, och så en man och en kvinna.

— Kom, Kink! Nu måste vi nog ta det långa benet före. Ja, det måste vi allt.

Bill ökade farten. Mitchell såg sig om i lugn och ro.

— Minsann om de inte springer!

— Jo, och här är en som redan har sprungit livet

98ur sig! sade Bill och pekade på ena sidan av slädspåret.

Där låg en man på rygg, flämtande och stönande och tydligen i sista stadiet av fullkomlig utmattning. Hans ansikte var hemskt att skåda, och hans ögon var blodsprängda och brustna som på en döende.

— Chechaquo! grymtade Kink Mitchell, och i denna grymtning låg den gamle guldgrävarens förakt för dem som var försedda med "självjäsande" mjöl och använde jästpulver till sitt bröd.

De bägge kompanjonerna hade, som det från tidernas morgon varit brukligt bland guldgrävare, haft för avsikt att avmärka lotter nedåt strömmen från det ställe, där det var funnet guld, men då de sågo "N:r 81, nedanför" bränt in i en trädstam — vilket betydde drygt åtta miles nedanför upptäcktsplatsen — ändrade de mening. De

tillryggalade åtta miles på mindre än två timmar. Det var en fullkomligt mördande hastighet på en så ojämn väg, och de passerade förbi tjogtals utmattade män, som hade fallit omkull längs vägkanten.

Vid upptäcktsplatsen fanns det ingen, som kunde säga dem något om förhållandena ovanför. Carmacks indianske svåger hade en oklar föreställning om att lotterna skulle vara inmutade så högt som till trettio; men då Kink och Bill såg hörnstolparna på "n:r 79,

99ovanför" så kastade de sina stolpar på marken och tände en pipa. All deras möda hade varit förgäves. Bo-nanza var inmutat från ovan till nedan — "helt ut i det blå och ända till andra sidan av nästa vattende-lare", klagade Bill samma kväll, då de stekte sitt fläsk och lagade sitt kaffe vid Carmacks lägerbål.

— Försök Ungen! föreslog Carmack nästa morgon.

Ungen var en bred bäck, som flöt ut i Bonanza vid n:r 7, ovanför. De två kompanjonerna hörde på Carmacks råd med det överlägsna förakt, som gamla guld-grävare hyser för den man, som har gift sig med en indiankvinna, och de tillbragte i stället sin dag vid Adams Creek, som även flöt ut i Bonanza och såg mer lovande ut. Men det var samma historia — inmutad ända ut till horisonten.

I tre dar fortfor Carmack att ge dem samma råd, och i tre dar hörde de på honom med förakt. Men den fjärde dagen, då de inte hade något annat ställe att gå på, promenerade de upp längs Ungen. De visste, att där inte fanns många inmutningar förut, men de hade inte för avsikt att själv avmärka lotter. De gjorde denna utflykt närmast för att de ville ha något att låta sitt dåliga lynne gå ut över. De hade blivit mycket cyniska och skeptiska, och de hånade och fnöso åt allting och förnärmade varenda chechaquo de mötte på sin väg.

100Efter n:r 23 fanns där inte fler märkstolpar. Allt det övriga kunde de fritt utnyttja.

— Älgbete! sade Kink Mitchell hånfullt.

Men Bill mätte med allvarlig min upp ett stycke på femhundra fot uppåt bäcken och märkte hörnstolparna. Han hade slagit bottnen av en låda, och på dess släta sida skrev han ett meddelande, som han satte upp på sin mittstolpe:

Detta gräsbete är reserverat för svenskar och chechaquos.

Bill Rader.

Kink läste det och sade bifallande:

— Eftersom jag har samma mening, så kan jag ju lika bra sätta mitt namn under det jag också.

Och så sattes också Kink Mitchells namn under anslaget, och det gled ett leende över mången gammal knarrig guldgrävares ansikte, när han såg detta verk, utfört av besläktade själar.

— Nå, hur var det med Ungen? frågade Carmack, då de kom tillbaka till lägret.

— Åt helvete med din Unge! blev Hootchinoo Bills svar. Nu tänker Kink och jag ge oss ut och söka efter To Much Gold*, så snart vi ha vilat upp oss.

"To Much Gold" var en legendarisk bäck, varom

* To Much Gold, för mycket guld.

101det hette, att guldet där låg så tjockt, att man för att kunna vaska det först måste skyffla in gruset i slussar. Men de dagars vila, varmed de skulle bereda sig till sitt sökande efter To Much Gold medförde en liten förändring i deras planer. Till platsen kom nämligen en viss Ans Handerson.

Handerson hade hela sommaren arbetat för dagpenning vid Miller Creek, borta vid Sixty Mile, och då sommaren var förbi, hade han, efter att ha drivit omkring åtskilligt, hamnat vid Bonanza, liksom så många andra hjälplösa vrak, som halvt mot sin vilja, hade blivit rivna med av den guldflod, som med oemotståndlig makt översvämmade landet. Han var lång och skranglig. Hans armar var långa som den förhistoriska människans och

hans händer var stora som sopptallrikar, knotiga och valkiga av hårt arbete. Han var tung och långsam, både i tal och rörelser, och i hans ögon, som var lika blekgrå som hans hår var blekgult, fanns det ett evigt drömmande uttryck, men vad han drömde om, visste ingen — han själv allra minst. Kanske kom sig detta eviga drömmande uttryck av en ytterlig, fullkomligt tanketom enfald. I varje fall, var det den mening, vanliga människor hade om honom, och det fanns följaktligen icke något märkvärdigt i den fälttågsplan, som Hootchinoo Bill och Kink förehade.

102De bägge kompanjonerna hade tillbringat en hel dag med påhälsningar och prat, och på kvällen begav de sig till den tillfälliga samlingsplatsen "Monte Carlo" — ett stort tält, där kapplöparna vilade sina trötta ben och där det såldes en dålig whisky till en dollar per glas. Eftersom den enda valuta, som var i omlopp, var guldstoft och affärens innehavare vägde oärligt, kostade ett glas whisky något mera än en dollar. Bill och Kink drack inte, först och främst därför, att deras gemensamma stoftpung inte var välvuxen nog till att göra många resor till vågen.

— Hör på, Bill, jag har fått kiken på en chechaquo, som ska ge oss en säck mjöl, meddelade Mitchell triumferande.

Bill fick en glatt intresserad min. Det var ont om proviant, och de var inte över sig väl rustade till att bege sig ut för att söka efter To Much Gold,

— Mjöl kostar en dollar per pund, svarade han. Men hur tror du att du ska kunna komma åt det?

— Jag säljer halvparten av vår lott till honom, svarade Kink.

— Vilken lott? frågade Bill överraskande. Så kom han plötsligt ihåg det stycke jord, han hade förbehållit svenskarna, och sade: Å—åh!

— Men jag skulle nu inte vara så snål på det, till-

103lade han. Låt honom få hela historien, medan du håller på. Det finns ingen orsak att spara.

Kink skakade på huvudet.

— Om jag gjorde det, kunde han dra öronen åt sig och ge affären på båten. Nej, jag har låtit honom förstå, att platsen anses synnerligen värdefull och att vi bara säljer halvdelen, därför att vi ha det svårt med proviant. När handeln är avslutad kan vi ju förära honom hela klabbet.

— Ja, om det inte är någon som har rivit ner plakatet, invände Bill, fastän han i hemlighet var mycket belåten med att byta bort lotten mot en säck mjöl.

— Nej, där är ingen som har huggit den, försäkrade Kink. Den har n:r 24, och den ligger där nog så vackert. Chechaquos tog emellertid saken nog så allvarligt och började staka ut lotter, där du slutade. Ja, de har sannerligen stakat ända över vattendelaren. Jag hade en pratstund med en av dem. Han hade nyss kommit tillbaka och är alldeles styv i benen.

Då hörde de för första gången svensken Ans Han-dersons* tunga, stammande röst:

— Jag tror det mycket gott! sade han till värden på stället. Jag tro, jag taga en lott.

De bägge kompanjonerna blinkade åt varandra, och

* Tydligen en rospigg. övers, anm.

104ett par minuter efter stod en förundrad och tacksam svensk och drack dålig whisky med två hårdhjärtade främlingar. Men han var lika hårdfjällad, som de var hårdhjärtade. Pungen gjorde den ena resan efter den andra till vågen, varje gång följd av Kink Mit-chells bekymrade blickar, men Ans Handerson ville inte tina upp. I hans ögon, blekgrå som havet under sommartid, brände odödliga drömmar, men både drömmar och brand tycktes snarare de många historierna om guld och vaskpannor ha del i, än den whisky, som nog så lätt rann nedför hans strupe.

Kompanjonerna var alldeles förtvivlade, fastän de skenbart var i strålande humör.

— Bry dig inte om mig, min vän! sade Hootchinoo Bill hickande, med handen på Ans Handersons axel. Ska det vara ett glas till! Det är Kinks födelsedag idag — det är därför vi håller fest. Ja, det är min kompanjon, Kink Mitchell! Och vad heter du, om jag törs fråga?

Då han hade fått veta detta, dunkade han Kink i ryggen så det rungade, och Kink låtsade, som om han var generad över att bli gjord till medelpunkt i det muntra laget, medan Ans Handerson med belåten min frågade, om de nu inte ville dricka ett glas med honom. Det var första och sista gången han bjöd, innan pipan fick ett annat ljud och hans sluga själ hängav

105sig åt en ovan slösaktighet. Men han betalade för whiskyn ur en tämligen välfylld pung. "Det är allra minst åtta hundra i den," tänkte Kink, som hade mycket goda ögon, och då han hade övertygat sig därom, grep han första tillfälle till att i hemlighet säga ett par ord till Bidwell, som ägde den dåliga whiskyn och tältet.

— Här är min pung, Bidwell! sade Kink med den förtrolighet och säkerhet, varmed den ene gamle guld-grävaren vänder sig till den andre. Om du vill väga upp femti dollars för den i en dag eller två ungefär, så gör du Bill och mig en stor tjänst.

Efter detta blev pungens resor till vågen allt tätare, och Kinks födelsedag firades under mycket oväsen och munterhet. Han försökte till och med att sjunga den gamla guldgrävarevisan: "Saften av den förbjudna frukten", men han kom av sig och dränkte sin förvirring i en ny omgång. Till och med Bidwell hedrade honom med en omgång eller två på etablissemangets vägnar, och han och Bill var vederbörligen berusade, då Ans Handersons ögonlock började att bli tunga och det såg ut som om han höll på att bli lite mera medelsam.

Bill blev först kärvänlig och sedan förtrolig. Han berättade om sina besvärligheter och sin tunga lott till uppbyggelse för bartendern och världen i allmänhet

106och Ans Handerson i synnerhet. Han var ingen stor skådespelare, men det behövdes inte heller, ty också här fällde den dåliga whiskyn utslaget. Han arbetade upp sig till en oändlig bedrövelse över sig själv och Kink, och hans tårar var uppriktiga då han omtalade, hur han och hans kamrat tänkte på att sälja hälften av sin värdefulla lott, därför att de saknade proviant. Själva Kink hörde på honom och trodde honom.

Ans Handersons ögon lyste med en ohygglig glans, då han frågade:

— Hur mycket vill ni sälja för?

Bill och Kink hörde honom inte, och han var tvungen att upprepa sin fråga. De tycktes inte vara mycket ivriga. Han blev allt hetsigare. Och han vaggade fram och tillbaka, stödjande sig mot disken och lyssnande med spetsade öron, medan de höll ett privat rådslag och kivades om de skulle eller inte skulle och grälade med teaterviskningar om vilket pris de skulle begära.

— Två hundra och — hick — femti, förklarade slutligen Bill, men jag tror inte att vi vill sälja.

— Vilket är mycket klokt av er, om jag får säga min mening, sekunderade Bidwell.

— Javisst, ja! tillade Kink. Vi är väl inte någon välgörenhetsinrättning heller, som utan vidare gör oss av med vår lagliga egendom till nytta och glädje för svenskar och vita människor.

107— Jag tror vi tar oss en omgång till, hickade Ans Handerson, med ett mycket listigt försök att skjuta upp diskussionen till en mera läglig tidpunkt.

Och för att framskynda denna lägligare tidpunkt började hans stoftpung att företa en lång rad vandringar från byxfickan till vågen och tillbaka igen. Bill och Kirik var mycket tillbakadragna, men till sist började hans övertalningar att ha önskad verkan. Varpå han blev försiktig och drog Bidwell avsides. Han var mycket osäker på benen och klamrade sig fast vid Bidwell för att få stöd, medan han frågade:

— De är all right, de där männen, du tro, de är all right, va?

— Naturligtvis! svarade Bidwell med stor värme. Jag har känt dem i många år. Gamla guldgrävare. När de sälja

en lott, så sälja de en lott, och inte ett luftslott.

— Jag tro, jag köpa, förklarade Ans Handerson och vacklade tillbaka till de bägge männen.

Men nu hade där kommit fart i hans drömmar, och han förklarade, att han antingen skulle ha hela lotten eller ingenting alls. Det gjorde Hootchinoo Bill mycket ledsen. Han höll ett långt föredrag om, hur "glupska" chechaquos och svenskar var, och ett par gånger slumrade han in mitt i det hela, hans röst dog bort med ett gurglande ljud, och hans huvud sjönk ned mot

108bröstet. Men så snart han blev väckt av en armbågsstöt från Kink eller Bidwell, så var han genast färdig att ladda ur sig en ny ström av skällsord och förolämpningar.

Ans Handerson tog det hela med ro. Varje okvä-dingsord gjorde lotten mera värdefull i hans ögon. En sådan oälskvärdhet och brist på vilja att sälja kunde endast betyda en sak, och han kände det som en stor lättnad, då Hootchinoo Bill föll snarkande till golvet och han kunde vända hela sin uppmärksamhet på hans mera medgörlige kompanjon.

Kink Mitchell var lättare att övertala, men en mycket dålig räknemästare. Han grät bittert, men han var villig till att sälja halvdelen för tvåhundrafemtio dollars, eller också hela lotten för sjuhundrafemtio. Ans Handerson och Bidwell bemödade sig att klara upp hans felaktiga föreställning om bråkdelar, men deras ansträngningar var fåfänga. Han grät strömmar av tårar och beklagade sig såväl över disken som över deras axlar, men dessa tårar förmådde icke spola bort hans åsikt, och den gick ut på, att om den halva delen var värd tvåhundrafemtio dollars, så voro två halvdelar värda tre gånger så mycket.

Till sist — och själva Bidwell hade endast en mycket dimmig föreställning om, hur aftonen slutade -1— uppsattes ett formligt köpekontrakt, varigenom Bill

109Rader och Charles Mitchell avhände sig till Ans Han-derson alla rättigheter till den lott som betecknades N:r 24, Eldorado — Eldorado var nämligen det namn, som en eller annan optimistisk chechaquo hade givit den omtalade bäcken.

Då Kink hade skrivit under, måste de alla tre förena sina ansträngningar för att väcka Bill. Med pennan i hand stod han länge och vaggade av och an över dokumentet, och för varje gång han gjorde det, kom och försvann en underbar gyllne syn för Ans Han-dersons inre öga. Och då slutligen den dyrbara underskriften hade kommit till stånd, och summan var betald i guldstoft, så drog han en djup suck och föll i sömn under ett bord, där han låg och drömde odödliga drömmar, tills morgonen bröt in.

Men det var en kall och grå dag. Han kände sig mycket ruskig. Hans första och omedvetna, rent mekaniska handling var att känna efter sin stoftpung. Han blev alldeles förfärad, då han märkte hur lätt den var. Så började långsamt minnet av nattens händelser att dyka upp i hans hjärna. Plötsligt blev han väckt ur sina funderingar vid ljudet av barska röster. Han slog upp ögonen och kikade under bordet. Ett par män, som hade varit ute med sina hundar hela natten, uttalade med hög röst sin åsikt om Eldorado, som de förklarade vara fullkomligt värdelöst. Han blev rädd,

110kände i sin ficka och fann köpekontraktet på N:r 24, Eldorado.

Tio minuter senare blevo Hootchinoo Bill och Kink Mitchell väckta där de låg i sina filtar av en förvirrad svensk, som försökte att påtvinga dem ett fläckigt papper, varpå det med bläck var nedklottrat några namn.

— Jag tro, jag taga mina pengar tillbaka, stammade han. Jag tro, jag taga mina pengar tillbaka.

Han hade gråten i halsen och tårarna rann nedför kinderna på honom, medan han föll på knä framför dem och tiggde och bad. Men Bill och Kink skrattade inte åt honom. De kunde ha varit ännu mera hårdhjärtade än de var.

— Det är första gången jag har sett en man klaga över en gruvaffär, sade Bill. Och jag får säga, att det förekommer mig något underligt.

— Detsamma här, anmärkte Kink Mitchell. Gruv-affärer är detsamma som hästaffärer.

Deras förvåning var fullkomligt uppriktig. De kunde inte tänka sig att de själva skulle kunna jämra sig över en affärstransaktion, och därför kunde de icke begripa ett sådant uppförande hos en annan människa.

— Det stackars kräket till chechaquo, mumlade Hootchinoo Bill då de såg den sorgtyngde. svensken försvinna nedåt vägen.

111— Men det här är i alla fall ingen To Much Gold, sade Kink Mitchell förtröstansfullt.

Och innan dagen var slut, hade de, mot en oblyg betalning, köpt mjöl och fläsk för Ans Handersons guldstoft och var på väg över vattendelaren i riktning mot strömmen mellan Klondike och Indian River.

Tre månader senare vände de mitt i en snöstorm tillbaka över vattendelaren och följde slädspåret ned till N:r 24, Eldorado. Det var en ren tillfällighet, att de kom denna väg. De hade inte alls hållit utkik efter sin forna lott, och kunde för resten icke se mycket genom den fykande snön, innan de stod på själva lotten. Just då lättade det lite i vädret, och de såg en grushög och ovanpå den ett vindspel, som en man stod och vevade på. De såg honom dra upp en spann ur hålet och tömma ut den vid dess kant. De såg också en annan man, som föreföll dem så underligt bekant, och han stod och hällde upp något i en panna. Men innan de hann fram till honom, tog han pannan, vände sig om och sprang bort till en stuga. Han hade ingen mössa på, och snön, som föll på hans hals, förklarade hans brådska. Bill och Kink sprang efter honom i stugan, där han låg på knä vid ugnen och vaskade gruset i en spann med vatten.

Han var alltför upptagen med sitt arbete för att

112lägga märke till något annat, än att det hade kommit någon in i stugan. De stod alldeles bakom honom och såg på. Han började mycket behändigt att svänga pannan runt, och han höll upp ett par gånger för att ta bort de större stenarna med fingrarna. Vattnet var något grumsigt, och så länge pannan var nere i det, kunde de inte se innehållet i den. Plötsligt lyfte han upp pannan och hällde med en rask rörelse vattnet ur den. En gul massa täckte hela bottnen, som smör i en kärna.

Hootchinoo Bill flämtade efter luft. Aldrig i sitt *liv hade han drömt om, att det kunde finnas så mycket guld i en panna.

— Där tycks finnas mycket av det, min vän! sade han hest. Hur mycket räknar du det för alltsamman?

Ans Handerson svarade utan att se upp:

— Jag tro femti uns.

— Då måste du ha blivit fenomenalt rik, eller va?

Men Ans Handerson satt fortfarande med nedböjt huvud, upptagen av den mera invecklade manövern, som måste till för att vaska bort det sista fina gruset, och han svarade:

— Jag tro, jag äga femhundratusen dollars.

— Du barmhärtige gud! sade Hootchinoo Bill, och det låg vördnad i hans röst.

— Ja, det måste du nog säga, Bill! sade Kink Mitchell. Och de gick tysta ut och stängde dörren efter sig.

Tusen dussin ägg

David Rasmunsen var en streber, och som mången större man hade han inte plats för mer än en enda tanke. Följden härav var, att då Nordlandets kallelse nådde hans öron, fick han idén, att han skulle göra stora affärer med ägg, och han satte in all sin energi på genomförandet av denna plan. Han gjorde snabba och noggranna beräkningar, och affären tedde sig för honom strålande i alla regnbågens färger. Att ägg såldes i Dawson till ett pris av fem dollars dussinet var han alldeles säker på. Och därnäst var det alldeles obestridligt, att tusen dussin ägg i guldlandets huvudstad måste inbringa gott och väl fem tusen dollars.

Å andra sidan måste ju omkostnaderna också tagas med i beräkningen, och det gjorde han, ty han var en mycket omsorgsfull man, med en skarp blick för alla praktiska förhållanden, en nykter hjärna och ett hjärta,som aldrig flammade upp av entusiasm. Om han räknade med femton cents per tjog, skulle den summa, som han från.början måste sätta in i företaget, endast vara hundrafemtio dollars, en ren bagatell när man tog i betraktande den kolossala vinsten. Och antag nu, ja, för en gångs skull ville han räkna vanvettigt flott, att transporten för hans eget vidkommande och transporten för äggen skulle springa upp till åttahundrafemtio dollars, så skulle han i alla fall ha fyratusen kontant, när det sista ägget var sålt och det sista guldstoftet hade dråsat ner i hans pung.

— Ser du, Alma — han förklarade det hela för sin hustru, och den trevliga matsalen var alldeles översvämmad av kartor och handböcker för resande i Alaska, — ser du, utgifterna börja inte på allvar, innan man kommer till Dyea, dit man reser för femti dollars på första klass biljett. Men från Dyea till Lake Linderman kan man få indianska bärare till att transportera ens gods för tolv cents per pund, det vill säga tolv dollars per hundra och hundratjugo dollars per tusen. Antag nu att jag har femtonhundra pund — det skulle då kosta hundraåttio dollars — låt oss säga tvåhundra för att vara på den säkra sidan. Jag har hört från en mycket säker källa, av en man som nyligen har kommit därifrån, att jag kan köpa en båt för trehundra. Och samme man säger, att jag kan vara säker på att

115få ett par passagerare med, som var för sig betalar hundrafemtio — och det betyder att jag har båten för ingenting, utom det att de också kan hjälpa mig att sköta den. Och, ja, där har du alltsamman; så skall jag bara transportera äggen i land vid Dawson. Låt mig se, hur mycket blir det? — Femti dollars från San Francisco till Dyea, tvåhundra från Dyea till Linderman, passagerarna betalar för båten — alltså två-hundrafemti dollars med alltsamman, summerade han hastigt. -— Och etthundra till kläder och min personliga utrustning, fortsatte han belåtet, det ger en marginal på femhundra till oförutsedda utgifter. Och vad skulle väl kunna inträffa?

Alma ryckte på axlarna och rynkade pannan. Om det vidsträckta Nordlandet kunde uppsluka en man och sexhundra tjog ägg, så måste det säkert också ha plats — ja, tillräcklig plats ändå — till allt, vad han möjligtvis kunde äga i övrigt. Ja, detta tänkte hon, men hon sade ingenting. Hon kände David Rasmunsen alldeles för väl till att säga något.

— Även om jag beräknar dubbla tiden av vad som behövs, ty man kan ju inte bli försinkad så rysligt mycket, så måste jag kunna göra färden på två månader. Tänk dig bara, Alma! Fyra tusen på två månader! Det är något annat än de usla hundra dollars i månaden, som jag nu har. Då kunde vi bygga ett

116hus längre ut, där vi hade mer plats, få gas i alla rummen, en vacker utsikt, och av hyran för det här huset kunde vi bestrida skatter, försäkring och vatten och ändå ha något över. Och så finns det ju också chans till att jag kan finna guld och komma hem som miljonär. Säg mig nu, Alma, tycker du inte att jag är mycket beskedlig i mina fordringar?

Alma kunde icke gärna tycka annat. Och förresten hade inte hennes egen släkting — visserligen på långt håll och familjens svarta får, som aldrig hade dugt till något, — hade han icke kommit hem från det fantastiska Nordlandet med hundratusen i guldstoft, för att inte tala om att han ägde halva andelen i den håla varifrån guldet kom?

David Rasmunsens kryddkrämare blev högst förvånad, då han såg honom stå och väga ägg på vågen vid ändan av disken, och Rasmunsen själv blev ännu mera förvånad, då han upptäckte, att ett dussin ägg vägde ett och ett halvt pund — femtonhundra pund för alla hans tusen! Hans kläder, filtar och kokredskap — för att inte tala om den proviant, han nödvändigt måste ha med sig — skulle således inte få väga något alls. Hans beräkningar blev alldeles kullkastade, och han höll just på att göra upp nya, då han kom på den idén, att väga små ägg. "Ty antingen de är stora eller små, så är ett dussin ägg alltid ett dussin ägg", resonerade

117han snusförnuftigt, och han upptäckte att ett dussin små ägg endast vägde ett och ett kvarts pund. Varefter hela San Francisco i ett nu översvämmades av ivriga utskickade, och kommisionsaffärer och mejerier blev helt förbluffade över att mottaga beställningar på ägg, som inte fick lov att väga mer än tjugo uns dussinet.

Rasmunsen tog upp ett lån på tusen dollars mot inteckning i sitt lilla hus, ordnade det så att hans hustru kunde resa på ett längre besök hos sina föräldrar, sade upp sin plats och reste norrut. För att inte överstiga sin budget tog han andra klass biljett, men på grund av den stora tillströmningen av folk var andra klass värre än däcksplats, och det var en blek och vacklande David Rasmunsen, som sent ut på sommaren kom i land vid Dyea med alla sina ägg. Men det varade inte länge, förrän han fick sin aptit tillbaka och började stå säkert på benen. Hans första möte med bärarna över Chilcootpasset gav honom nya krafter och väckte hans slumrande livsandar. De begärde fyrtio cents pundet för den tjugoåtta miles långa färden, och medan han hämtade andan och sväljde steg priset till fyrtiotre. Femton stora, starka indianer fäste sina axelremmar på hans lådor mot en betalning av fyrtiofem, men de spände av dem igen, då de fick ett anbud på fyrtiosju från Skaguay-krösus i smutsig

118skjorta och trasiga överdragskläder — han hade förlorat sina hästar på vägen över White Pass och gjorde nu ett förtvivlat försök att komma fram över Chilcoot.

Men Rasmunsen var en ihärdig människa, och för femtio cents fann han folk som ville transportera hans ägg och som tre dagar senare nådde fram till Linderman med dem i oskadat skick. Men eftersom femtio cents pundet gör tusen dollars per ton, hade hans femtonhundra skålpund uttömt hela det belopp, han hade lagt undan till oförutsedda utgifter, och han stod nu i valet och kvalet och kunde varken komma fram eller tillbaka — och varje dag såg han de hastigt hoptimrade båtarna bege sig av till Dawson. För övrigt rådde en mycket nervös och tryckt stämning i lägret, där båtarna byggdes. Folket arbetade som rasande, både sent och bittida, med uppbjudande av alla sina krafter, och de hamrade och nitade och kalfatrade med vanvettig fart, som det inte var svårt att finna en rimlig förklaring på. Varje dag ryckte snögränsen längre nedåt de dystra, mörka bergssidorna. Den ena nordanstormen följde efter den andra med snöglopp, regn och snö; överallt på sjön där det inte var strömt, bildades skorpor av ny is på vattnet, och detta istäcke blev tjockare och tjockare, alltefter som timmarna gick. Och varje morgon kom män, vars armar och ben var styva av slit och släp och vars ansikten var gråbleka och ut-

119märglade, för att se om sjön hade frusit till. Ty om den frös till, så var allt hopp ute — hoppet om att få bege sig nedåt de snabbt flytande vattendragen innan all båtfart stängdes på den långa raden av sjöar.

Vad som ytterligare bidrog till att göra Rasmunsen tung till sinnes, var den upptäckten, att han hade tre stycken konkurrenter i äggbranschen. Det var visserligen så att den ene av dem, en liten tysk, hade gjort konkurs och nu själv måste i flera omgångar transportera det han hade i behåll, det sista stycket väg; men de bägge andra hade båtar, som nästan var färdiga, och de besvor dagligen köpmännens gud om att vintern blott ännu en dag skulle låta bli att sträcka sin järnhårda hand över landet. Men järnhandens grepp hårdnade allt mer och mer. Folk höll på att frysa ihjäl i den snöstorm, som sopade fram över Chilcoot, och Rasmunsen hade förfrusit sina tår innan han visste om det. Han hade en chans till att komma med i en båt, som just skulle skjuta ut från den steniga stranden, men det kostade tvåhundra kontant, och han hade inga pengar.

— Jag tror, du vänta en liten smula, sade den svenske båtbyggaren, som hade funnit sitt Klondike just där och var klok nog att inse det. Bara vänta liten smula, och jag ha gjort dig en mycket fin båt, det alldeles säkert!

120Och med tillit till detta löfte gick Rasmunsen tillbaka till Crater Lake, där träffade ett par tidningskorrespondenter, vilkas hela utrustning låg spridd över sträckan från Stone House tvärs över passet och ned till Happy Camp.

— Ja, sade han självsäkert, jag har tusen dussin ägg nere vid Linderman, och min båt fattas bara den sista tätningen. Jag anser det för stor tur att ha kommit över den. Båtar stå mycket högt i pris, och där finns ingen att få.

Varpå de bägge korrespondenterna nästan med handgripligheter betygade sin önskan att få följa med, de viftade honom om näsan med gröna sedlar och slog omkring sig med guldmynt. Först ville han inte alls höra talas därom, men till sist lyckades de övertala honom, och han gick motsträvigt med på att ta dem med för trehundra dollars per man. Varefter de nödgade honom att ta emot betalningen med detsamma. Och medan de skrev till sina respektive tidningar om den barmhärtige samariten med de tusen dussinen ägg, skyndade den barmhärtige

samariten tillbaka till svensken vid Linderman.

— Hej du där! Låt mig nu få den där båten! ropade han, och skramlade med korrespondenternas guldmynt, medan hans blick ivrigt sökte den nyss färdiga båten.

121Svensken såg slött på honom och skakade på huvudet.

— Hur mycket betalar den andre? Tre hundra? Nå, här har du fyra. Tag dem!

Han försökte tvinga mannen att ta pengarna, men denne drog sig tillbaka.

— Jag tro nej. Jag säga, han hava den båt. Du vänta...

— Här är sexhundra. Sista budet! Du kan ta det eller låta bli. Säg till honom att det var ett misstag.

Svensken betänkte sig.

— Jag tro ja, sade han omsider, och det sista Ras-munsen såg av honom var, att han förgäves sökte förklara misstaget för sina kamrater, medan hans ordförråd i kampens hetta höll på att alldeles ta slut.

Tysken föll och bröt sin fot på branten ovanför Deek Lake, sålde hela sin behållning för en dollar dussinet, och för pengarna lejde han indianer, som bar honom tillbaka till Dyea. Men den morgon, då Ras-munsen lade ut från land med sina korrespondenter ombord, gjorde hans konkurrenter detsamma.

— Hur många har du? ropade den ene av dem, en liten mager man, från New England.

— Tusen dussin, svarade Rasmunsen.

— Hm! Jag tror ändå att jag törs hålla lika mot

122lika på att jag i alla fall ska slå dig med mina femhundra.

Korrespondenterna erbjödo sig att låna Rasmunsen pengarna till vadet, men han avslog det, och yankeen ingick i stället vad med sin andre konkurrent, en mus-kelstark havets son och båtförare, som lovade dem, att han skulle visa vad det ville säga att segla, då det väl brakade löst. Och så satte han ett stort barkat råsegel, som pressade halva bogen under vatten vid varje duv-ning. Han var den förste som stack ut från Linderman, men han var för stor på det för att bära sina varor över, då han kom till transportstället vid forsarna mellan de två sjöarna, och han hamnade med sin tungt lastade båt mellan stenarna i den sjudande strömvirveln. Rasmunsen och yankeen, som också hade två passagerare, bar sina varor över på ryggen och halade de tomma båtarna över det ofarbara vattnet till Lake Bennet.

Bennet var en tjugofem miles lång sjö, smal och djup, bildande ett slags genomgång mellan bergen, där stormar ständigt rasade. Rasmunsen reste sitt tält på landtungan vid övre ändan av sjön, där det låg många män och båtar, alla med kurs norrut, och som hade råkat in i den arktiska vintern. Han vaknade på morgonen vid en rasande sydlig storm, som hämtade kyla från de vita bergstopparna och de istäckta dalarna och

123kändes lika kall som en nordanvind. Men det var en god vind, och han såg yankeen fara förbi den första branta udden med alla segel satta. Båt efter båt gjordes segelklar, och korrespondenterna gingo med entusiasm till arbetet.

— Vi ska nog hinna upp honom innan han kommer till Cariboo Crossing, försäkrade Rasmunsen medan de satte segel och "Alma" fick det första iskalla stänket in över bogen.

Rasmunsen hade alltid varit en kujon till sjöss, men han höll fast i den motsträviga styråran med energiskt sammanbitna läppar och framskjuten haka. Hans tusen dussin låg där i gott behåll i båten, under korrespondenternas bagage, och hur det nu var eller inte var, så stod det lilla huset och inteckningen på tusen dollars ständigt för hans inre öga.

Det var bistert kallt. Allt emellanåt tog han in den ena styråran och stack ut den andra, medan hans passagerare högg isen av årbladet. Överallt dit stänket nådde, bildades strax en skorpa av is, och bommen på storseglet, som

oupphörligt doppades i vattnet, var snart fransad med istappar.

"Alma" stretade och dunkade sig fram genom den häftiga sjögången, till dess hon började att ge sig i näten, men i stället för att ösa höll korrespondenterna henne läns genom att hugga den ständigt nybildade

124isen i stycken och kasta den överbord. Det fanns inte ett ögonblicks vila. Den vanvettiga kapplöpningen med vintern hade börjat, och båtarna rusade framåt i rasande fart den ena efter; den andra.

— V-v-vi kan inte vända, även om det skulle gälla livet, sade en av korrespondenterna, hackande tänder av köld, inte av skräck.

— Det är riktigt! Håll henne mitt ute, min gubbe! sade den andre uppmuntrande.

Rasmunsen svarade med ett idiotiskt grin. De is-klädda stränderna var täckta av vitt skum, och även när de höll sig mitt ute på vattnet låg deras enda hopp i att hålla på med att komma undan de stora vågorna. Att försöka reva var detsamma som att bli gripen av sjöarna och kullseglad. Gång på gång seglade de förbi båtar, som låg och högg bland klipporna, och en gång såg de en båt vid kanten av en bränning just på väg att gå på grund. En liten farkost bakom dem, vari det satt två män, gick över stag och kap-sejsade.

— S-s-se upp där, m-m-min g-g-gubbe! ropade korrespondenten med de skallrande tänderna.

Rasmunsen grinade illa, bet ihop tänderna och grep fastare tag i styråran med sin värkande hand. Tjogtals gånger Jhade sjöarna gripit tag i "Almas" breda akter och kastat den sidvarts till dess seglets akterlik

125slog i vinden med ett ihåligt ljud, och varje gång måste han sätta till all sin kraft för att tvinga den tillbaka igen. Det stela grinet lämnade snart inte hans ansikte, och korrespondenterna blev obehagliga till mods vid att se på honom.

De strök förbi en enslig klippa, hundra meter från stranden. Från toppen av klippan, som var alldeles översköljd med vatten, ljöd vilda skrik, som för ett ögonblick skar igenom stormen. Men i nästa ögonblick hade "Alma" rusat förbi, och snart var klippan endast en mörk fläck i det kokande skummet.

— Så är vi alltså färdiga med yankeen! Men var är sjömannen? ropade den ene av Rasmunsens passagerare.

Rasmunsen såg sig tillbaka över axeln på ett mörkt, fyrkantigt segel bakom dem. Han hade sett det dyka upp ur det dimmiga grå i lovart, och under en timmes tid hade han med kortare och längre mellanrum hållit ett öga på det och sett det bli större och större. Sjömannen hade tydligen reparerat skadan och försökte nu av all kraft inhämta det förlorade.

— Se, där kommer han!

Bägge passagerarna stannade mitt i sitt arbete för att hålla ett öga på honom. De hade nått hela tjugo miles framåt Lake Bennet, och där fanns plats nog för att sjön skulle kunna vräka upp kraftiga vågor.

126Emellanåt dold av sjöarna, emellanåt ridande på dem som en stormgud, for sjömannen förbi dem. Det såg ut, som om det väldiga seglet drog båten bort från vågkammarna och i ordets bokstavliga mening slet den ur vattnet och med ett väldigt brak virvlade ned den i de mäktiga vågdalarna med deras vita skummassor.

— Sjöarna får aldrig fatt i honom.

— Ja men, han kommer att segla fören under.

Han hade knappt talat ut, förrän det stora, barkade seglet försvann bakom en väldig brottsjö. Nästa våg rullade fram över stället och nästa igen, men båten kom icke till synes. Då "Alma" rusade förbi, flöt åror och lådor i vild förvirring omkring på vattnet. En arm stacks upp, och ett ruggigt huvud dök upp ovanför ytan ungefär tjugo yards därifrån.

Så var det ganska stilla ett tag. Men därpå började vågorna åter att skölja in över relingen, och det skedde så regelbundet och ofta att korrespondenterna inte längre högg is, utan öste båten med spannar. Men icke ens detta förslog, och efter en högröstad överläggning med Rasmunsen började de med bagaget. Mjöl, fläsk, böner, filtar,

kokapparaten, rep, alla möjliga saker, som de kunde få tag i, gick överbord. Ögonblicket efter visade det sig, att båten tog in mindre vatten och rörde sig med större lätthet.

127— Så, nu räcker det! ropade Rasmunsen barskt, då de började med den översta ägglådan.

— Jo, i helvete heller! skrek den tandskallrande med raseri. Med undantag av sina anteckningar, filmer och kamera hade de offrat hela sin utrustning. Han böjde sig fram, tog fatt i ägglådan och började dra fram den under presenningen.

— Låt bli det där! Låt bli det där, säger jag!

Rasmunsen hade fått fram sin revolver och siktade,

men samtidigt krökte han armen och höll på detta sätt stadigt fast styråran. Korrespondenten stod uppe på toften och balanserade fram och tillbaka. Hans ansikte var förvridet av vrede och mållös förbittring.

— Du gode gud! ljöd det samtidigt från den andre korrespondenten, och han kastade sig framstupa ned på bottnen av båten. Medan Rasmunsen hade varit upptagen med detta hade "Alma" gripits av en väldig vattenmassa och snurrade runt. Seglet slog, slaknade och gick över, och bommen, som med fruktansvärd kraft slängdes tvärs över båten, sände den uppbragte korrespondenten överbord med bruten ryggrad. Mast och segel hade också gått. Så kom där en väldig sjö, då båten miste farten, och Rasmunsen sprang fram och började ösa.

Under loppet av den följande halvtimmen virvlade flera båtar förbi dem — småbåtar, båtar av deras

128egen storlek, båtar, som var rädda och inte kunde göra annat än rusa i väg i rasande fart. Men så kom en tio tons slup, som med den vissa undergången för ögonen strök sina segel i lovart om dem och närmade sig tungt och ovigt.

— Fall! Fall! skrek Rasmunsen.

Men hans låga reling skrapade mot det tunga fartyget, och den kvarvarande korrespondenten äntrade ombord. Rasmunsen flög som en katt bort till äggen och ned i fören på "Alma", medan han med känslolösa fingrar arbetade på att knopa samman en bogserlina.

— Kom nu! skrek en rödskäggig man till honom.

— Jag har tusen dussin ägg här i båten, ropade han. Ge mig en ända! Jag vill gärna betala.

— Kom nu! tjöt de i korus.

En stor vittoppig våg bröt in över slupen och "Alma" blev översköljd med vatten. Männen kastade loss och förbannade honom i höga tonarter, medan de åter hissade segel. Rasmunsen betalade dem med samma mynt och började ösa. Mast och segel, som fortfarande höl-los fast av fallen, verkade som ett drivankare och tvang upp båten mot sjö och vind, och det gav honom en chans att hålla vattnet borta.

Tre timmar senare drev han in mot Caroboo Crossing, utmattad, lallande som en galen man, men stän-

På tro och loven — 9 1 r>ndigt ösande. Två män, en av regeringens kurirer och en halvindiansk färjkarl, drog upp honom ur bränningarna, räddade hans last och drog "Alma" upp på land. De var på utgående med en Peterborough-kanot, men de hade blivit uppehållna av stormen och gav honom nu skydd för natten i sin båt. Nästa morgon reste de vidare, men han ville icke lämna sina ägg.

Och efter detta började ryktet att sysselsätta sig med mannen med de tusen dussinen ägg, och hans namn och berömmelse nådde vida omkring. Guldsökarna, som hade kommit igenom innan floden frös till, talade om honom. Gråhåriga guldgrävare av gamla stammen från Förty Mile och Circle City, män, vars gommar var sega som läder och vars magar var garvade av bönor, erinrade sig, blott vid att höra hans namn, som en halvt bortglömd dröm, härliga måltider med kyckling och grönsaker. Dyea och Skaguay intresserade sig livligt för honom och frågade varenda människa som kom över passet, hur långt han hade nått, medan Dawson — det gyllne, omelettfattiga Dawson — suckade och längtade och kastade sig över alla nykomlingar, för att få veta

något om honom.

Men allt detta visste Rasmunsen icke något om. Dagen efter förlisningen, hade han reparerat "Alma", så gott han kunde, och seglade vidare. En bitande kall

130vind blåste rakt emot honom från Tagish, men han lade ut årorna och arbetade sig manligt framåt, fastän han halva tiden drevs tillbaka igen och måste hugga isen av årorna. Som folk vanligen gjorde, led han skeppsbrott vid Windy Arm; vid Tagish fick han båten på grund tre gånger och fylld med vatten och drevs in mot stranden, och då kölden tog i på allvar, blev han instängd av is vid Lake Marsh. "Alma" blev krossad av isen, men äggen var oskadade. Han bar dem, i olika etapper, två miles över isen in till stranden, där han byggde en depå, som stod där i många år och var en av landets sevärdheter.

Femhundra miles genom ett infruset land skilde Rasmunsen från Dawson, och vattenvägen var stängd. Men med ett hårt och sammanbitet uttryck i sitt ansikte begav han sig till fots uppåt sjöarna. Vad han led under sin ensamma färd, utan något annat med sig än en filt, en yxa och en handfull bönor, det kan vanliga dödliga inte göra sig en föreställning om. Endast den som har vågat sig upp till de arktiska trakterna kan förstå det. Det skall blott omtalas, att han blev upphunnen av en snöstorm på Chilcoot och måste låta två av sina tår stanna kvar hos läkaren i Sheep Camp. Och ändå stod han och diskade tallrikar ombord på "Pawona" till Puget Sound och därifrån lämpade han kol på en ångare till San Francisco.

131Det var en oförfärad man, med okammat hår och skägg, som linkade över det blanka kontorsgolvet i banken för att upptaga ett nytt lån i villan. Hålorna i hans kinder skönjdes tydligt, trots hans toviga skägg, och hans ögon låg djupt inne i sina hålor och brände med en underligt kall glöd. Hans händer var alldeles barkade av köld och slit, och naglarna hade breda, svarta kanter av smuts och koldamm. Han pratade förvirrat om ägg och istransport, om vind och ström; men då de nekade att ge honom mer än ettusen, blev hans tal alldeles osammanhängande och rörde sig väsentligast om priset på hundar och hundfoder och om saker som snöskor och mockasiner och vinterfärder. De gav honom slutligen femtonhundra, vilket var mer än panten var värd, och de andades lättare, då han hade skrivit under och försvann ut om dörren.

Två veckor senare färdades han över Chilcoot med tre slädar, var och en förspänd med fem hundar. Det ena spännet körde han själv, och de andra körde de två indianerna som var med honom. Vid Lake Marsh öppnade de depån och tog lådorna på släden. Han var den förste som for över isen, och på honom föll det mödosamma värvet att trampa till snön och bana sig fram genom isstockningarna på floden. Bakom sig såg han ofta röken från lägerbål, som tunn och

132sparsam steg upp i den klara luften, och han kunde inte begripa varför dessa människor aldrig hann upp honom. Ty han var en främling i landet och förstod ingenting. Han förstod inte heller sina indianer när de försökte att förklara det för honom. Det var de mycket missnöjda med, men då de knotade och vägrade att bryta upp om rnornarna, så riktade han pistolen emot dem och drev dem på detta sätt till deras arbete.

Då han gick igenom en isbrygga i närheten av White Horsé och förfrös sin fot, som ännu var mycket mottaglig och tunnhudad på grund av de tidigare förfrys-ningarna, väntade indianerna sig, att han skulle ta sig en paus. Men han offrade en filt, och med foten inpackad i en mockasin, som var stor som en vattenspann, fortsatte han att ta sin vanliga törn vid den främste släden. Där var det tyngsta arbetet, och de respekterade honom för det, fastän de, då de var för sig själva, tog sig för pannan och skakade på huvudet med en mycket sägande min. En natt försökte de rymma sin väg, men hans kulor, som ven över snön, kallade dem tillbaka igen, knorrande, men kuvade. Varefter de, eftersom de endast var vilda indianer från Chilcoot, rådslog om att döda honom, men han sov lätt som en katt, och antingen han sov eller var vaken, fick de aldrig tillfälle att göra det. De försökte ofta att förklara för honom, vad röken bakom dem betydde, men

133han kunde icke förstå dem och han blev alltmera misstrogen mot dem. Och när de muckade eller ville masa i arbetet, så var han icke sen till att slå till eller att avkyla deras upphetsade sinnen genom att visa dem sin alltid laddade revolver.

Och så gick hans färd vidare — med män, som alltid var nära att göra uppror, med vilda hundar och ett slädspår, som nästan helt bröt hans mod. Han slogs med männen för att få dem att stanna hos sig, slogs med hundarna för att hålla dem borta från äggen, slogs med isen, med kölden och med smärtan i sin fot, som inte ville läkas. Så snart det bildades nytt skinn på såret, förfrös det igen och gick upp på nytt, och till sist var såret så stort, att han nästan kunde köra in sin knutna hand i det. På rnornarna då han först försökte stödja på foten, svindlade det för hans ögon, och han var nära att svimma av smärta, men senare fram på dagen blev såret vanligtvis känslolöst, till dess han kröp in under sina filtar och försökte få lite sömn, ty då började smärtorna på nytt. Och ändå slet han och stod i, han som hade varit kontorist och suttit på en kontorsstol i hela sitt liv, tills indianerna var alldeles utmattade, och till och med hundarna måste anstränga sig över förmåga. Hur hårt han slet och hur mycket han led, visste han väl knappast själv. Han hade endast plats för en enda tanke i sin hjärna och då han hade funnit

134denna tanke, var han alldeles behärskad av den. I förgrunden av hans medvetande stod Dawson, i bakgrunden de tusen dussinen ägg, och fram och tillbaka mellan dessa två saker arbetade hans eget jag, som ständigt försökte dra dem tillsammans till en lysande gyllne punkt. Denna gyllne punkt var de femtusen dollars, den stora tankens fullbordan och utgångspunkten för alla nya tankar, som kunde dyka upp i hans hjärna. Men bortsett från detta var han som en automat. Han hade ingen uppfattning om andra ting, ty han såg dem endast dunkelt, som genom ett mörkt glas, och han skänkte dem inte en tanke. Det arbete han uträttade med sina händer, fullgjorde han med maskinmässig klokhet, och detsamma gällde om det arbete han uträttade med sin hjärna. Och därför blev uttrycket i hans ansikte mycket spänt, till dess till och med indianerna var rädda för honom och förundrade sig över den besynnerlige vite mannen, som hade gjort dem till slavar och hade tvingat dem att träla för sig på ett så fullkomligt förryckt sätt.

Så fick han en ny törn på Lake Le Barge, där termometern föll sextio grader under noll. Han arbetade med öppen mun, för att kunna andas friare, men därvid förfrös han sina lungor, och under resten av färden plågades han av en torr hackhosta, som särskilt generade honom, när han satt vid lägerelden eller när

135han måste anstränga sig över sin förmåga. På Thirty Mile River fanns det mycket öppet vatten, med opålitliga isbroar och en smal remsa av kantis, lömsk och osäker. Kantisen var det omöjligt att räkna med, men han gav sig i kast med den utan all beräkning, och när hans hundkörare gjorde invändningar, tog han revolvern till hjälp. Men på isbroarna kunde man vidtaga vissa försiktighetsmått, även om de var täckta av snö. De gick över dem i snöskor och med långa stänger som de bar korsvis i händerna, och som de kunde klamra sig fast vid, om något skulle hända. När de själva var över kallade de på hundarna, att de skulle följa efter. Och på en sådan bro, där snön låg så tjockt, att den täckte en vak som fanns i mitten väntade döden den ene av indianerna. Han gick genom isen så hastigt och lätt som en kniv genom tunn grädde, och strömmen förde honom bort med sig in under driv-isen.

Den natten rymde hans kamrat sin väg i det svaga månskenet, medan Rasmunsen förgäves punkterade stillheten med sin revolver — ett vapen som han hanterade med stor hastighet, men utan motsvarande skicklighet. Trettiosex timmar senare nådde indianen fram till ett polisläger vid Big Salmon.

— Han ... han ... han lustig man ... vad ni kalla ... han stor skruv lös, förklarade tolkerj för polis-

136kaptenen, som inte visste vad han skulle tro om det hela. Va! Ja, tokig, mycket tokig man, ägg, ägg, hela tiden ägg, förstår ni? Han komma mycket snart.

Det gick flera dagar, innan Rasmunsen kom, med alla tre slädarna surrade tillsamman och alla hundarna i ett enda stort spann. Det var mycket besvärligt, och när föret var dåligt, var han tvungen till att skilja slädarna åt och köra fram dem en i sänder, men oftast lyckades det honom att med nästan övermänskliga ansträngningar få dem fram på samma gång. Det gjorde tydligen inte något intryck på honom, då poliskaptenen omtalade att hans indian hade rest vidare till Dawson och för ögonblicket efter all sannolikhet befann sig halvvägs mellan Selkirk och Stewart. Det intresserade honom tydligen inte heller, då han fick höra att polisen hade trampat spår ända ned till Pelly, ty han hade efter han nått till det stadium att han fogade sig efter alla naturens företeelser, både onda och goda, med en rent av fatalistisk likgiltighet. Men då de berättade för honom, att där var stor hungersnöd i

Dawson, smålog han, spände sina hundar för släden och drog åstad.

Men det var först, då han nästa dag gjorde halt, som han fick förklaring på mysteriet med röken. Då det blev känt vid Big Salmon, att det fanns ett tilltrampat slädspår ända till Pelly, behövde rökslingorna

137inte längre hålla sig i Rasmunsens kölvatten, och medan han kröp ihop vid sin ensamma eld, såg han en brokig samling köra förbi sig i en lång rad. Först kom kuriren och halvblodet, som hade dragit upp honom ur Lake Bennet; så postkörare till Circle City, hela två slädar, och därefter en hel skara av alla slags människor på väg till Klondike. Både män och hundar var raska och välfödda, under det Rasmunsen och hans djur var så utslitna och utmärglade, att de endast bestod av skinn och ben. De andra hade endast kört var tredje dag, och de hade vilat sig och sparat på krafterna för att kunna färdas raskare då de kom till ett tilltrampat slädspår; under det han bara härjat på och på detta sätt pinat all kraft ur sina hundar.

Vad honom själv beträffar var han okuvlig. De tackade honom nog så vackert för det arbete han hade gjort för dem, dessa välnärda män, med sina friska krafter — de tackade honom med ett grin och ett fräckt skratt; och nu, då han förstod alltsamman svarade han inte. Han hyste inte heller någon bitterhet mot dem. Det var så likgiltigt alltsamman. Hans tanke — det reella grundlaget för hans stora tanke — var oförändrat. Här var han och hans tusen dussin ägg, där fanns Dawson, och själva problemet var detsamma, som det alltid hade varit.

138Vid Little Salmon blev det brist på föda åt hans hundar, och dessa fick nu av hans egen proviant, och därifrån till Selkirk levde han själv av bönor — stora bönor, bruna bönor, som endast innehöll näring av allra grövsta sort, som fullkomligt fördärvade hans mage och varannan timme fick honom att vrida sig av smärta. Men hos kommissionären i Selkirk fann han ett anslag på dörren till handelsstationen, och det omtalade, att ingen ångare hade gått uppför Yukon på två års tid och att proviant följaktligen inte fanns att uppdriva för pengar. Kommissionären föreslog Rasmunsen en bytesaffär — en kopp mjöl för varje ägg — men Rasmunsen skakade på huvudet och körde vidare. Ett stycke nedanför handelsstationen lyckades han få köpa frusen hästhud åt sina hundar; hästarna hade blivit slaktade av några boskapsägare i Chilcoot, och avfallet hade indianerna fått» Han försökte själv hugga in på hästhuden, men håren trängde in i de Öppna sår, som han hade fått i munnen av de eviga bönorna, och det hela var outhärdligt.

Här i Selkirk träffade han på förelöparna till de hungrande utvandrarna från Dawson, och därifrån och ända till Dawson såg man dem släpa sig långsamt fram på vägen, en sorglig samling. — Ingen proviant! var den eviga refrängen. — Alla sitter de och ruvar över sina ljus och väntar på att de ska stiga i pris till våren.

139Mjöl kostar halvannan dollars skålpundet, men där finns ingen som vill sälja.

—: Ägg? svarade en av dem. En dollars per styck, men det finns inga.

Rasmunsen gjorde en hastig beräkning.

— Tolvtusen dollars, sade han högt.

— Vad säger du? frågade mannen.

— Ingenting, svarade Rasmunsen och drev på sina hundar.

Då han kom till Stewart River, sjuttio miles från Dawson, var fem av hans hundar döda, och de andra föll gång på gång omkull för honom. Han gick nu själv i selen samman med hundarna och drog av all den kraft, som ännu fanns kvar i honom. Men det ville inte säga mycket, och han kröp framåt. Hans kinder och näsa, som åter och åter hade varit förfrusna, var alldeles blåröda och hemska att se på. Tummen, som var skiljd från de andra fingrarna genom slädstången, var också frusen och vållade honom de förfärligaste plågor. Han gick fortfarande omkring med den kolossala mockasinen på den ena foten, och på sista tiden hade han börjat få underliga smärtor i benet. Han hade satt sig själv på liten ranson med bönorna, men vid Sixty Mile tog de i alla fall slut, och ändå nekade han ståndaktigt att röra sina ägg. Han skulle nästan ha betraktat det som en straffbar

140handling, och han vacklade vidare till Indian River, men föll gång på gång omkull på vägen. Där träffade han

på en nyligen skjuten älg och en frikostig gammal guldgrävare som gav honom och hans hundar nya krafter, och då han kom till Ainslié, kände han sig lönad för all sin möda, då en massutvandring från Dawson, som skulle äga rum inom de närmaste fem timmarna, övertygade honom om att han med lätthet kunde få en och en kvarts dollar för vartenda ägg han ägde.

Med bultande hjärta och skakande knän arbetade han sig uppför den branta sluttningen till Dawsons baracker. Hundarna var så utmattade, att han var tvungen att låta dem vila lite, och medan han väntade, lutade han sig, fallfärdig av trötthet, mot styrstången. En man, som såg mycket korrekt och fin ut, kom spat-serande förbi i en stor björnskinnspäls. Han tittade nyfiket på Rasmunsen; så stannade han och såg forskande på hundarna och de tre sammanbundna slädarna.

— Vad har ni där? frågade han.

— Ägg, svarade Rasmunsen, men det var alldeles omöjligt för honom att höja stämmän över en hes viskning.

— Ägg! Hurra! Hurra! Mannen hoppade högt upp i luften, snurrade runt som en galning och avslutade det hela med en liten krigsdans. Det menar ni inte —... i alla de där?

141— Jo, i allasamman!

— Åh.. • då måste ni ju vara äggmannen. Han gick runt om Rasmunsen och såg på honom från alla sidor. Hör på, är ni inte äggmannen?

Rasmunsen kunde inte säga det med bestämdhet, men han tänkte nog, att det var så, och nu började mannen att bli lite lugnare.

— Vad har ni tänkt att få för dem?

Rasmunsen var mycket djärv.

— Halvannan dollar, sade han.

— Gott! sade den andre raskt. Ge mig ett dussin.

— Jag... jag menar halvannan dollar per styck, förklarade Rasmunsen dröjande.

— Javisst, det hörde jag nog. Låt oss säga två dussin. Här har ni betalning!

Mannen drog fram en välfylld pung med guldstoft, stor som en liten korv, och slängde den vårdslöst mot slädstången. Rasmunsen kände en besynnerlig darr-ning i hjärtat, hans näsborrar darrade, och han greps av en nästan oemotståndlig längtan efter att få gråta. Han var redan omgiven av en ständigt växande skara nyfikna, som stirrade på honom med stora ögon, och den ene efter den andre ropade på ägg. Han hade ingen våg, men mannen med björnskinnspälsen hämtade en och vägde mycket välvilligt upp guldstoftet, medan Rasmunsen avlevererade varorna. Alla ville

142köpa, och alla ville ha först. Men efter hand som folket blev mer och mer upphetsat, blev Rasmunsen lugnare. Det här kunde aldrig förhålla sig riktigt. Det måste ligga något bakom denna våldsamma iver att få köpa. Det skulle nog vara klokare om han vilade sig lite först, och sedan hörde sig om på platsen hur marknaden var. Kanske var äggen värda två dollars per styck. Och under alla omständigheter var han ju säker på att få halvannan dollar, när helst han ville sälja.

— Stopp! ropade han, då han hade sålt ett par hundra. Vänta nu lite! Jag är halvdöd av trötthet. Jag måste först se att skaffa mig en bostad —r- så kan ni komma och hälsa på mig.

Det ljöd ett högt klagotjut, men mannen i björnskinnspälsen höll med honom. Tjugofyra av de frusna äggen låg och skramlade i hans rymliga fickor, och han frågade inte efter om de ändra i staden fick något att äta eller ej. Och för övrigt var det inte heller att misstaga sig på att Rasmunsen var fullkomligt slut.

— Det finns en liten stuga strax bortom andra hörnet från Monte Carlo, sade han, ett hus med fönster av buteljglas. Det är inte mitt, men det är jag, som har tillsyn över det. Det kostar tio dollars om dagen och det är

ändå billigt. Ni kan flytta in med detsamma, så kan jag alltid komma och tala med er sedan. Men glöm nu inte, att fönstret är gjort av buteljglas.

143— Tra-la-la! ropade han tillbaka, då han kommit ett stycke längre bort. Nu går jag upp på kullen och äter ägg och drömmer om dem därhemma.

På vägen till sin bostad kom Rasmunsen ihåg att han var hungrig, och han köpte ett litet förråd av livsmedel — bland annat ett stycke oxkött till en biff och torkad lax till hundarna. Han fann utan svårighet stugan och lät hundarna bli stående framför släden, medan han gjorde upp eld och satte vatten över till kaffe.

— Halvannan dollar per styck ... tusen dussin ... artontusen dollars! mumlade han oavbrutet för sig själv medan han gick och gjorde sina förberedelser.

Han hade just lagt köttet i stekpannan då dörren gick upp. Det var mannen i björnskinnspälsen. Han förde sig med stor säkerhet, som om han hade något bestämt ärende, men under det han såg på Rasmunsen, kom det ett bekymrat uttryck i hans ansikte.

— Hör på! ... började han, men avbröt sig.

Rasmunsen undrade över om det var hyran han hade

kommit för att prata om.

— Hör på, för tusan, äggen var ju skämda!

Rasmunsen ryggade tillbaka. Han hade en känsla

som om någon hade slagit honom mitt i ansiktet. Väggarna i stugan dansade runt och ville ramla. Han sträckte ut handen för att finna stöd och kom att lägga

144den på spisen. Den våldsamma smärtan och lukten av bränt skinn kallade honom tillbaka till medvetande.

— Jag förstår! sade han långsamt och letade i fickan efter sin pung. Ni vill naturligtvis ha era pengar tillbaka.

— Det är inte pengarna, sade mannen. Men har ni inga ägg, som är... friska?

Rasmunsen skakade på huvudet.

— Det är bättre att ni tar pengarna.

Men mannen vägrade och drog sig mot dörren.

— Jag kommer tillbaka, sade han, när ni har inventerat och sett efter vad ni har.

Rasmunsen rullade in huggbocken i stugan och bar därefter in äggen. Han var mycket lugn. Han tog yxan och klöv äggen mitt över, det ena efter det andra. Så undersökte han dem mycket noga och kastade dem på golvet. Först tog han ett prov här och ett prov där ur olika lådor men sen tömde han helt lugnt en låda i sänder. Högen på golvet blev allt större. Kaffet kokte över och osen av det brända oxköttet fyllde stugan. Han fortsatte att klyva ägg, lugnt och mekaniskt, till dess han var f ärdig med den sista lådan.

Då knackade någon på dörren, knackade igen och kom sedan in.

— Vilket svineri! anmärkte han som kommit in, i det han blev stående och såg sig om.

På tro och loven —10 1 /! CDe kluvna äggen började töa upp i värmen från spisen och spred en elak lukt, som ständigt blev starkare.

— Det måste ha skett på ångaren, anmärkte han.

Rasmunsen såg på honom, länge och oförstående.

— Jag är Murray, Store Jim Murray — alla mänskor vet vem jag är, sade mannen. Jag har just fått höra, att era ägg är ruttna, och jag bjuder tvåhundra för hela klabbet. De är inte så goda som lax, men de kan alltid användas till foder åt hundarna.

Rasmunsen stod som förstenad. Han rörde sig inte ur stället.

— Dra för fan i våld! sade han, men utan vrede.

— Ni borde i alla fall tänka på saken. Jag smickrar mig med att det är ett mycket gott bud för en sån smörja som det där, och det är ju alltid bättre än ingenting. Tvåhundra ... vad säger ni?

— Att ni kan dra för fan i våld! återtog Rasmunsen lugnt. Och ge er nu iväg!

Murray stirrade på honom, och så gick han försiktigtvis baklänges ut genom dörren utan att ta blicken från den andres ansikte.

Rasmunsen följde efter honom ut och släppte lös hundarna. Han kastade till dem all laxen han hade köpt, rullade upp ett av surrtågen och kastade det på armen. Så gick han tillbaka in i stugan och satte klin-

146kan för dörren. Oset av bränt oxkött sved i hans ögon. Han steg upp på britsen, lade surrtåget över takbjälken och mätte avståndet med ögonen. Det tycktes inte tillfredsställa honom, ty han ställde stolen upp på britsen och steg själv upp på den. Så gjorde han en snara i ena ändan av tåget och stack huvudet igenom den. Den andra ändan gjorde han fast. Till sist sparkade han undan stolen.

*

Lit-lits giftermål

Då John Fox kom till ett land, där whisky fryser till is och kan användas som brevpress en stor del av året, hade han inga av de ideal och illusioner, som vanligtvis ställer sig hindrande i vägen för mera kultiverade äventyrare. Född och uppfödd vid Förenta staternas yttersta gräns, kom han till Canada med en primitiv syn på livet och en förmåga att gå rakt på sak, utan slingerbultar av något slag, vilket försäkrade honom omedelbar framgång på den bana han slagit in på. Och från att vara en av Hudson Bay Companys ringaste tjänare, vars arbete bestod i att ro pälsjägares båtar och bära bördor på sin rygg över transportställena, nådde han hastigt fram till att bli kommissionär och fick överinseende över en av handelsstationerna vid Fort Angelus.

Och därför att han själv var så primitiv i sin syn på livet, tog han en infödd kvinna till hustru, ochgenom den lycka han fann i sitt äktenskap, gick han fri från den rastlöshet och den fåfänga längtan, som gör livet till en plåga för mera fordrande män, fördärvar deras arbetsförmåga och till sist nedbryter deras krafter. Han var nöjd med det liv han förde, gick med liv och själ upp i sin gärning, och gjorde ett alldeles utmärkt arbete i bolagets tjänst. Emellertid dog hans hustru, och hennes lik överlämnades till hennes egen släkt, som begravde henne under stammens säregna begravningsceremonier i en plåtkista i toppen av ett träd.

Två söner hade hon fött honom, och då bolaget befordrade honom, reste han med dem ännu djupare in i det vidsträckta Nordvästterritoriet till ett ställe, som gick under namnet Sin Rock, där han blev föreståndare för en ny handelsstation i ett större och rikare pälsdistrikt. Här tillbringade han några månader, mycket ensam och nedtryckt, oerhört led åt de unga indianflickornas föga intagande yttre och mycket bekymrad för sina uppväxande söner, som i hög grad saknade en mors omsorg. Men så en dag såg han Lit-lit.

— Lit-lit . . ., nå ja, hon är Lit-lit, beskrev han henne nästan i förtvivlan för sin förste bokhållare, Alexander McLean.

McLean var skotte och hade ett allt för levande minne av de förhållanden under vilka han hade vuxitupp — John Fox förklarade att han "var ännu inte torr bakom öronen" — för att gilla landets äktenskapsskick. Likväl hade han inte något emot att föreståndaren satte sin odödliga själ i fara, och eftersom han för egen del kände en ödesdiger dragning till Lit-lit, fyllde det honom med en viss dyster tillfredsställelse att få sin egen själafrid försäkrad genom att se henne gift med föreståndaren.

Och man kan icke förundra sig över att McLeans hårda, skotska hjärta var i fara att smälta i strålglansen från Lit-

lits ögon. Hon var ung och vacker,, med en slank och smidig gestalt, och hennes ansikte hade varken de tunga linjerna eller den medfödda slöhet, som man i regel träffar på hos indiankvinnor. Namnet "Lit-lit" hade hon fått efter sin vana att redan från det hon var barn fladdra från ställe till ställe som en fjäril, därför att hon var glad och munter och därför att hon hade lika lätt för att skratta som för att hoppa och dansa.

Lit-lit var dotter till en halvindianska och Snettisha-ne, en mäktig hövding inom sin stam, och hos honom avlade föreståndaren en sommardag, rent tillfälligt, ett besök för att inleda underhandlingar om giftermål. Han satt tillsamman med hövdingen framför hans hydda i röken från ett myggbål, och de talade om allt möjligt under solen, eller i varje fall allt som i Nord-

150landet är "under solen", med undantag av giftermål. John Fox hade kommit dit just för att tala om giftermål. Snettishane visste det, och John Fox visste, att han visste det, och därför undgicks detta ämne samvetsgrant. Det kallar man indianlistighet. I verkligheten är det lätt genomskådad enfald.

Timmarna gick, och Fox och Snettishane rökte otaliga pipor och såg varandra in i ögonen med troskyldig uppsyn, som vittnade om att de var mycket bra skådespélare. Mitt på eftermiddagen kom McLean och andre kontoristen nog så oskyldigt och ointresserade spatserande förbi på väg ned mot floden, och då de en timme senare kom spatserande tillbaka, hade Fox och Snettishane kommit till en mycket högtidlig diskussion om kvalitén på det krut och fläsk som kompaniet handlade med. Emellertid hade Lit-lit, som gissat föreståndarens ärende, krupit in under igloons bakvägg, och genom skynket, som stängde ingången, kikade hon på de två ordklyvarna vid myggbålet. Hon hade röda kinder och glada ögon, och hon var stolt över att en så stor man som föreståndaren — han stod nämligen närmast efter Gud i Nordlandets rangordning — hade utvalt henne, och kvinnligt nyfiken att på nära håll få se vad slags man han var. Solen som brände på isen, rök från lägerbål och vind och väder hade gjort hans ansikte alldeles kopparbrunt, så att hennes far var

151lika ljus i skinnet som han, medan hon själv var ljusare. Detta var hon glad över, utan att själv veta riktigt varför, och hon gladde sig mera medvetet över att han var stor och stark, fastän hon var till hälften rädd för hans stora, svarta skägg — det såg så underligt ut.

Hon var mycket ung, hon kände inte mycket till hur män brukar vara. Sjutton gånger hade hon sett solen vandra söderut och försvinna bakom horisonten, och sjutton gånger hade hon sett den vända tillbaka och stanna på himlen dag och natt, tills det ingen natt fanns mera. Och under alla dessa år hade hon omsorgsfullt bevakats av Snettishane, som hade stått mellan henne och alla friare, med förakt lyssnande till de unga jägare, som hade giljat till henne, och hade visat bort dem, som om hon stod för högt för dem. Snettishane var en riktig krämarsjäl, och han betraktade Lit-lit som en god spekulation. Hon representerade för honom ett kapital, och han hoppades att detta kapital skulle ge honom inte en viss bestämd ränta, utan en obegränsad avkastning.

Och eftersom hon således hade blivit uppfostrad på ett sätt, som hade så mycket gemensamt med ett nunnekloster, som var förenligt med livet inom stammen, var det med stor och flickaktig ängslan hon nu kikade på den man, som skulle lära henne allt det hön ännu icke lärt av livet, på denne härskare, vars ord skulle

152vara lag för henne, och som, så länge hon levde, skulle bestämma och råda över hennes handlingar.

Men under det hon låg där och tittade ut genom dörröppningen, rodnande och skälvande vid tanken på det underliga öde, som tycktes henne så nära, kom en känsla av missräkning över henne, då dagen led och föreståndaren och fadern med stor värdighet fortsatte att tala om andra saker och alldeles icke om giftermål. Och efter hand som solen drog sig längre och längre mot norr och midnattsstunden närmade sig, började föreståndaren att göra tydliga förberedelser till uppbrott. Då han vände sig om för att gå, sjönk Lit-lits mod, men det steg åter, då han stannade och vände sig halvt om på klacken.

— Åh, det var så sant, Snettishane! sade han. Jag saknar en kvinna till att tvätta åt mig och laga mina kläder.

Snettishane grymtade och föreslog Wanidani, en gammal tandlös kvinna.

— Nej, nej, föll föreståndaren honom i talet. Jag menar en riktig hustru. Jag har funderat mycket på den saken,

och så föll det mig just in, att du kanske känner någon, som kunde passa för mig.

Snettishane såg intresserad ut, och så kom föreståndaren tillbaka igen, likgiltigt och på det naturligaste

153sätt i världen, som för att prata lite mera om detta nya ämne han tillfälligtvis kommit att vidröra.

— Kattou?

— Hon har endast ett öga, invände föreståndaren.

— Laska?

— Hon är hjulbent, när hon står upprätt. Kipp, din stora hund, kan ledigt springa mellan benen på henne.

— Senatee? fortsatte den ogenomtränglige Snettis-hane.

Men nu låtsades John Fox bli mycket förargad, och han sade:

— Vad är det för galenskaper? Är jag en gammal man, eftersom du vill ge mig gamla kvinnor till äkta? Är jag tandlös? Lam? Blind? Eller är jag så fattig att ingen klarögd jungfru kan se milt på mig? Se! Jag är föreståndaren, både rik och mäktig! Mitt ord betyder något här i landet, och när jag talar skälver folket och gör som jag säger!

Snettishane kände sig mycket belåten, men inte en min förändrades i hans ogenomträngliga ansikte. Han ville locka föreståndaren att ta det första steget. Och eftersom Snettishanes själsliv var så primitivt, att han endast hade plats för en tanke åt gången, kunde han följa denna tanke längre än John Fox. Ty fastän John Fox själv var av en primitiv natur, var han dock så

154sammansatt, att han hade plats för flera flygande tankar åt gången, vilket hindrade honom att fullfölja en enda så uteslutande som hövdingen gjorde det.

Snettishane fortsatte lugnt att uppräkna hela listan på giftasvuxna unga fliokor, och den ena efter den andra blev avvisad av John Fox, som till varje namn hade sina särskilda invändningar. Ännu en gång uppgav han saken och började gå i riktning mot fortet. Snettishane såg honom gå, men han rörde sig inte för att hålla honom tillbaka. Till sist stannade föreståndaren av sig själv.

— Hör på, sade han, jag kommer just att tänka på att vi bägge två har glömt Lit-lit. Skulle hon inte kunna passa för mig?

Snettishane hörde på hans förslag med ett gravallvarligt ansikte, men bakom denna mask skrattade hans själ av hjärtans lust. Det var en avgjord seger. Om föreståndaren endast hade gått ett steg vidare, så hade Snettishane varit tvungen att nämna Lit-lit, men — han hade inte tagit det enda steget.

Snettishane ville inte säga något om huruvida Lit-lit möjligtvis kunde vara en passande hustru för den vite mannen, förrän han hade drivit honom till nästa stadium av förhandlingarna.

— Nåja, sade föreståndaren, som om han endast tänkte högt, det enda sättet att komma till klarhet där-

155om, är att göra försöket. Han höjde rösten. Jag bjuder dig tio filtar och tre pund tobak — god tobak--

för Lit-lit.

Snettishane svarade med en rörelse, som tydligen skulle betyda, att alla filtar och all tobak som faniis i världen inte i hans ögon kunde uppväga förlusten av Lit-lit och hennes mångfaldiga dygder. Då föreståndaren gick honom närmare in på livet för att få honom till att nämna ett pris, förklarade han kallblo-digt, att han ville ha femhundra filtar, tio gevär, femtio pund tobak, tjugo högröda dukar, tio flaskor rom och en speldosa och dessutom föreståndares välvilja och tillmötesgående och en plats vid hans eld.

Föreståndaren såg ut som om han skulle få ett slaganfall och på grund av detta lyckades det honom att reducera filtarna till tvåhundra och bli fri från platsen vid elden — én begäran, som man aldrig hört talas om, när det rörde sig om ett äktenskap mellan en vit man och en av landets döttrar. Efter ännu tre timmars pratande fram och tillbaka kom de till sist till en slags överenskommelse. För sin Lit-lit skulle hövdingen få etthundra filtar, fem

pund tobak, tre gevär och en flaska rom samt välvilja och tillmötesgående — tio filtar och ett gevär mer än hon var värd, sade John Fox. Och då han i den tidiga morgonen gick till sitt hem, medan solen flammade rakt i nordost, hade han

156en obehaglig förnimmelse av att Snettishane hade dragit honom vid näsan i den affären.

Trött men segerstolt uppsökte Snettishane sin bä<ld, och han upptäckte Lit-lit innan hon hann smyga sig undan.

Han grymtade gillande.

— Du har sett. Du har hört. Och du vet nu hur klok din far är. Jag har gjort upp ett gott parti för dig. Lägg nu mina ord på minnet och rätta dig efter dem— gå, när jag säger gå, kom, när jag befaller dig att komma, och vi ska skaffa oss stor rikedom på bekostnad av den vite mannen, som är lika dum, som han är stor.

Nästa dag gjordes inga affärer vid handelsstationen. Föreståndaren trakterade med whisky före frukost, till stor glädje för McLean och McTavish, gav sina hundar dubbla ransoner och gick omkring i sina bästa mockasiner. Utanför fortet gjordes stora förberedelser till en potlach. Potlach betyder "gåvofest", och John Fox hade för avsikt att fira sitt bröllop med Lit-lit med en potlach, som skulle vara lika överdådig som hon var vacker. På eftermiddagen infann sig hela stammen till festen. Män, kvinnor och barn ät och drack allt vad de orkade, och det fanns inte en enda, inte en gång bland de tillfälliga besökarna eller kring-

157strövande jägarna från andra stammar, som inte mottog ett eller annat prov på brudgummens givmildhet.

Lit-lit, som. var mycket skygg och rädd, blev av sin brudgum praktfullt utstyrd med en ny bomullsdräkt, mockasiner med rika pärlbroderier, en lysande sidenduk över det korpsvarta håret, en mörkviolett duk om halsen, öronringar och fingerringar av mässing, jämte en halv liter talminipper, däribland ett Waterburyur. Snettishane kunde knappt styra sig vid åsynen av allt detta, men så snart han fick tillfälle drog han henne bort från det muntra sällskapet.

— Inte i natt, och inte heller nästa natt, började han med stor högtidlighet, men i kommande nätter, när jag kraxar som en korp nere vid floden, så skall du lämna din store man, som är en dåre, och komma till mig.

— Nej, nej, fortsatte han hastigt, då han såg att hennes ansikte förmörkades vid tanken på att hon skulle lämna detta underbara nya liv. Ty knappt har detta skett, förrän din store man, som är en dåre, skall komma klagande till min hydda. Och då skall du också börja att klaga och jämra dig och säga, att detta inte behagar dig och att det är dig emot, att du inte hade tänkt det var så att vara föreståndarens hustru och att du endast låter dig ställas tillfreds med flera filtar och mer tobak och andra ägodelar till din stackars

158gamle far Snettishane. Kom väl ihåg detta, när jag kallar på dig som en korp i natten vid flodstranden.

Lit-lit nickade, ty hon visste att det var en farlig sak att vara olydig mot fadern; och dessutom var det så lite han begärde — en kort skilsmässa från föreståndaren, som endast skulle bli dubbelt glad över att få henne tillbaka igen. Hon vände tillbaka till det glada sällskapet, och då midnattstimmen närmade sig, kom föreståndaren till henne och förde henne med sig till fortet under skämt och muntra tillrop, särskilt från indiankvinnorna.

Lit-lit gjorde snart den upptäckten, att det var ännu bättre, än hon någonsin hade tänkt sig, att vara gift med handelsstationens förste man. Hon behövde inte längre hämta ved och vatten och passa upp gnatiga karlar från tidiga morgonen till sena kvällen. För första gången i sitt liv kunde hon bli liggande i sängen tills frukosten stod på bordet. Och en sådan säng! — så ren och mjuk och maklig, som hon aldrig förr hade vetat att en säng kunde vara. Och maten! Mjöl bakat till kex och färska kakor och bröd tre gånger om dagen varenda dag och så mycket man kunde äta! Ett sådant överflöd var nästan otroligt.

Vad som bidrog till att göra henne ännu mera belåten var att föreståndaren var klok nog att behandla henne med stor vänlighet. Han hade redan begravt

159en hustru, och han förstod att köra med slaka tyglar, som endast stramades till någon gång emellanåt men då stramades mycket kraftigt.

— Lit-lit har kommandot här i huset! sade han myndigt, då de morgonen efter bröllopet hade satt sig till bords. Vad hon säger, så ska det vara, så blir det. Förstår ni?

Jo, McLean och McTavish förstod det. Och de visste också att föreståndaren slog hårt när han slog.

Men Lit-lit drog ingen egennyttig fördel av hans vänlighet.

Hon handlade efter sin mans vilja och påtog sig genast omsorgen för hans tvenne uppväxande söner, vilkas tillvaro hon gjorde betydligt behagligare, samtidigt med att hon gav dem en liknande frihet som den han gav henne. De bägge sönerna var mycket högröstade i sina lovtal över sin nya mor. McLean och McTavish uttalade sig också, och föreståndaren prålade över hur lycklig han var i sitt äktenskap, till dess alla invånarna i Sin Rock-distriktet visste fullt besked om hur bra hon skötte sig och hur nöjd hennes man var med henne.

Varpå Snettishane, som knappast hade kunnat sova om nätterna för att spekulera över de stora räntor, han själv hade lovat sig, sade till sig själv, att nu var det tid att handla. Den tionde natten efter Lit-lits giftermål väcktes hon av ett korpskri, och hon visste, att

160Snettishane stod och väntade på henne vid flodstranden. I sin stora lycka hade hon alldeles glömt sitt löfte, men nu kom hon ihåg det, och bakom alltsam-man låg den barnsliga ångesten för fadern. En lång stund låg hon där, skälvande av ångest, ovillig att gå, och rädd för att stanna. Men till sist slutade den tysta kampen med seger för föreståndaren, och hans vänlighet, i förbindelse med hans kraftiga muskler och energiska haka, gav henne mod till att låtsa som om hon inte hade hört Snettishanes kallelse.

Men på morgonen steg hon upp mycket rädd och skötte sitt arbete under ständig skräck för att fadern skulle infinna sig. Eftersom dagen fortskred, började hon emellertid att återvinna sitt goda humör. Hon hörde John Fox ge McLean och McTavish en ordentlig överhalning för en eller annan obetydlig försummelse, och det gjorde henne strax modigare. Hon gjorde allt vad hon kunde för att inte förlora honom ur sikte, och då hon följde efter honom in i det stora magasinet och såg honom lyfta de stora varubalarna, som om de hade varit dundukar, kände hon sig styrkt i sin olydnad mot fadern. Och vidare (det var hennes första besök i magasinet, och Sin Rock var centrum för flera mindre depåer) blev hon alldeles förbluffad då hon såg den ändlösa rikedom som var hopad där.

Denna syn och bilden av Snettishanes torftiga hyd-

P& tro och loven — il i fi ida, hjälpte henne i hög grad att övervinna sina betänkligheter. Men vad som satte kronan på verket var kanske ett par hastigt utbytta ord med en av styvsönerna.

— Din fader god? frågade hon, och pojken svarade, att hans far var den bästa människa, han någonsin hade känt.

Den natten skrek korpen igen, och den följande natten blev skriken ännu mera ihållande. Oväsendet väckte föreståndaren, som en liten stund låg och kastade sig fram och tillbaka. Så sade han högt:

— Må tusan ta den korpen! Och Lit-lit skrattade tyst under filtarna.

I den tidiga morgonstunden infann sig Snettishane, mörk och hotande, och han sattes i köket att äta tillsamman med Wanidani. Han ville emellertid inte låta sig nöja med "indiankvinnomat", och lite senare inställde han sig för sin svärson i butiken, dit folk kom för att handla. Han sade att han fått höra vilken juvel hans dotter var, och därför hade han kommit för att få flera filtar, mera tobak och flera gevär. Han hade blivit lurad med betalningen för henne, och nu kom han för att få rättvisa. Men föreståndaren hade varken filtar eller rättvisa att ge honom. Varpå Snettishane meddelade honom att han hade talat med missionären vid Three Forks, och denne hade upplyst honom om att sådana äktenskap inte voro instiftade i himlen

162och att det var hans plikt som fader att begära sin dotter tillbaka.

— Ty nu är jag en god kristen* sade Snettishane till sist, och jag vill att min dotter skall komma till himlen.

Föreståndarens svar var kort och inte att misstaga sig på, ty han anmodade sin svärfar att resa till de himmelska antipoderna, och med ett grepp i nacken, där ullfilten var vidast, hjälpte han honom ett stycke på väg — det vill

säga bort till dörren.

Men Snettishane smög sig in köksvägen och träffade Lit-lit ensam i det stora vardagsrummet i fortet.

— Du sov kanske över dig i natt, då jag kallade på dig från flodstranden, började han med mörk blick.

— Nej, jag var vaken och hörde det också mycket bra, sade hon, och fastän hennes hjärta bultade som orn hon skulle kvävas, fortsatte hon lugnt. Och natten innan var jag också vaken och hörde dig. och natten innan också.

Och därpå — ... ty hon var mycket lycklig och rädd för att mista denna lycka — kastade hon sig ut i ett självständigt, flammande försvar för kvinnans rättigheter — det första kvinnosaksföredrag, som hållits ovanför femtiotredje breddgraden.

Men hon talade för döva öron, ty Snettishane befann sig fortfarande i medeltiden. Då hon höll upp för att draga andan, sade han hotande:

163— I natt skall jag åter kraxa som korpen.

I detsamma kom föreståndaren in i rummet, och han hjälpte återigen Snettishane på väg till de himmelska antipoderna.

Den natten kraxade korpen mera ihållande än någonsin förut. Lit-lit, som sov mycket lätt, hörde det och smålog. John Fox kastade sig oroligt av och an i sömnen. Så vaknade han och kastade sig ännu oroligare. Han knorrade och brummade, svor först dämpat, senare högljutt, och till sist sprang han upp ur sängen. Han famlade sig fram till det stora vardagsrummet och från hängaren tog han en jaktbössa — laddad med hagelskott, som den vårdslöse McTavish hade glömt att taga ur bössan.

Föreståndaren smög sig försiktigt ut ur fortet och ned till floden. Korpskrien var förstummade, men han kastade sig i det långa gräset och väntade. Luften var kylig och balsamisk, och efter dagens hetta tycktes jorden andas emot honom på ett sätt som verkade mycket lugnande på hans nerver. Till slut var det, som om dess rytmiska andetag helt slöt honom i sin famn, och han föll i sömn med huvudet vilande på armen.

På femtio yards avstånd från honom låg Snettishane med huvudet lutat mot sina knän och även han sov, besegrad av nattens milda ro. Då en timme var gången, vaknade han och utan att lyfta på huvudet ut-

164stötte han det hesa korpskriet, som kom nattluften att vibrera med sin djupa strupklang.

Föreståndaren vaknade, inte med ett plötsligt ryck som den civiliserade människan, utan med vildens hastiga, fullt medvetna övergång från sömn till vakenhet. Natten var så ljus, att han kunde skymta ett mörkt föremål mitt i gräset och han riktade sin bössa mot det. Ett nytt kraxande skulle just börja, och han tryckte av. Syrsorna upphörde med sitt entoniga pipande, de vilda fåglarna slutade att kivas, och det till hälften påbörjade korpskriet dog bort i en flämtning och tystnade alldeles.

John Fox sprang bort till stället och sträckte ut handen efter sitt jaktbyte, nien i stället fick han tag på en massa strävt, långt hår, och han böjde Snet-tishanes huvud tillbaka och uppåt i stjärnljuset. Han visste mycket väl hur en hagelbössa sprider sin laddning på femtio yards avstånd, och han visste att Snettishane var svårt pepprad över axlarna och nedåt ryggen. Och Snettishane visste, att han visste det, men ingen av dem sade något.

— Vad gör du här? frågade föreståndaren. Det är annars den tid då gammalt folk bör ligga i sin säng.

Men Snettishane var lika värdig, fastän hagelskot-ten brände under hans hud.

— Gammalt folk vila dåligt, sade han högtidligt.

165Jag gråter över min dotter kt-lit, som lever och ändå är död, som säkert kommer att vandra rakt in i den vite mannens helvete.

— Då måste du för framtiden gråta från en annan flodstrand, där det icke kan höras från fortet, sade John Fox och vände sig om på hälen, ty din gråt är förskräckligt högljudd, och man kan inte sova för den om nätterna.

— Mitt hjärta är mycket tungt, svarade Snettishane, och mina dagar och nätter är förmörkade av sorg.

— Lika svarta som korpen, sade John Fox.

— Lika svarta som korpen, sade Snettishane.

Men aldrig mer hördes korpskri vid stranden av floden. Lit-lit blir alltmera matronlik för varje dag som går och är mycket lycklig. Och det har kommit systrar till John Fox söner med den första hustrun, som ligger begravd i ett träd. Gamle Snettishane kommer inte mera på besök i fortet, och han tillbringar många timmar med att höja sin gamla tunna röst i klagan över barns otacksatnhet i allmänhet och sin dotter Lit-lits i synnerhet. Hans sista år har blivit förbittrade av medvetandet om att han har blivit lurad, och John Fox har själv tagit tillbaka sitt påstående att han hade betalt tio filtar och ett gevär för mycket för Lit-lit.

*

Bastard

Bastard” var en riktig satan. Det var alla människor eniga om runt omkring i Nordlandet. ”Helvetesynglet” blev han kallad av många, men det var hans herre, Svarte Leclere, som hade gett honom det van-ärande namnet Bastard. Svarte Leclere var också en satan, så att de passade utmärkt tillsammans. Då de första gången träffade varandra, var Bastard en halvvuxen valp, mager och hungrig, med elaka ögon. Och de möttes med gläfs och morrande och ilskna ögon, ty Leclere hade en vana att lyfta överläppen liksom en varg, så att de vita tänderna blottades i ett obarmhärtigt, elakt grin. Och hans tänder var blottade, och hans ögon glimmade elakt, då han sträckte ut handen efter Bastard och drog fram honom ur den oroliga kullen med valpar. Det var alldeles säkert att de genomskådade varandra, ty i samma nu hade Bastard huggit sina små tänder i Lecleres hand och Leclerehöll på att klämma hela hans unga liv ur honom, mellan tummen och pekfingret.

— Sacredame, sade fransmannen för sig själv, medan han strök det hastigt framvällande blodet bort från såret i handen och såg ned på den lille valpen, som låg i snön, halvkvävd och flämtande efter luft.

Leclere vände sig till John Hamlin, föreståndaren för Sixty Miles handelsstation.

— Det därför jag tycka om honom. Hur mycket, m'sieu? Hur mycket? Jag köpa honom nu, jag köpa honom strax.

Och därför att Lecleres ilska mot Bastard var så förbittrad, köpte han honom och gav honom det van-ärande namnet. Under fem år strövade de bägge under otaliga äventyr från ena ändan av Nordlandet till den andra, från St. Michael och Yukons delta till Pel-: lys utlopp och ned till Peace River, Athabasca och Stora Slavsjön. Och de förvärvade sig ett rykte för oböjlig elakhet, vars make man aldrig hört talas om hos människa eller hund.

Bastard hade aldrig känt till sin far — därav namnet — men John Hamlin visste mycket väl, att hans far var en stor grå varg. Men Bastards mor, som han hade ett dunkelt minne av, var en argsint, morrande eskimåhund, bredbröstad och seglivad som en katt, och ett verkligt geni i att ställa till förtret. Hon kände

168varken till trohet eller tillit. Det enda, man kunde vara säker på, var hennes lömskhet, och hennes kärleksaffärer med skogens vilda djur bar vittnesbörd om, att hon hade en genomfördärvad karaktär. Det fanns mycket ont och mycken styrka hos Bastards föräldrar, och det hade han ärvt, han som var kött av deras kött och blod av deras blod. Och så kom Svarte Leclere och lade sin tunga hand på detta lilla darrande, levande väsen, och han pressade och formade det och danade det efter sin vilja, tills det blev ett stort, ilsket djur, listigt i skurkstreck, bristfärdigt av hat, ondskefullt, djävulskt. Med en god herre kunde Bastard kanske ha blivit en vanlig, någorlunda duglig slädhund. Nu fick han aldrig någon chans, ty Leclere befäste honom endast i hans medfödda ondska.

Historien om Bastard och Leclere är en historia om krig — ett bittert, skoningslöst krig, som fortsatte i fem långa år och från första stunden till den sista stod i full samklang med det första mötet. I början var det Lecleres skull,

ty han hatade med förstånd, medan den långbenade, klumpiga hundvalpen endast hatade blint, instinktivt, utan förstånd eller metod. Från början förekom inga raffinerade grymheter — de kom först senare — utan helt enkelt stryk och brutala bestraffningar. Under en av dessa bestraffningar blev Bastards ena öra svårt skadat. Han återvann ald-

169rig väldet över de sönderslitna musklerna, och hans öra hängde ständigt kraftlöst ned, som för att alltid påminna honom om hans plågoande. Och han glömde aldrig.

Hela hans valptid var ett fortsatt dåraktigt uppror. Han drog alltid det kortaste strået, men han slog igen, därför att det var hans natur att slå igen. Och han var okuvlig. Även när han vred sig under påkar och pisksnärtar, tills smärtan avtvang honom gälla klago-tjut, slutade tjuten likväl alltid med ett trotsigt morrande som ett förbittrat, hämndlystet hot som ljöd från djupet av hans själ och som ofelbart var signalen till nya hugg och slag. Men han var seglivad som sin mor. Han trivdes mitt i allt sitt elände, blev fet, trots den svältföda han fick, och den förtvivlade kampen för livet utvecklade hos honom en fullkomligt övernaturlig intelligens. Han blev lika lömsk och listig som sin mor, och vild och tapper som sin far, vargen.

Kanske var det ett arv efter sin far att han aldrig jämrade sig. Hans valptjut upphörde samtidigt med att han blev säkrare på benen, och han blev hård och tyst, snar till angrepp men långsam att varna. Han besvarade en svordom med en morrning och hugg och slag med bett, och alltid var han beredd att visa sina tänder i ett oförsonligt, hatfullt grin; men aldrig mer, inte ens under den rysligaste tortyr, kunde Leclere

170avlocka honom ett skrik av smärta eller fruktan. Och denna okuvlighet underblåste endast Lecleres vrede och gjorde honom ännu mera djävulsk i sina påfund.

Om Leclere gav Bastard en halv fisk, medan hans kamrater fick en hel, gick Bastard och tog fiskén från dem. Han plundrade också depåer och förövade tusentals andra skurkstreck, tills han var en fullkomlig skräck för alla hundar och hundarnas ägare. De Leclere slog Bastard och kelade för Babette — Babette som inte kunde arbeta hälften så bra som han — ja, då kastade sig Bastard över henne och krossade hennes bakben med sina starka tänder, så att Leclere blev tvungen att skjuta henne. Och på samma sätt tog Bastard, genom många blodiga slagsmål, herraväldet över alla de andra hundarna i spännet och tvingade dem till att leva efter de lagar han föreskrev dem ifråga om både arbete och utfodring.

Under hela fem år hörde han blott ett enda vänligt ord, och mottog endast en enda klapp, och då visste han inte alls, vad det skulle betyda. Otämd som han var, hoppade han upp och högg med blixtens hastighet tänderna i den smekande handen. Det var missionären i Sunrise, en nykomling i landet, som talade vänligt till honom och klappade honom. Och under de närmaste sex månaderna skrev han inte ett enda brev

171hem, och läkaren i McQuestion måste resa tvåhundra miles över isen för att rädda honom från blodförgiftning.

Män och hundar såg snett på Bastard, när han kom till deras tält och handelsstationer. Männen hälsade honom med foten lyftad till en spark, hundarna med rest ragg och blottade huggtänder. En gång gav en man Bastard en spark, och Bastard högg på äkta varg-manér tänderna i hans vad, bet samman dem med eti morrande ljud och var på ett ögonblick alldeles inne vid benet. Varpå mannen var fast besluten att döda honom, men Svarte Leclere lade sig emellan, med ett olycksbådande uttryck i ögonen och dragen jaktkniv. Att döda Bastard — sacre dame — det var ett nöje som Leclere förbehöll sig själv. Det skulle naturligt* vis ske någon gång, eller också... bah! vem kunde veta det? Men i varje fall skulle nog problemet bli löst till sist.

Ty de båda hade blivit ett problem för varandra. Bara det, att den ene levde och andades, var en utmaning och ett hot för den andre. Deras hat band dem starkare tillsamman, än kärlek någonsin hade kunnat göra. Leclere var fast besluten, att den dag nog skulle komma, då Bastards mod var brutet och han låg krypande och jämrande för hans fötter. Och Bastard — Leclere förstod mycket väl vad Bastard tänkte,

172han hade mer än en gång läst det i hans ögon. Ja, så tydligt hade det stått att läsa däri, att han, när Bastard var bakom honom, alltid såg sig om över axeln.

Folk förundrade sig över att Leclere alltid sade nej till de stora summor, som erbjöds honom för hunden. — En vacker dag dödar du honom bara och blir av med de pengarna, sade John Hamlin en gång, då Bastard låg stönande i snön, efter att Leclere hade gett honom en ordentlig spark, och ingen visste om hans revben var knäckta, därför att ingen vågade se efter.

— Det är min sak, m'sieu, svarade Leclere torrt.

Och folk förundrade sig också över att Bastard inte rymde, sin väg. De förstod det inte. Men Leclere förstod det. Han var en man som levde mycket i det fria, långt borta från ljudet av människotal, och han hade lärt sig att förstå vindens och stormens stämmor, nattens suck, morgongryningens viskning och dagens disharmoniska ljud. Han kunde nästan höra, hur de gröna skotten växte, han kunde höra saven stiga i grenarna och knopparna brista, och han kände till det hemlighetsfulla språk varpå allt levande meddelar sig, haren när den blir fångad i snaran, den vreda korpen som klyver luften med dova vingslag, björnen som lunkar omkring i månskenet, och vargen som smyger sig fram som en grå skugga mellan skymningen och natten. För honom var Bastard tydlig och klar. Han förstod allt-

173för väl varför Bastard inte sprang sin väg, och han såg sig allt oftare om över axeln.

När Barstard var uppretad, var det ingen behaglig syn, och mer än en gång hade han sprungit på Leclere och försökt att få tag i hans strupe, för att ögonblicket efter ligga darrande och sanslös på snön, träffad av skaftet på den alltid tillgängliga hundpiskan. Och på detta sätt lärde sig Bastard att bida sin tid. Då han var vuxen och stod i sin fulla ungdomskraft, menade han, att nu var tiden kommen. Han var bred över bröstet, med kraftiga muskler, mycket större än vanliga hundar, och från nacken till bogen var han täckt med en kraftig man, som reste sig vid minsta anledning — efter det yttre att döma en fullblodsvarg.

Leclere låg och sov i sin sovsäck, då Bastard tyckte, att tiden äntligen var inne. Han smög sig ljudlöst som en katt bort till honom, med huvudet sänkt mot marken, och det ena örat bakåt. Han drog andan sakta, mycket sakta, och inte förrän han hade kommit alldeles bort till Leclere, lyfte han huvudet. Ett ögonblick stod han och såg på den solbrända tjurhalsen, naken, med starkt framträdande muskler, som höjde och sänkte sig under de djupa, taktfasta andetagen. Dregeln droppade från hans käftar och rann från hans tunga vid denna syn, och i detta ögonblick kom han ihåg sitt hängande öra, de otaliga hugg och slag han fått, hela den fruk-

174tansvärda orätt som hade övats mot honom, och utan att ge ett ljud ifrån sig kastade han sig över dén sovande mannen.

Leclere vaknade då tänderna borrade sig in i hans strupe, och som det vilddjur han själv var, vaknade han med klar hjärna och klart medvetande. Han klämde båda sina händer samman om Bastards strupe och rullade sig ur sin sovsäck för att komma överst. Men Bastards förfäder hade i tusental huggit sig fast i strupen på otaliga älgar och renar och kastat omkull dem, och den vetskap, som dessa hans förfäder hade skaffat sig, bodde i honom. Då Leclere kastade sig ovanpå honom, drog han upp bakbenen under sig, drog klorna ned över mannens bröst och underliv och rev och flängde ända in till huden och musklerna. Och då han märkte, hur mannens kropp skälvde och lyfte sig, grep han med tänderna i hans strupe och skakade honom fram och tillbaka. De andra hundarna samlade sig omkring dem i en morrande ring, och Bastard, som andades med svårighet och var nära att mista medvetandet, visste att de hungrigt lurade på honom. Men det bekymrade han sig inte om — det var bara mannen det gällde, den man som låg över honom, och han rev och slet med sina klor och sargade och riste med uppbjudande av sina sista krafter. Men Leclere grep med båda händer om hans strupe, till

175dess hans bröst höll på att sprängas av brist på luft, tills hans ögon blev glasartade, hans käftar långsamt släppte sitt tag och tungan hängde ut ur munnen, svart och svullen.

— Jaså? Bon, din satan! stönade Leclere, med mun och strupe fulla av sitt eget blod och slängde den medvetslöse hunden från sig.

Men då de andra hundarna genast störtade sig över Bastard, slungade han svordomar mot dem och jagade bort

dem. De drog sig längre bort, men bildade fortfarande en krets, och de satt vaksamma på bakbenen och slickade sig om munnen med rest ragg, beredda att störta fram.

Bastard hämtade sig hastigt, reste sig vacklande vid ljudet av Lecleres röst och stod där sviktande av och an.

— Ah ... Ah! Din svarta satan! väste Leclere. Jag ska ge dig. Jag ska ge dig riktigt, sacredame!

Bastard, som var alldeles berusad av den luft som strömmade in i hans plågade lungor, sprang åter på mannen, men han fick inte tag i honom, och hans tänder slogs samman med en metallisk klang. De rullade omkring i snön, och Leclere slog med bara händerna vilt på honom. Så släppte de varandra, möttes åter ansikte mot ansikte, och kretsade fram och till-

176baka rakt framför ögonen på varandra. Leclere kunde ha dragit sin kniv, och hans bössa låg framför fötterna på honom. Men vilddjuret hade vaknat till liv inom honom och lät inte längre tygla sig. Han ville göra det med sina händer — och sina tänder. Bastard sprang åter på honom, men Leclere slog honom till marken med ett knytnävsslag, kastade sig över honom och högg sina tänder i hundens bog, så att de nådde ända in till benet.

Det var en primitiv ram om ett lika primitivt uppträde, ett sådant som kunde ha ägt rum i tidernas morgon. En öppen plats i en mörk skog, en krets av grinande varghundar, och i mitten två kämpande djur, som snappade efter varandra, morrade och virvlade runt i vansinnigt raseri, stönande, flämtande, svärjande, med varje nerv spänd till det yttersta, borta från sans och förnuft av vrede och ursinnig mordlust, rivande och klösande, som de vilddjur de var.

Men så träffade Leclere Bastard bakom örat med ett knytnävsslag, och han föll omkull och låg en stund som bedövad. Leclere hoppade upp på honom med bägge fötterna, stampade fram och tillbaka på honom, som om han ville trycka honom ned i jorden, och hundens båda bakben var brutna, innan han höll upp för att draga andan.

— A-a-ah! A-a-ah! väste han, och lyfte hotande sin

P& tro och loven —12 i nnknutna hand, ur stånd att få fram ett ord, så kraftlösa var hans talorgan.

Men Bastard var okuvlig. Fastän han låg där alldeles hjälplös, rörde han läpparna till en ilsken morr-ning, som han dock inte hade kraft att fullfölja. Leclere sparkade till honom, och de trötta käftarna slöt sig om husbondens ankel, men tänderna förmådde inte tränga genom huden.

Så grep Leclere piskan och började slå honom, som om han ville slå honom sönder och samman, och för varje slag skrek han:

— Denna gång jag knäcka dig! Sacredame! Jag knäcka dig!

Till slut föll han omkull, utmattad av blodförlusten, ned bredvid sitt offer, och då hundarna kom närmare för att ta sin hämnd, kastade han sig, med en sista rest av medvetande, ovanpå Bastard för att skydda honom mot deras tänder.

Det var icke långt från Sunrise detta skedde, och då missionären ett par timmar senare öppnade för Leclere, såg han till sin förvåning, att Bastard inte var med i spännet. Och hans förvåning blev inte mindre, då Leclere slog undan filtarna från släden, tog Bastard i sina armar öch vacklade över tröskeln med honom. Det träffade sig så lägligt att fältskären från McQuestion, som var en orolig själ, just hade kommit till missio-

178nären för att prata bort en stund, och de ville nu gemensamt ta itu med att lappa ifrop Leclere.

— Merci non, sade han. Ni först hjälpa hunden. Dö ... non! Det inte vara bra. Därför att jag knäcka honom först. Därför han icke dö!

Läkaren kallade det en märkvärdighet och missionären ett mirakel, att Leclere överhuvudtaget kom sig; men han var så medtagen, att febern, då våren kom, åter fick tag i honom, så att han åter måste hålla sig i sängen. Bastard hade varit ännu värre tilltygad, men hans sega livskraft gjorde sig också här gällande; hans bakben växte ihop, och alla hans organ läktes medan han i flera veckors tid låg utspänd på golvet. Och då Leclere äntligen hade

börjat att komma sig och gulblek och kraftlös satt och solade sig i dörren, så hade Bastard återvunnit herraväldet över sina egna och hade inte blott underkuvat sitt gamla spann utan också alla missionärens hundar.

Han rörde inte en muskel, och inte ett hår reste sig på hans kropp, då Leclere första gången, stödd på missionärens arm, vacklade ut ur huset och långsamt, med oändlig försiktighet, sjönk ned på den trebenta stolen.

— Bon! sade han. Bon! Den goda solen! Och han sträckte fram sina magra händer och badade dem i det varma ljuset.

179Så föll hans blick på hunden, och det gamla hatet flammade åter i hans ögon. Han lade sin hand med ett lätt tryck på missionärens arm.

— Mon pére, han stor satan, den Bastard. Ni hämta mig en pistol, så att jag kan dricka solen i fred.

Sedan satt han många dagar i solen framför dörren till missionärens hydda. Han blundade aldrig, och pistolen låg alltid i hans knä. Bastard brukade varje morgon se efter om skjutvapnet låg på sin vanliga plats. När han fick ögonen på det, blottade han sina tänder en liten smula, som för att visa, att han förstod det, och Leclere svarade med ett motsvarande grin. En dag lade missionären märke till denna lilla komedi.

— Du gode Gud! sade han. Jag tror verkligen att djuret förstår det.

Leclere skrattade sakta.

— Se här, mon pére! Det jag nu säga, det höra han.

Och som för att bekräfta hans ord lyfte Bastard sitt

ena öra en liten smula för att uppfånga ljudet.

— Jag säga slå ihjäl!

Det ljöd ett djupt morrande från Bastard. Håren reste sig längs hela hans rygg, och varje muskel spändes i ivrig förväntan. t

— Jag lyfta pistol — så här! sade Leclere, i det han lät handling följa på orden och tog sikte på Bastard.

180Bastard gjorde ett enda språng till andra sidan och försvann om hörnet av hyddan.

— Du gode Gud! återtog missionären den ena gången efter den andra.

Leclere log triumferande.

— Jamen, varför rymmer han då inte sin väg?

Fransmannen ryckte på axlarna på det särskilda

sätt, som är så karakteristiskt för hans ras och som kan betyda allt möjligt från och med total okunnighet till den mest fullkomliga förståelse.

— Men varför dödar ni honom inte?

Återigen en axelryckning.

— Mon pére, sade han efter en paus. Tiden är ännu inte kommen. Han stor satan. Och en gång jag knacka honom — alldeles knäcka honom ! En gång... ja, bon!

Så kom en dag, då Leclere samlade sina hundar och seglade med en liteff båt ned till Förty Mile öch därifrån till Porcupine, där han tog anställning hos P.C.-kompaniet och var ute på resor i nästan ett helt år. Därefter begav han sig uppåt Koyokuk i en stakbåt till det övergivna Arctic City, och sedan vände han tillbaka längs Yukon, drivande på en timmerflotte från läger till läger. Under dessa långa månader genomgick Bastard en hård skola. Han underkastades många nya

181former för tortyrs svält, törst och eld, men den värsta tortyren var dock musiken,

I likhet med andra hundar kunde han inte tåla musik. Den vållade honom de fruktansvärdaste lidande, spände varje nerv i honom, sönderslet varenda fiber i hans väsen. När han hörde musik tjöt han, ett långt utdraget vargaktigt tjut, som när vargarna under frost-klara nätter tjuter åt stjärnorna. Han kunde inte låta bli att tjuta. Det var hans enda svaghet i kampen med Leclere, och denna svaghet var hans skam. Leclere däremot hyste en verklig lidelse för musik — en lidelse som var lika häftig som den han hyste för starka drycker. Och då hans själ ville ge sig luft, så sökte den i regel ge uttryck för det som rörde sig i den, antingen genom musik eller genom dryckenskap, vanligen bäggedera. Men när han så hade druckit och melodier utan ord böljade genom hans hjärna, när den osynlige djävulen inom honom lyfte huvudet, så fann hans själ sin största njutning i att plåga Bastard.

— Och nu vi vill höra lite musik! kunde han säga. Vad säga du, Bastard?

Det var bara en gammal sliten dragharmonika han hade, bevarad som en kostlig skatt och reparerad med stort tålamod; men det var den bästa som stod att få för pengar, och ur dess inre lockade han fram underliga, fantastiska melodier, som ingen människa hade

182hört förut. Och vid sådana tillfällen drog sig Bastard stum, med tätt sammanbitna läppar, tum för tum tillbaka till hyddans avlägsnaste vrå. Och Leclere följde efter med en väldig påk under armen, spelande och spelande, flyttande sig efter djuret, tum för tum, steg för steg, tills det var omöjligt att komma längre.

I början försökte Bastard att krypa samman på minsta möjliga plats och hålla sig tätt nere vid jorden, men då musiken kom närmre och närmre, blev han tvungen att resa sig på bakbenen, och han tryckte ryggen mot träbjälkarna och slog med frambenen i luften, som för att slå ifrån sig de darrande ljudvågorna. Han höll fortfarande tänderna sammanbitna, men hans muskler drog sig våldsamt samman, och det gick underliga ryckningar genom hela hans kropp, tills han skälvde och vred sig i stum pina. Men efter hand som han förlorade herraväldet över sig själv var det som om hans gap krampaktigt rycktes upp och det ljöd ett djupt vibrerande strupljud, alltför djupt för att kunna uppfattas av människobarn. Och så utstötte han det långdragna Vargtjutet, medan hans näsborrar vidgades, ögonen stod stela i huvudet på honom och håren reste sig nedöver hans rygg i hjälplöst raseri. Det började med en stigning uppåt, reste sig till en mäktig hjärtskärande tonbölja och dog bort i en sorgmodig, rytmisk klagan — och så kom nästa ansats,

183oktav efter oktav, den hjärtskärande förtvivlan och så den oändliga sorgen och smärtan, som avtog, blev svagare och svagare och till sist dog långsamt bort.

Det var en verklig helvetesscen. Och med djävulsk listighet tycktes Leclere kuna gissa sig till varje särskild nerv och varje sträng i djurets innersta väsen, så att han med långa, darrande klagotjut och snyftande molltoner kunde tvinga det till att ge luft åt den sista rest av sorg, som bodde i dess själ. Det var förfärligt, och i tjugofyra timmar efteråt var Bastard nervös och utom sig, spratt till vid minsta ljud, var rädd för sin egen skugga, men var fortfarande lika elak och här-skarsjuk mot de andra hundarna i spännet. Och inte heller fanns det något som tydde på att han blivit knäckt. Snarare blev han mera butter och tyst och bidade sin tid med ett outgrundligt tålamod, som började att plåga och pina Leclere. Hunden kunde i timtal ligga orörlig i skenet från elden och stirra på Leclere med hatet lysande ur sina ögon.

Mannen hade en känsla av att hän i sådana ögonblick stod inför själva livets innersta väsen, som jagade höken ned från himlen som en fjäderklädd blixt, som driver grågåsen över halva jorden och jagar den lekande laxen tvåtusen miles längs Yukons sjudande vatten. I sådana stunder kände han en längtan att ge uttryck åt sitt inre väsen, och med starka drycker,

184vild musik och Bastard kastade han sig ut i vilda orgier, varunder han satte sin ringa kraft upp mot allt och alla, utmanade allt som fanns, allt som hade varit och allt som skulle komma.

— Det är något i det här, sade han, när hans egna rytmiska fantasier anslog de hemliga strängarna i Bastards väsen och framkallade det långa vargtjutet. Jag dra det ut med båda händerna ... så och så. Hu! Hu! Lustigt, mycket lustigt! Präst sjunger, kvinnor bedja, män svärja, liten fågel pipa, Bastard säga hu-huh — och allt samma

sak. Ha! Ha!

Fader Gautier, en värdig katolsk präst, sökte en gång tala honom till rätta genom att hota honom med evig fördömelse. Han gjorde aldrig om det.

— Det kan så vara, mon pére! svarade han. Och jag tänka jag gå genom helvetet, knastrande liksom odörten genom eld. Vad ni tro, mon pére!

Men allt, både gott och ont går endast till en tid, och det gällde också för Leclere. Då vattnet stod lågt under sommaren lämnade han i en stakbåt McDougall för att resa till Sunrise. Han reste från McDougall i sällskap med Timothy Brown och kom ensam till Sunrise. Man visste att de bägge reskamraterna hade varit i gräl strax innan de skulle segla, och "Lizzie", en flåsande tio tons hjulbåt, som lagt ut tjugofyra tim-

185mar efteråt, kom fram tre dagar före Leclere. Och när han äntligen kom, hade han ett skottsår i ena axeln och berättade en lång historia om bakhåll och mord.

Vid Sunrise hade det funnits guld, och förhållandena där var mycket förändrade. Dit hade kommit flera hundra guldgrävare, en mängd dålig whisky och fem—sex professionella spelare, och med deras ankomst hade missionären sett resultatet av sitt fleråriga arbete bland indianerna fullständigt utplånat. Då kvinnorna endast tänkte på att koka bönor och göra hyddan varm åt de gruvarbetare som inga hustrur hade och männen inte hade tanke för annat än att byta sina varma skinn mot svarta flaskor och söndriga klockor, lade sig missionären till sängs och sade "Du gode Gud!" flera gånger och begav sig omsider till den slutliga uppgörelsen i en hastigt tillyxad, avlång låda. Varpå spelarna flyttade sina rulett- och faraobord in i missionshuset, där sedan rasslet av tärningar och klingandet av glas hördes dygnet om.

Timothy Brown var mycket omtyckt av alla dessa Nordens äventyrare. Det enda som kunde sägas öm honom var, att han var en hetsig man och lite för snar till att bruka nävarna — men det betydde i och för sig själv ingenting och uppvägdes mer än väl av hans hjärtegodhet och fördragsamhet. Däremot fanns

186intet, som talade till förmån för Leclere. Han var "svart", vilket tydligt framgick av mer än en bedrift, som man väl påminde sig, och han var lika hatad, som den andre var älskad. Och så lade männen i Sunrise ett antiseptiskt omslag på hans axel och drog honom inför domaren Lynch.

Det var en enkel affär. Han hade grälat med Ti-mothy Brown i McDougall. Utan Timothy Brown hade han kommit till Sunrise. När man betänkte alla de onda gärningar han hade på sitt samvete, kom man enhälligt till den slutsatsen, att han hade dödat Timothy Brown. Å andra sidan erkände Leclere ovanstående fakta, men han ville icke gå med på den. slutsats de drog därav och gav en annan förklaring: Tjugo miles utanför Sunrise hade han och Timothy hållit på att staka båten ned längs klippstranden. Då hade det plötsligt hörts två skott, Timothy störtade ur båten och gick till botten, medan vattnet blev alldeles rött över honom, och därmed hade det varit ute med Timothy Brown. Han Leclere, hade fallit omkull i båten med ett svidande skottsår i axeln. Han låg mycket stilla och spejade mot stranden. Efter en stunds förlopp såg han ett par indianer sticka fram sina huvud och komma ned till vattnet; de bar en kanot av björknäver mellan sig. Då de satte den i vattnet, avfyrade Leclere ett skott. Han träffade den ene, som föll huvudstupa i

187vattnet precis på samma sätt som Timothy Brown. Så kastade sig den andre ned på bottnen av kanoten, och därefter hade kanoten och stakbåten drivit nedåt strömmen. Så kom de bägge farkosterna till ett ställe där strömmen delade sig, och kanoten gick åt den ena sidan och stakbåten åt den andra. Det var det sista han hade sett av kanoten, och så hade han fortsatt till Sunrise. Men att döma efter det sätt, på vilket indianen hoppat upp innan han kastade sig ned på kanotens botten, var han säker på, att han hade gjort av med honom. Det var alltsamman.

Denna förklaring blev icke tagen för god. De gav honom tio timmars frist, medan "Lizzie" ångade nedåt floden för att anställa efterforskningar. Tio timmar senare kom båten pustande tillbaka till Sunrise. Där hade icke funnits något att undersöka, och de hade icke funnit något, som kunde tjäna som bevis för Le-cleres påstående. De sade, att han skulle göra sitt testamente, ty han hade en lott i Sunrise, som var värd sina femtiotusen dollars,

och de var inte blott ett lagstiftande utan också ett laglydigt släkte. Leclere ryckte på axlarna.

— Bara en sak till, sade han, en liten, vad ni kalla det... jo, en liten ynnest. Ja, en ynnest. Jag giva kyrkan mina femtiotusen dollars. Jag giva djävulen min eskimåhund Bastard. Och den lilla ynnesten? Jo,

188ni först hänga honom, och ni så hänga mig. Passar det, eh?

Jo, det passade alldeles utmärkt, sade de allesamman, att "helvetesynglet" skulle bana väg för sin herre på den sista vandringen, och domstolen begav sig ned till flodstranden, där det stod ett stort, ensamt furuträd. Slackwater Charley gjorde en snara lik den som bödeln gör, i ändan på en draglina, och snaran kastades över huvudet på Leclere och drogs åt omkring hans hals. Hans händer blevo bakbundna, och han blev uppställd på en packlåda. Därefter slogs resten av linan om. en framspringande gren, stramades till och gjordes fast. När lådan sparkades bort under honom, skulle han komma att sväva fritt i luften.

— Och nu till hunden, sade Webster Shaw, en före detta gruvingenjör. Du blir nog tvungen att kasta ett rep över huvudet på honom, Slackwater.

Leclere flinade. Slackwater stoppade en tobaksbuss i munnen, gjorde en rännsnara och ringlade ihop repet några slag i handen. Han höll upp ett par gånger för att jaga bort de besvärliga myggen från sitt ansikte. Alla fläktade bort mygg, utom Leclere, som hade en hel liten sky omkring sitt huvud. Själve Bastard, som låg så lång han var på marken, fläktade med fram-fötterna bort de besvärande gästerna från ögon och mun.

189Men medan Slackwater väntade på att Bastard skulle lyfta på huvudet, hördes ett svagt rop genom den stilla luften, och de kunde se en man, som svängde med armarna, komma springande över den flacka slätten från Sunrise. Det var föreståndaren för handelsstationen.

— Vänta lite, kamrater! stönade han andfådd, då han kom fram till dem.

— Lille Sandy och Bernadotte ha just kommit in, förklarade han, då han hade fått tillbaka andedräkten. De landade här nedanför och kommer nu upp genvägen. De ha Bävern med sig. De fann honom i hans kanot, som hade gått på grund i ett sund, och han hade ett par kulor i kroppen. Den andre indianen var Klok-Kutz, han, som slog sin hustru och stack av.

— Eh? Vad jag säga? Eh?, ropade Leclere triumferande. Ja, det han, det alldeles säkert han. Jag vet det. Jag tala sanning.

— Vi måste nog taga oss lite an de där förbannade siwashernas uppfostran, sade Webster Shaw. De har blivit så feta och storsnutiga, så vi är tvungna att stämma ner dem lite. Trumma tillsammans alla indianerna och häng Bävern till varnagel för dem. Ja, det ska vi göra. Kom och låt oss höra vad han har att säga till sitt försvar.

— Hallå, m'sieu, ropade Leclere, då hela skaran

190drog åstad genom skymningen i riktning mot Sunrise. Jag mycket gärna vilja vara med om det nöjet

— Åh, vi kan ju alltid släppa dig lös, när vi kommer tillbaka, ropade Webster Shaw tillbaka över axeln. Under tiden kan du fundera över dina synder och försynens underliga vägar. Det skulle vara mycket nyttigt för dig, så att du skulle vara tacksam för det.

Som det alltid brukar vara med folk som är vana att ta sin chans och vars nerver är sunda och tränade i tålamod, så var det också med Leclere, och han beredde sig till den långa väntan — det vill säga försonade sig med den som något oundgängligt. Det kunde inte bli tal om att bereda kroppen till den, ty det hårt stramade repet tvang honom att stå upprätt. Vid minsta avslappning i benmusklerna skar det hårda repet in i hans hals, och den upprätta ställningen gjorde mycket ont i hans sårade axel. Han sköt ut underläppen och pustade för att få myggen bort från ögonen. Men situationen hade också vissa försonande moment. Att ha blivit riven ut ur dödens käftar var väl värt en smula kroppsligt lidande, det var bara tråkigt, att han skulle luras på att få se Bävern hängd.

Han stod försjunken i dessa fredliga betraktelser, tills hans blick händelsevis föll på Bastard, som låg, så lång han var, på marken och sov med huvudet mellan framtassarna. Och så var det förbi med alla fred-

191liga betraktelser. Han studerade hunden mycket ingående och försökte komma till klarhet över huruvida hans sömn var verklig eller om han bara låtsade som han sov. Bastards sidor höjde och sänkte sig regelbundet, men hastigt, och han hade en känsla av att det fanns en vaksamhet i vart enda hårstrå, som inte tydde på en trygg och lugn sömn. Han skulle ha givit hela sin Sunrise-lott för att vara säker på, att hunden inte var vaken, och en gång då det knakade i hans egna leder, kastade han hastigt en orolig blick på Bastard för att se, om han rörde sig. Han rörde sig inte den gången, men ett par minuter senare reste han sig, långsamt och lättjefullt, sträckte på sig och såg sig försiktigt om.

— Sacredame! sade Leclere dämpat.

Då Bastard hade förvissat sig om att ingen fanns inom syn- eller hörhåll, satte han sig ned, lyfte överläppen nästan till ett smil, såg upp på Leclere och slickade sig om munnen.

— Nu är jag färdig! sade Leclere och skrattade högt och hånande.

Bastard närmade sig med det skadade örat slängande fram och tillbaka och det friska örat spänt framåt med ett uttryck av djävulsk klokhet. Han lade huvudet skälmaktigt på sned och närmade sig med små, koketta danssteg. Så skubbade han sig försiktigt mot

192lådan, tills den skakade. Leclere flyttade sig försiktigt fram och tillbaka för att behålla jämvikten.

— Bastard, sade han lugnt, pass på — jag döda dig.

Bastard morrade och skakade lådan med större kraft. Så reste han sig på bakbenen och kastade sig med all makt med framtassarna mot lådan, ett stycke högre upp. Leclere sparkade till honom med den ena foten; men repet skar in i hans hals och hejdade honom så tvärt, att han höll på att mista fotfästet.

— Hej, ya! I väg! Framåt! skrek han.

Bastard drog sig tillbaka ungefär tjugo fot, men med

en djävulsk skämtsamhet i hållning och min, som Leclere inte kunde ta fel på. Han kom ihåg, hur Bastard hade slagit sönder isskorpan på vaken genom att lyfta på sig och kasta sig med hela sin tyngd ned emot den, och minnet härav hjälpte honom till att förstå, vad hunden hade i sinnet att göra. Bastard vände sig om och betänkte sig ett ögonblick. Han visade sina vita tänder i ett grin, som Leclere besvarade, och så kastade han sig med all sin kraft mot lådan.

En kvart senare, då Slackwater Charley och Webster Shaw var på väg tillbaka, såg de någonting som påminde om en spöklik pendel svänga fram och tillbaka i det svaga ljuset. Och då de skyndade dit, såg de

På tro och loven —13

193mannens livlösa kropp och ett levande väsen, som klängde sig fast vid den, så att den kom i svängning.

— Hej, ya! Bort med dig, du helvetesyngel! skrek Webster Shaw.

Men Bastard såg blott ilsket på honom och morrade hotande, utan att släppa sitt byte.

Slackwater Charley drog fram sin revolver, men hans hand darrade, som om han frös, och han famlade vid avtryckaren.

— Tag du den! sade han och räckte skjutvapnet till den andre.

Webster Shaw skrattade till, siktade mitt emellan de glimmande ögonen och tryckte av. Det gick några ryckningar genom Bastards kropp, ett ögonblick sparkade den krampaktigt mot marken och blev sedan alldeles slak. Men de sammanbitna tänderna släppte fortfarande inte sitt tag.

*

Jees Ucks historia

Det finns många former för försakelse, men i sitt innersta väsen är försakelsen alltid densamma. Och det evigt motsägande i detta är, att män och kvinnor giva avkall på det som för dem är det dyrbaraste i världen, för något, som är ännu mera dyrbart. Det har aldrig varit annorlunda. Så var det då Abel offrade förstlingarna av sin hjord och deras talg. Förstlingarna och deras talg var för honom det dyrbaraste i världen, och ändå offrade han det för att stå väl hos Gud. Och så var det också med Abraham, då han beredde sig att offra sin son Isak. Isak var mycket dyrbar för honom, men på ett eller annat oförklarligt sätt var Gud honom ännu dyrbarare. Det var kanske också att Abraham fruktade Herren. Men antingen det förhåller sig på ena eller andra sättet, så finns det ett par milliarder människor, som efter den tiden ha fastslagit, att han älskade Herren och ville tjäna honom.

Och eftersom det har blivit fastslaget, att älska är att tjäna och att offra något är att tjäna, så måste det sägas, att Jees Uck, ehuru hon endast var en kvinna av en mörkskinnad ras, älskade mycket högt. Hon var icke bevandrad i historien, eftersom hon endast hade lärt att känna igen de tecken, varigenom man kan tyda väder och vind och villebråds vanor, och hon hade således aldrig hört talas om varken Abel eller Abraham, och då hon hade undgått de goda systrarna vid Holy Cross, hade hon heller aldrig hört talas om moabitkvinnan Ruth, som gav avkall på sin tro för att följa en främmande man från ett främmande land. Jees Uck hade endast lärt ett sätt att försaka, och det var medelst en käpp som drivkraft, ungefär som man tvingar en hund att avstå från ett stulet märgben. Och dock, då den tiden kom, visade hon att hon kunde resa sig till samma höjd som ljushyade kungliga raser och försaka på ett verkligt storsinnat sätt.

Detta är alltså historien om Jees Uck, men det är också historien om Neil Bonner och Kitty Bonner och några av Neil Bonners efterkommande. Jees Uck tillhörde visserligen en mörkhyad ras, men hon var inte indian, inte heller var hon eskimå och inte en gång innuit. Följer man den muntliga traditionen tillbaka i tiden, så kommer man till en viss Skolkz, en toyootindian från Yukon, som i sin ungdom färdades ned till det

196stora deltat, där innuiterna bo och där träffade en kvinna, som hette Olilie och var dotter till en eskimåkvinna och en inniiit. Skolkz och Olilie hade en dotter, Halie, som således var till hälften toyootindian och för övrigt en fjärdedel innuit och en fjärdedel eskimå. Och Halie var Jees Ucks mormor.

Men Halie, i vars ådror det redan rann tre olika stammars blod, och som inte hyste någon fördom mot ytterligare rasblandning, gifte sig med en rysk pälshandlare vid namn Shpack, på sin tid också känd under benämningen "Den store tjocke". Av brist på en mera träffande benämning har Shpack här blivit klassificerad som ryss, ty Shpacks far, en straffånge av slavisk härkomst, hade rymt från kvicksilvergruvorna till norra Sibirien, där han träffade Zimba, som härstammade från nomadfolket och blev mor till Shpack, som å sin sida blev morfar till Jees Uck.

Och hade nu inte Shpack under sina gossår blivit tillfångatagen av sjöstammarna, som lever i elände längs Norra Ishavets kuster, så skulle han inte ha blivit morfar till Jees Uck, och denna historia skulle aldrig ha blivit skriven. Men han blev tagen tillfånga av sjöstammarna, och han rymde från dem till Kam-tjatka och därifrån med en norsk valfångare till Östersjön. Inte långt därefter dök han upp i S:t

197Petersburg, och det dröjde inte många år, förrän han var på väg österut, samma besvärliga väg, som hans far hade vandrat, blödande och stönande, för ett halvt århundrade sedan. Men Shpack var en fri man, i tjänst hos det stora ryska pälskompaniet, och i detta bolags tjänst färdades han ständigt längre och längre mot öster, till dess han seglade över Berings hav till ryska Amerika; och vid Pastalik, som ligger tätt intill det stora deltat vid Yukon, tog han Halie till hustru, hon som blev Jees Ucks mormor. Och frukten av denna förbindelse blev flickebarnet Tukesan.

På kompaniets befallning företog Shpack en kanotfärd på ett par hundra miles uppåt Yukon till handelsstationen Nulato, och med honom följde Halie och den späda Tukesan. Det var 1850, och samma år var det, som indianerna från floderna överföllo Nulato och utplånade det från jordens yta, och därmed är Shpacks och Halies saga all. Men under denna förskräckliga natt försvann Tukesan. Toy-ooterna förneka ännu i denna dag, att de var skuld till allt det förfärliga som skedde, men hur det nu än må förhålla sig, så är det i varje fall ett faktum att den

lilla Tukesan växte upp bland dem.

Tukesan blev gift med två bröder, den ene efter den andre, och i båda dessa äktenskap var hon ofruktsam. Därför skakade de andra kvinnorna på huvu-

198det, och det fanns ingen tredje man av toyootstammen som vågade gifta sig med den barnlösa änkan. Men vid denna tid fanns det, många hundra miles längre uppåt floden, en man vid namn Spike 0'Brien. Fort Yukon var en av Hudson Bay Companys handelsstationer och Spike 0'Brien var i bolagets tjänst. Han gjorde sitt arbete bra, men han tyckte själv, att tjänsten var obehaglig, och efter någon tids förlopp visade han bolaget ganska tydligt sin åsikt genom att desertera. Det skulle ha tagit ett helt år att färdas tillbaka till York Factory vid Hudson Bay, om man reste från station till station. Och eftersom det var bolagets stationer visste han, att han inte kunde undgå att falla i dess händer. Det fanns ingen annan utväg än att resa nedåt Yukon. Det var visserligen sant att ingen vit man någonsin hade färdats nedåt Yukon, och ingen vit man visste, om Yukon föll ut i Ishavet eller i Berings hav, men Spike 0'Brien var kelt, och han hade alltid följt den lockande kallelse, som för honom fanns i allt, som utlovade fara.

Medtagen, uthungrad och halvdöd av flodfeber styrde han, ett par veckor senare, sin kanot in till stranden vid toyooternas by och sjönk avsvimmad omkull. Medan han under de kommande veckorna återvann sina krafter, såg han på Tukesan och fann henne åtråvärd. I likhet med Shpacks far, som levde till

199hög ålder bland de sibiriska nomadfolken, kunde 0'Brien en gång ha låtit sina trötta ben lägga sig till vila bland toyooterna. Men romantiken hade fått tag i honom och ville inte låta honom stanna där. Liksom han hade färdats från Yorks handelsstation till Fort Yukon, ville han vara den förste av alla människor att färdas ned till havet och njuta äran att vara den förste man, som hade färdats nordvästpassagen över land. Och därför färdades han nedåt floden, men hans namn blev varken nämnt i historien eller besjunget av diktarna. Under sina senare år höll han ett hem för sjömän i San Francisco, där han blev ansedd för en mycket framstående lögnhals på grund av de absolut sannfärdiga historier han berättade. Men Tukesan, som hade varit barnlös, födde nu ett barn. Och detta barn var Jees Uck. Vi ha befattat oss så noga med hennes härstamning för att visa att hon varken var indian, eskimå eller innuit, eller någonting annat; ävensom för att visa, vilket hopplöst sammelsurium av raser vi alla är och vilka underliga krokvägar den säd kan följa, som vi uppstått av.

Men Jees Uck, denna tillfälliga produkt av många raser, växte upp och blev en underbart vacker kvinna. Hennes skönhet var av en egen bisarr art och tillräckligt orientalisk för att förbrylla varje etnolog som möjligtvis skulle komma åt detta håll. Det fanns

200en egen slank, smidig grace över alla hennes rörelser. Det keltiska blodet i hennes ådror gav intet synligt utslag, utöm att det hade gett henne en livlig fantasi. Det var kanske det, som hade gjort hennes ansikte mindre mörklagt och hennes kropp ljusare, men allt detta kunde å andra sidan ha kommit från Shpack, "Den store tjocke", som hade ärvt sin slaviske fars hudfärg. Och slutligen hade hon stora strålande svarta ögon — halvblodets ögon, runda, stora och lugna och med det lidelsefulla uttryck som betecknar den ljusa rasens möte med den mörka. Och detta, att hon härstammade från vita förfäder, och vetskapen om, att det var så, gjorde att hon på sitt sätt var äregirig. Men annars var hon, både genom uppfostran och genom sin livsuppfattning helt och hållet toyootindian.

. En vinter, då hon ännu var en ung kvinna, kom Neil Bonner in i hennes tillvaro, halvt motvilligt, på samma sätt som han hade kommit in i landet. I verkligheten var det i hög grad mot hans vilja att han hade kommit dit. Neil Bonner, vars far inte hade något intresse för annat än att klippa kuponger och odla rosor och vars mor hade varit upptagen av sällskapslivet, hade fört ett tämligen vilt liv. Han var inte en dålig ung man; men en ung man, som har nog att äta och inte något att ta sig för, måste på ena eller

201andra sättet skaffa sig utlopp for sin energi* Och Neil Bonner skaffade sig utlopp för sin energi på ett sådant sätt och i så stor utsträckning, att hans far, Neil Bonner senior, när den oundvikliga katastrofen inträffade, förfärad kröp fram ur sin rosengård och såg på sin son med den största häpnad. Varpå han skyndsamt uppsökte

en god vän, som Hade samma intresse som han själv och med vilken han brukade rådgöra om sina kuponger och rosor, och de bägge gamla vännerna bestämde nu över unge Neil Bonners framtid. Han skulle sändas bort för att börja ett nytt och bättre liv, så att minnet av hans små oskyldiga dårskaper kunde glömmas och han själv bli en aktad medborgare i samhället efter deras eget förträffliga mönster.

Då detta beslut var fattat och då unge Neil var en liten smula ångerköpt och mycket skamsen, gick resten av sig själv. De bägge vännerna hade många aktier i P.C.-kompaniet. P.C.-kompaniet ägde hela flottor av flodbåtar och oceanångare, och utom att de plöjde havet, ägde de också över hundratusen kvadrat-miles av det land, som på geografernas kartor i regel står som vita fläckar. Följaktligen skickade P.C.-kom-paniet unge Neil Bonner norrut, där de vita fläckarna funnos, för att han skulle lära sig arbeta och bli en bra karl liksom sin far. — Fem år i primitiva om-

202givningar och långt borta från alla frestelser ska göra honom till en man, sade gamle Neil Bonner och vände så tillbaka till sina rosor. Unge Neil bet ihop tänderna, sköt fram hakan, så den bildade den rätta vinkeln, och satte i gång med arbetet. I sin underordnade ställning gjorde han sitt arbete bra och vann sina överordnades erkännande, inte för att arbetet roade honom, utan därför att det var det enda som kunde rädda honom från att mista förståndet.

Hela första året önskade han att han varit död. Nästa år förbannade han sin skapare. Det tredje året var han ett byte för motstridiga känslor, och i sitt oroliga sinnestillstånd kom han i gräl med en man, som intog en överordnad ställning. Neil Bonner hade rätt, men mannen i den överordnade ställningen hade sista ordet — ett ord, som skickade Neil Bonner till en plats, i jämförelse med vilken hans förra vistelseort föreföll honom som ett paradis. Men han begav sig dit utan att klaga, ty Nordlandet hade verkligen förmått att göra honom till man.

Här och där på de vita fläckarna på kartan ser man små cirklar som likna ett "o", och på den ena eller andra sidan om dessa cirklar läser man namn som "Fort Hamilton", "Yanana Station", "Twenty Mile", söm ge en det intrycket att de vita fläckarna äro över-

203sållade med städer och byar. Men det är ett falskt intryck. Twenty Mile, som liknar alla de andra handelsstationerna är ett blockhus ungefär så stort som en vanlig kryddbod med rum att hyra ovanför butiken. På bakgården står kanhända en depå på höga ben eller styltor och dessutom ett par uthus. Inga andra hus synas till, fastän det ibland händer, att toyooterna slå upp sitt vinterläger ett stycke längre nedåt Yukon. Och detta är Twenty Mile, en av P.C.-kompaniets många tentakler. Här sköter kompaniets ombud med ett biträde till hjälp byteshandeln med indianernas djurskinn och driver en mera tillfällig handel, baserad på guldstoft, med kringvandrande guldgrävare. Och här sitter föreståndaren och hans medhjälpare hela vintern igenom och längtar efter våren, och när våren kommer, slår de sig svärjande ned på husets tak, emedan Yukon svämmar över sina bräddar. Och till denna station kom Neil Bonner som föreståndare under det fjärde året av sin vistelse i landet.

Han hade inte trängt ut någon företrädare, ty den man som hittills hade förestått handelsstationen hade begått självmord "därför att det var ett sånt förfärligt ställe", sade medhjälparen, som ännu fanns kvar, medan toyooterna, när de satt vid sina lägerbål hade en annan version av historien. Medhjälparen var en

204ung man med smala axlar och insjunket bröst, ett ansikte som en dödsskalle och ett tunnt svart bkägg, som inte förmådde dölja hur magra hans kinder var. Han hostade mycket, som om hans lungor var angripna, och i hans ögon fanns det underliga feberaktiga ljus, som man vanligen ser hos bröstsjuka i sjukdomens sista stadium. Han hette Pentley — Amos Pentley — och Bonner kunde inte tåla honom, fastän det gjorde honom ont om den stackars övergivne och förtvivlade mannen. De kom inte bra överens, dessa bägge män, som till varje pris borde ha varit goda vänner däruppe i den långa vintern, med dess köld, tystnad och mörker.

Slutligen kom Bonner till det resultatet att Amos inte var riktigt klok, så han lät honom vara i fred och gjorde allt arbetet själv, utom matlagningen. Men ändå hade Amos inte annat än ilskna blickar att ge honom och ett hat, som han inte försökte att dölja. Detta var en stor prövning för Bonner, ty ett småleende från någon av hans eget släkte, ett vänligt ord och den kamratkänsla som gemensam olycka skapar — allt detta betydde en hel del, och

vintern var inte långt framskriden innan det började stå klart för honom, att den förre föreståndaren med en sådan medhjälpare kunde haft mer än ett skäl för att beröva sig livet.

205Det var mycket ensligt vid Twenty Mile. Åt båda sidor sträckte sig ödemarken ända bort till horisonten. Snön, som i verkligheten var is, lade sitt täcke över landet och begravde allt i en tystnad, som var lika djup som gravens. Hela dagen igenom var vädret kallt och klart, och termometern visade fyrtio till femtio grader under noll. Plötsligt undergick allt en förändring. Varje smula fuktighet, som hade dunstat ut i atmosfären samlade sig till mörka, grå, oformliga skyar; luften blev nästan varm, termometern gick upp till minus tjugo grader, och fuktigheten från atmosfären föll ned i form av små hårda iskulor, som knastrade som torrt socker eller sand, när man trampade på dem. Därefter blev det åter kallt och klart väder, tills tillräcklig fuktighet hade samlats för att lägga sig som ett täcke över jorden för att skydda den mot kölden i den yttre rymden. Det var alltsamman. Ingenting hände. Inga stormar, inga brusande vatten och stormpiskade skogar, ingenting annat än det rent mekaniska fallandet av den hopade fuktigheten. Kanske det mest intressanta, som skedde under dessa dystra veckor, var det, att temperaturen nästan omärkligt steg till den ovanliga höjden av minus femton grader. Men till gengäld ansatte den yttre rymden jorden med sin köld, så att kvicksilvret frös och spritternometern sprack efter att i hela fjorton dar ha

206stått på mer än sjuttio grader under noll. Det fanns ingen som kunde säga hur mycket kallare det blev efter denna tid. En annan tilldragelse, enformig i sin regelbundenhet, var att nätterna blev längre, tills dagen endast var som en ljusglimt mellan två mörka perioder.

Neil Bonner var en sällskapsfågel. Själva de dårskaper, som han nu gjorde bot för, hade varit ett utslag av hans allt för stora längtan efter att vara tillsamman med likasinnade. Och nu, under fjärde året av sin landsförvisning, var hans enda sällskap — ja, det var egentligen en parodi på detta ord — en tyst och tvär person, i vars ögon ett hat glödde, som var lika oförsonligt som oberättigat. Och Bonner, för vilken samspråk och kamratskap med människor var lika nödvändigt som den luft han andades, gick omkring som en gengångare, pinad av minnen från forna glada fester. Om dagen gick han omkring med sammanpressade läppar och ett mörkt och strängt uttryck i sitt ansikte, men om natten knöt han händerna, kastade sig fram och tillbaka i sina filtar och grät högt som ett litet barn. Då påminde han sig också en viss person i överordnad ställning och förbannade honom nätterna igenom. Och han förbannade också sin skapare. Men Gud ser och förstår. Han kan inte ha hjärta att straffa svaga dödliga, därför att de i Alaska hängiva sig åt hädelser.

207Och hit till handelsstationen i Twenty Mile kom Jees Uck för att köpslå om mjöl och fläsk och pärlor och om högröda dukar att brodera på. Och hon kom också, mot sitt bättre vetande, till handelsstationen i Twenty Mile för att göra en ensam man ännu mera ensam och förmå honom att i sömnen räcka ut armarna efter något som inte fanns. Ty Neil Bonner var endast en människa som alla andra. Då hon första gången kom till handelsstationen säg han länge på henne, som en törstig man skulle kunna se på ett flödande källsprång. Och på grund av den arvedel, som Spike 0'Brien hade lämnat henne, höjde hennes fantasi sig till dristig flykt, och hon såg honom småleende in i ögonen, icke som den mörkhyade rasen ler mot den härskande rasen, utan som en kvinna småler mot en man. Resultatet var oundvikligt. Men han kunde icke inse det, utan han kämpade emot henne, lika våldsamt och lidelsefullt, som han kände sig dragen till henne. Och hon? Hon var Jees Uck, genom sin uppfostran helt och hållet toyootindiankvinna.

Hon kom ofta till handelsstationen för att köpslå, och hon satt ofta vid den stora spisen och pratade med Neil Bonner på sin brutna engelska. Det slutade också med att han längtade efter hennes ankomst,, och de dagar, hon blev borta, var han otålig och rastlös. Under tiden tänkte han allvarligt över sakerna, och

208så mottog han henne med köld och tillbakadragenhet, som både förbluffade och eggade henne och som hon kände sig övertygad om icke var allvarligt menad. Men oftare skedde det, att han ej vågade tänka, och då gick allt bra, och där var både småleenden och skratt. Och Amos Pentley, som satt och hostade ihåligt eller flämtade som en fisk på land, såg hånande på. Han, som älskade livet, kunde inte leva, och det skar honom in i själen, att andra skulle vara i stånd att göra det. Och därför hatade han Bonner, som var så outsägligt levande, och vars ögon

lyste av glädje vid åsynen av Jees Uck. Vad Amos beträffar var bara tanken på den unga flickan tillräckligt att sända blodet genom hans ådror med en sådan våldsamhet, att han hotades av blodstörtning.

För Jees Uck, med hennes enkla naturliga uppfattning, vars tankeverksamhet var så primitiv och som var ovan att förstå livets finare nyanser, var Amos Pentley som en öppen bok. Hon varnade Bonner med några få rättframma ord, men hans mera upphöjda och invecklade uppfattning om tillvaron gjorde att hans blick var mindre klar än hennes, och han skrattade åt hennes tydliga oro. För honom var Amos en stackars eländig usling, en bottenolycklig fan som gick på gravens rand, och Bonner, som själv hade lidit mycket, hade lätt för att förlåta mycket.

På tro och loven —14 90QMen en morgon under en särskilt kall period reste han sig från frukostbordet och gick ut i butiken. Jees var där redan, rödkindad efter slädfärden, för att köpa en säck mjöl. Ett par minuter senare stod han ute i snön för att surra fast mjölet på hennes släde. Då han böjde sig framåt märkte han en underlig styvhet i nacken och hade en obehaglig känsla av att han rent kroppsligt hotades av en eller annan olycka. Då han fått in alltsammans under surrtågen och försökte att rätta upp sig greps han plötsligt av kramp, och han föll omkull i snön — skakande i hela kroppen, med huvudet tillbakaböjt, ryggen böjd och munnen förvriden av smärta och varenda lem styvnad i nästan olidlig plåga. Utan att ge ett ljud ifrån sig kastade Jees Uck sig ned i snön vid sidan av honom, men han grep krampaktigt om bägge hennes handleder, och så länge krampanfallet räckte var hon hjälplös. Anfallet upphörde om några få minuter, och han låg svag och till hälften avsvimmad, med svettdroppar på pannan och läpparna fläckade av fradga.

— Skynda dig! mumlade han, med en underligt hes röst. Skynda dig! Låt oss komma in!

Han började kravla sig fram på händer och fötter, men hon lyfte upp honom, och stödd av hennes unga armar kom han hastigare framåt. Då han hade kommit in i butiken, kom anfallet åter över honom, och

210han vred sig med oemotståndlig kraft bort från henne, krökte sig och tumlade runt på golvet. Amos Pentley kom och såg på honom med nyfikna ögon.

— Åh, Amos! ropade hon i den största förtvivlan och hjälplöshet. Han dö, du tro? Men Amos ryckte på axlarna och fortfor att se på.

Så slappnade Bonners kropp, de plågade musklerna gav efter, och det kom ett uttryck av lättnad i hans ansikte.

— Skynda dig — Jees Uck! Medicinlådan! Var inte rädd! Släpa mig dit!

Hon visste att medicinlådan stod i andra ändan av rummet bakom spisen, och hon tog den plågade mannen i benen och släpade honom dit. Då anfallet var över började han, ehuru mycket svag och sjuk, att söka i lådan. Han hade sett hundar dö under liknande symtom, och han visste vad som var att göra. Han fick tag i en flaska med kloralhydrat, men hans fingrar var för svaga och kraftlösa för att kunna dra upp proppen. Jees Uck gjorde det åt honom medan han vred sig i nya krampryckningar. Då han kom till sig själv igen, såg han den öppna flaskan mitt framför sig, och samtidigt såg han in i kvinnans stora svarta ögon och läste i dem, vad mannen alltid läst i den kvinnas ögon som är hans maka. Han tog en stor dosis av medicinen och sjönk tillbaka igen tills ett nytt

211anfall var över. Då reste han sig mödosamt upp på armbågen.

— Hör på, Jees Uck! sade han mycket långsamt, som om han visste att han måste skynda sig och ändå var rädd för att göra det. Gör som jag säger. Stanna hos mig, men rör mig inte. Jag måste vara mycket stilla, men du får inte gå din väg. Han bet tänderna samman, och hans ansikte var alldeles förvridet av den plåga, som var förelöparen till ett nytt anfall, men han stred manligt för att inte duka under för smärtorna. — Du får inte gå din väg. Och du får inte heller låta Amos gå sin väg. Förstår du, Amos skall stanna här.

Hon nickade, och han skakades av det ena krampanfallet efter det andra, anfall, vilka dock småningom avtog i styrka och blev mindre våldsamma och återkom alltmera sällan. Jees Uck vek inte från hans sida, men hon kom ihåg hans order och vågade inte * röra honom. En gång blev Amos orolig och gjorde min att gå ut i köket, men han hejdades av en flammande blick från hennes svarta ögon, och därefter hördes inte ett ljud från honom, om

man undantar hans tunga, ansträngande andetag och hans ihåliga hosta.

Bonner sov. Ljusglimten som betecknade den korta dagen försvann. Amos tände lampan, medan kvinnan

212följde honom med ögonen. Natten föll på, och genom fönstret mot norr kunde de se norrskenet flamma och glöda på himlen, varefter allt åter blev mörkt. En stund efter vaknade Neil Bonner. Först såg han efter, om Amos fortfarande fanns kvar, och så smålog han mot Jees Uck och rätade upp sig. Varje muskel i hans kropp var styv och öm, och han smålog bedrövligt, medan han klämde och tryckte på dem, som för att övertyga sig om hur mycken skada han lidit. Men så fick hans ansikte ett strängt och hårt uttryck.

— Jees Uck, sade han, tag ett ljus. Gå ut i köket. Där står lite mat på bordet — kex, bönor och fläsk, och där finns också kaffe i kaffekannan, som står på spisen. Hämta ut det här på disken. Och hämta också ett par glas och vatten och whisky — den står på översta hyllan i skåpet. Glöm inte whiskyn.

Då han hade druckit ett stort glas whisky, började han noga se igenom medicinlådan, och då och då lade han, tydligen i en bestämd avsikt, vissa flaskor åt sidan. Sedan började han arbeta med matvarorna, som han underkastade en hastig analys. Han hade under sin studietid deltagit i laboratorier, och han hade fantasi nog till att uppnå vissa resultat med det begränsade material, som stod honom till buds. Den stelkramp, som hade åtföljt anfallen, gjorde saken enklare, och han gjorde blott en enda slags analys.

213I kaffet fann han ingenting och icke heller i bönorna. Då han kom till kexen, använde han den yttersta försiktighet, Amos som inte kände till något om kemi, såg nyfiket på. .Men Jees Uck, som hade obegränsad tillit till den vite mannens klokhet och i synnerhet till Neil Bonners klokhet och som inte endast ingenting visste, utan också visste att hon inte visste något, vaktade snarare på hans ansikte än på hans händer.

Han förkastade det ena alternativet efter det andra, tills han kom till det sista provet. Han använde en liten medicinflaska som provrör, och han höll det mellan sig och ljuset och observerade den långsamma fällningen av salt genom lösningen i flaskan. Han sade ingenting, men han såg vad han väntat att få se. Och Jees Uck, vars ögon inte en sekund hade lämnat hans ansikte, såg också något, som fick henne att rusa på Amos som en tiger och med beundransvärd smidighet och styrka kasta honom baklänges över sitt knä. Hon drog sin kniv ur slidan och den glimmade i lampskenet. Amos grymtade, men Bonner lade sig emellan, innan hon hann att stöta till.

— Du är en bra flicka, Jees Uck. Men bry dig inte om honom. Låt honom gå!

Hon släppte lydigt mannen, men med ett uttryck av levande protest i sitt ansikte, och han föll med en duns

214till golvet. Bonner stötte till honom med sin mocka-sinklädda fot.

— Res dig upp, Amos! befallde han. Du ska packa dina saker och redan i kväll se att komma härifrån.

— Du menar väl inte... började Amos rasande.

— Jag ipenar att du har försökt att mörda mig, sade Neil, kallt och lugnt. Jag menar också att du har mördat Birdsall, även om kompaniet aldrig så mycket tror att han har burit hand på sig själv. Denna gången använde du stryknin — gud vet, vad du dödade honom med? Jag kan inte låta hänga dig, och förresten är du ju nästan redan en död man. Men här finns inte plats för oss båda i Twenty Mile, och därför får du ge dig iväg. Det är tvåhundra miles till Holy Cross. Du kan nog klara dig om du undviker överansträngning. Jag ska ge dig proviant och tre hundar. Du är i lika säkert förvar som om du vore i fängelse, ty du kan inte slippa ut ur landet. Och jag ska ge dig en chans. Du är nästan en död man. Gott! Jag ska inte sända någon underrättelse till kompaniet förrän till våren. Men innan dess måste du se till att dö. Nå, åstad med dig!

— Du måste i säng! sade Jees Uck enträget, då Amos hade försvunnit i natten i riktning mot Holy Cross. Du fortfarande sjuk man, Neil!

— Och du är en Jbra flicka, Jees Uck, svarade han.

215Här har du min hand på det. Men nu måste du gå hem.

— Du inte tycka om mig? sade hon rättframt.

Han smålog, hjälpte henne på med parkan och förde

henne bort till dörren.

— Bara alltför mycket, Jees Uck, sade han milt. Bara alldeles för mycket!

Den arktiska natten sänkte sitt likkläde allt tyngre och mörkare över landet. Neil Bonner gjorde den upptäckten att han inte tillräckligt hade uppskattat den mordlystne, dödssjuke Amos buttra ansikte. Det blev mycket ensamt i Twenty Mile. — För Guds skull, Prentiss, skicka mig en man! skrev han till föreståndaren för Fort Hamilton, trehundra miles längre uppåt floden. Sex veckor efter kom den indian, som hade ombesörjt brevet, tillbaka med följande karakteristiska svar: —Helvete! båda fötterna förfrusna. Har själv användning för honom. Prentiss.

Vad som gjorde det ännu värre, var att de flesta toyooterna hade dragit åstad efter en hjord älgar, och Jees Uck hade följt med dem. Men det, att hon nu var längre borta, gjorde endast att hon för Neil föreföll att vara närmare än någonsin, och han föreställde sig henne i tankarna, dag för dag, i läger och på slädfärder. Det är inte gott att vara allena. Ofta gick

216han ut från den tysta butiken barhuvad och alldeles utom sig och skakade sina knutna händer mot den glimt av dag, som kom till synes över horisonten i söder. Och stilla, kalla nätter steg han upp ur sin bädd, stapplade ut i natten, där han angrep tystnaden med sina lungors fulla kraft, som om den vore ett materiellt ting med förmåga att känna och mottaga intryck, eller också skrek han åt de sovande hundarna, tills de tjöt och åter tjöt. En raggig best tog han in till sig på stationen och försökte föreställa sig, att det var den nya mannen, som Prentiss hade skickat honom. Han försökte att vänja djuret vid att sova i en riktig säng om natten och att sitta till bords och äta som en människa, men hunden, som inte var stort mer än en tämd varg, gjorde uppror, gömde sig i de mörkaste krokarna, morrade åt honom och bet honom i benen, tills han måste jagas ut med hugg och slag.

Så började Neil Bonner med att befolka tystnaden, och denna sysselsättning fick honom helt i sin makt. Alla naturens krafter som fanns i hans omgivning förvandlades till levande väsen, som kom för att bo hos honom. Han reste på nytt de primitiva avguda-tempeln, uppförde ett altare till solen och brände ljus, talg och fläskfett på det. Och på den oinhägnade gården bredvid det högbenta förrådshuset, gjorde han en isdjävul, som han brukade grimasera åt och håna, när

217kvicksilvret sjönk. Allt detta på lek naturligtvis. Han sade till sig själv att det var lek, och han upprepade det åter och åter igen för att vara riktigt säker på sin sak, utan att ana hur vanligt det är, att vansinne yttrar sig i inbillning och lek.

En midvinterdag kom fader Champreau, en jesuitmissionär, körande till Twenty Mile. Bonner kastade sig över honom och släpade honom in i handelsstationen, slöt honom intill sig och grät, tills prästen grät med av rent medlidande. Varpå Bonner blev larmande munter, serverade sin gäst allt vad huset förmådde och svor dyrt och heligt på att han inte skulle få lov att resa vidare. Men fader Champreau skulle vidare till Salt Water, där han hade viktiga affärer att besörja för sin orden, och han drog åstad nästa morgon, medan Bonner hotade med att hans blod skulle komma över hans huvud.

Och denna hotelse var mycket nära att gå i uppfyllelse, då toyooterna vände tillbaka till vinterlägret från sin långa jaktfärd. De hade många skinn med sig, och det blev stor byteshandel och livlig rörelse i Twenty Mile. Jees Uck kom också för att köpa pärlor och högröda dukar och andra saker, och Bonner började bli sig själv igen. En hel vecka kämpade han emot henne, men så kom slutet en kväll, då hon reste sig för att gå. Hon hade inte glömt att hon blivit av-

218visad en gång, och den stolthet, som hade drivit Spike 0'Brien till att fullfölja nordvästpassagen genom landet, bodde också i henne.

— Nu jag går, sade hon. Godnatt, Neil!

Men han följde efter henne.

— Nej, du får inte gå! sade han.

En hastig glädjeglimt for över hennes ansikte då hon vände sig mot honom, och han böjde sig fram, långsamt och högtidligt, som om det var en helig handling, och kysste hennes läppar. Toyooterna hade aldrig lärt henne, vad en kyss på munnen ville säga, men hon förstod det och gladde sig.

Jees Ucks ditkomst gjorde genast tillvaron ljusare. Hon var så stolt i sin lycka, en källa till oändligt välbehag. Det primitiva i hennes själsliv och hennes naiva sätt att vara rymde en oändlighet av överraskningar för den överkultiverade man, som hade böjt sig ned för att ta upp henne till sig. Hon var inte endast en tröst i hans ensamhet, utan hennes primitiva tankegång verkade föryngrande på hans trötta sinne. Det var, som om han efter en lång vandring hade vänt ' tillbaka till moder jord för att lägga sitt huvud till vila i hennes sköte. Kort sagt, hos Jees Uck fann han världens ungdom — dess ungdom, styrka och glädje.

Och som för att utfylla den saknad, som möjligtvis

219ännu kunde finnas i hans liv, och för att de inte skulle vara alltför mycket hänvisade till varandra, kom snart därefter till Twenty Mile en viss Sandy McPherson, en så sällskaplig kamrat som någonsin visslat en melodi på slädfärder eller sjungit en folkvisa när män voro samlade vid lägerbålet. En jesuitpräst hade kommit till hans läger, ett par hundra miles längre uppåt floden, just i rätta ögonblicket till att hålla liktalet över hans döde kamrat. Och vid avskedet hade prästen sagt: — Min son, det kommer att bli ensamt för dig nu. Och Sandy hade bedrövat sänkt sitt huvud, förkrossad av sorg. — I Twenty Mile, tillfogade prästen, finns en annan ensam man. Ni bägge behöver varandra, min son!

Och så gick det till att Sandy kom till handelsstationen, där han fick ett hjärtligt mottagande och blev som en bror för mannen och kvinnan, som bodde där. Han tog Bonner med sig för att skjuta älgar och fånga vargar i fällan, och till gengäld letade Bonner fram en gammal illa medfaren bok och läste Shakespeare med honom, till dess Sandy deklamerade femfotade jam-ber för sina slädhundar, varje gång de visade sig uppstudsiga. Och under de långa kvällarna spelade de cribbage och talade och disputerade om allt mellan himmel och jord, medan Jees Uck satt matronlikt i en gungstol och lagade deras mockasiner och sockor.

220Så kom våren. Solen sköt upp i söder. Landet lade av sig sitt stränga dok och iklädde sig en leende koketts lättare draperier. Överallt var det skratt och ljus och lockande liv. Dagarna vår långa och härliga, och nätterna förvandlades från glimtar av mörker till intet mörker alls. Floden blottade sitt bröst, och pustande ångbåtar förtog intrycket av ödemark. Det var liv och brådska, nya ansikten, nya förhållanden. Det kom en medhjälpare till Twenty Mile, och Sandy McPherson begav sig i sällskap med några andra guldgrävare ut för att söka efter guld i Koyokuk. Och det kom tidningar och tidskrifter och brev till Neil Bonner, under det Jees bekymrat såg på, ty hon visste, att hans egna talade till honom från den andra sidan världen.

Det gjorde inte något särskilt intryck på honom, då han fick veta, att hans far var död. Det kom ett kärleksfullt brev från honom, dikterat under hans sista timmar, vari han gav sonen sin förlåtelse. Där var också ett officiellt meddelande från kompaniet, som mycket förekommande gav honom tillåtelse att överlämna stationen till medhjälparen och själv resa hem, så snart det passade honom. Så kom det en högtidlig skrivelse från advokaterna, som gav honom en ändlös förteckning över aktier och obligationer, fastigheter, räntor och lösegendom, som tillföll honom på grund av faderns testamente. Och till slut fanns där ett litet

221brev, skrivet på elegant brevpapper med monogram och sigill, som innehöll en bön till Neil att vända tillbaka hem till sin förkrossade, alltid hängivna moder.

Neil Bonner tänkte hastigt igenom sakerna, och då "Yukon Belle" pustande arbetade sig in till stranden på väg till Berings hav, reste han bort — reste bort med den gamla lögnen, att han snart skulle komma tillbaka, på sina läppar.

— Jag kommer tillbaka, kära Jees Uck, innan den första snön faller, lovade han, då de kysste varandra för sista

gången på landgången.

Och han icke blott lovade det, utan som de flesta män i samma ställning menade han det verkligen. Han gav den nye agenten, John Thompson, order att ge hans hustru, Jees Uck, obegränsad kredit. Och då han sände en sista blick in emot land från "Yukon Belles" däck, såg han ett dussin män, som var i färd med att resa de bjälkar, som skulle bli det bästa huset på tusen miles omkrets — Jees Ucks och Neils Bonners framtida hem, och som skulle vara färdigt innan den första snön föll. Ty han var naiv nog att vara fullt övertygad om att han skulle vända tillbaka. Jees Uck var honom mycket kär, och för övrigt skulle det rinna upp en gyllene tid för Nordlandet. Neil Bonner ämnade skapa den gyllne tid med sin fars pengar. En äregirig dröm lockade honom. Med sina fyra års prak-

222tiska erfarenhet och med välvilligt bistånd av P.C.-kompaniet skulle han vända tillbaka och bli Alaskas Cecil Rhodes. Och han skulle vända tillbaka, så hastigt som moderna samfärdsmedel tillät det och så snart han hade ordnat sin fars kvarlåtenskap — den far, som han egentligen aldrig hade känt — och tröstat sin mor — den mor, han hade glömt.

Det gjordes stor affär av Neil Bonner, då han vände tillbaka från Nordlandet. Eldarna tändes under köttgrytorna, och han njöt av alltsammans och tyckte, att det var bra och härligt. Han var inte blott solbränd och fårad, utan under den solbrända huden fanns en annan man som förstod sig på att gripa sig an med en sak med allvar och myndighet. Hans forna kamrater blev mycket förvånade, då han vägrade att börja igen med den gamla, muntra tillvaron, och hans fars vän gned sina händer och blev för framtiden ansedd som en verklig auktoritet i fråga om att återföra förvillad och överdådig ungdom på rätta vägar.

I fyra år hade Neil Bonners inre legat i träda. Han hade inte mottagit många nya intryck, men det hade försiggått en urvalsprocess i hans hjärna. Den hade på något sätt blivit rensad från allt oväsentligt och överflödigt. Han hade levat fort därnere i världen, och uppe i vildmarken hade han fått tid att bringa

223reda i sina många förvirrade intryck. Hans ytliga livssyn hade visat sig vara värdelös, och han hade skaffat sig en ny, som var baserad på mera djupgående och omfattande allmänna sanningar. I fråga om civilisationen hade han rest bort med en värdesättning och kommit tillbaka med en annan. Vidare hade han ansikte mot ansikte med moder jord och allt vad hon hade att visa honom fått tag i det som var filosofins innersta väsen, och han hade med klara ögon sett, både där den tog fel och där den verkligen förmådde något. Det var ett mycket enkelt litet filosofiskt system han hade gjort upp åt sig. Ett rent liv var vägen till välsignelse. Att göra sin plikt, det var helig-görelsen. Man måste leva ett rent liv och göra sin plikt för att kunna arbeta. Arbete var frälsning och att arbeta på att livet skulle bli allt rikare och rikare var att handla i samklang med planen för hela tillvaron och med Guds vilja.

Men Neil Bonner hörde först och främst hemma i städerna, och det grepp han så nyligen fått om livet och hela hans manliga syn på mänskligheten gav honom en högre uppfattning av civilisationen och gjorde, att den blev mycket värdefull för honom. Dag efter dag knöt han sig närmare och närmare till det folk, som höra städerna till, och världen intog ständigt allt mäktigare plats i hans medvetande, under det

224Alaska dag efter dag blev mera fjärran och mindre verkligt. Och så träffade han Kitty Sharon, en kvinna av hans eget kött och blod, av hans egen ras; en kvinna som lade sin hand i hans och drog honom till sig så att han glömde dag och stund och den årstid, då den första snön faller vid Yukon.

Jees Uck flyttade in i sitt stora blockhus och drömde bort tre gyllne sommarmånader. Så kom hösten farande, och snart stod vintern för dörren. Luften blev tunn och kall och dagsljuset sparsamt och kort. Vattnet i floden rann trögt och tungt, och där strömmen var mindre stark, bildades skorpor av is. Alla flyttfåglarna drog mot söder, och tystnaden föll över landet. De första snöflingorna började falla, och den sista hemvändande ångaren kämpade en förtvivlad kamp i grötisen. Så kom den hårda isen och bildade fasta ytor, tills Yukon flöt i jämnhöjd med sina bräddar. Och då allt detta upphörde, stod floden stilla och de korta glimtarna av dager förlorade sig i mörker.

John Thompson, den nye handelsföreståndaren, skrattade åt henne, men Jees Uck trodde fortfarande på missöden,

antingen på havet eller floden. Neil Bonner kunde ha frusit inne var som helst mellan Chilcoot Pass och St. Michal, ty årets sista resande bli alltid

På tro och loven —15 OOCinfångade av isen, varefter de byta ut båten mot släden och susar åstad timme efter timme bakom de lättfotade hundarna.

Men det kom inga lättfotade hundar uppåt eller nedåt slädspåret till Twenty Mile, och John Thompson sade till jees Uck med en skadeglädje, som han knappast brydde sig om att dölja, att Bonner aldrig skulle komma tillbaka. Han framkastade också brutalt, att han själv var en mycket passande man till henne. Jees Uck skrattade honom mitt upp i ansiktet och gick tillbaka till sitt stora blockhus. Men när midvintern kom, den tid då hoppet dör och livsmodet står lägst, upptäckte Jees Uck att hon inte längre hade någon kredit. Det var Thompson hon hade att tacka för det, och han gnuggade sina händer och gick upp och nedåt golvet eller ställde sig i sin dörr och tittade upp till Jees Ucks hus och väntade. Och han fick vänta. Hon sålde sitt hundspann till några guldgrävare och betalade kontant för sina födoämnen. Och när Thompson sedan till och med nekade att lämna henne varor för hennes pengar, gjorde toyooterna hennes inköp och körde varorna till hennes hus sedan det blivit mörkt.

I februari kom den första posten över isen, och i en fem månader gammal tidning läste John Thompson om Neil Bonners och Kitty Sharens bröllop. Jees Uck öppnade sin dörr på glänt och lät honom stå utanför,

226medan han meddelade henne denna nyhet, och när han var färdig med det, skrattade hon övermodigt och trodde inte på honom. I mars födde hon i sin ensamhet ett gossebarn till världen, ett nytt liv, så sunt och starkt, att hon undrade storligen över det. Och vid samma tid ett år senare, satt Neil Bonner vid en annan säng och undrade över ett annat litet väsen, som hade hållit sitt intåg i världen.

Snön gick bort från marken och isen på Yukon bröt upp. Solen företog sin årliga vandring mot norr och sedan tillbaka mot söder, och då Jees Uck hade använt de pengar hon fått för hundarna, vände hon tillbaka till sitt eget folk. Oche Ish, en listig jägare, erbjöd sig att jaga åt henne och hennes lilla barn och fånga lax till dem, om hon ville gifta sig med honom. Och Imego och Hah Yo och Wy Nooch — allesamman kraftiga unga jägare — gjorde henne samma förslag. Men hon ville hellre bo ensam och själv skaffa sig den fisk och det kött hon behövde. Hon sydde mockasiner och parkas och vantar — varma praktiska saker och vackra att se på med sina prydnader av tofsar och pärlbroderier. Dem sålde hon till guldgrävarna, som med varje år kom i allt större skaror in i landet. Och på detta sätt skaffade hon sig inte endast en god och riklig föda, utan hon sparade även pengar, och en dag

227köpte hon en biljett på "Yukon Belle" och seglade nedåt floden.

Vid St. Michal diskade hon tallrikar i handelsstationens kök. Kompaniets folk förundrade sig över den egendomliga kvinnan med det egendomliga barnet, men de frågade inte om något, och själv sade hon ingenting. Men strax innan Berings hav frös till för året, köpte hon plats på en sälskonare, som hade förirrat sig hit upp och nu skulle gå söderut. Den vintern lagade hon mat till kapten Markheim och hans folk i Unalaska, och på våren seglade hon vidare söderut till Sitka med en whiskybåt. Senare dök hon upp i Met-lakathla, som ligger i närheten av St. Mary, och där arbetade hon i laxkokeriet, så länge säsongen varade. Och då hösten kom, och Siwash-fiskarna gjorde sig redo att vända tillbaka till Puget Sound, steg hon tillsamman med ett par familjer ombord i en stor ceder-träkanot, och tillsamman med dem arbetade hon sig genom de svårnavigabla farvattnen utanför Alaskas och Canadas kuster, till dess de passerat de smala sunden vid Juan de Fuca och hon förde sin gosse vid handen uppför den hårda stenläggningen i Settle.

Där, i ett blåsigt gathörn, träffade hon på Sandy Mac Pherson, som blev mycket överraskad då han fick se henne och, då han fick höra hennes historia, mycket upprörd — ehuru inte så upprörd, som han skulle ha

228blivit, om han vetat något om Kitty Sharen; men henne nämnde Jees Uck icke, ty hon hade aldrig trott på den historien. Sandy, som ansåg det hela för en ganska vanlig, lumpen flykt från sina plikter, försökte att övertala henne att uppge färden till San Francisco, där man antog att Neil Bonner uppehöll sig. Men sedan han gjort vad han kunnat, utan att lyckas avråda henne hjälpte han henne till rätta, köpte hennes biljett och följde henne till tåget, och under allt detta smålog han, när hon såg på honom och brummade "Förbannat lumpet!" i skägget.

Med buller och larm, genom dagsljus och mörker, slingrande och krängande från daggryning till daggryning, än upp till vinterns snö än sjunkande ned i sommarklädda dalar, susande förbi avgrunder, över klyftor, borrande sig genom berg, blev Jees Uck och hennes pojke förda med ilande fart söderut. Men hon hyste ingen fruktan för järnhästen, och inte heller häpnade hon över civilisationen, som hon träffade på här hos Neil Bonners folk. Det tycktes snarare som om hon nu med större klarhet såg, vilket under det var, att en man av en gudomlig ras hade hållit henne i sina armar. Det vinande kaos som San Francisco utgjorde med dess rastlösa sjöfart, dess eldsprutande fabriker och dess dånande trafik, förvirrade henne inte. Tvärtom var hon genast på det klara med, hur

229ynkligt och uselt i jämförelse härmed det var i Twenty Mile och i toyooternas by med dess djurhudstält. Och hon såg ned på pojken, som höll hårt i hennes hand, och hon tyckte att det var ett under att hon hade fött honom åt en sådan man.

Hon betalade droskkusken fem gånger så mycket, som han skulle ha, och gick uppför stentrappan till Neil Bonners huvudingång. En snedögd japan underhandlade med henne en stund, men utan resultat, och så släppte han in henne och försvann. Hon blev stående i hallen, som hon i sin enfald tog för det finaste rummet, där husets alla skatter stod uppställda i avsikt att de skulle blända besökarna. Väggar och golv var klädda med bonat rödträ. Golvet var glattare än is Jees Uck sökte sig bort till en av de stora skinnen, som gav en känsla av trygghet på den glatta ytan. På väggen längst bort fanns en kolossal eldstad —. överdådig föreföll den henne. Ett varmt, dämpat ljus strömmande in genom de färgade fönsterglasen, och i en annan ända av rummet skymtade en vit marmorstaty.

Allt detta såg hon och mera därtill, innan tjänaren med de skeva ögonen kom tillbaka och förde henne genom ett nytt rum — som hon endast uppfångade en glimt av — och in i ett tredje, vars prakt alldeles fördunklade intrycket av hallen. Hon tyckte att detta

230stora hus skulle innehålla en oändlighet av liknande rum. De var så långa och breda och taken så långt borta. För första gången, sedan hon hade hållit sitt intåg i den vite mannens civiliserade värld, kom en känsla av vördnad över henne. Neil, hennes Neil, bodde i detta hus, inandades dess luft, och här i detta hus lade han sig till vila för natten och sov. Det var så vackert, allt det hon såg, men hon kände också, vilken visdom och makt som låg bakom alltsamman. Makt tog sig här uttryck i denna skönhet, och det var denna makt som hon med säker osviklig instinkt gissade sig till.

Och så kom där en kvinna, hög och drottninglik, med ett underbart gyllene hår, som lyste som solen. Då hon närmade sig, tyckte Jees Uck, att det ljöd som det stilla vattnets melodiska skvalpande; hennes böljande dräkt var i sig själv en sång, och under den rörde sig hennes kropp med en lekande rytm. Jees Uck hade själv stort välde över män. Där fanns Oche Ish och Imego och Hah Yo och Wy Nooch, för att inte tala om Neil Bonner och John Thompson och andra vita män, som hade sett på henne och erfarit hennes makt. Men då hon såg på den kvinna som nu kom emot henne, såg på hennes stora blå ögon, på hennes röda och vita hud och bedömde henne med kvinnoögon som försökte att se med manliga ögon, kände hon hur hennes eget välde

231över män blev ringa och obetydligt i jämförelse med denna strålande varelses.

— Ni önskar tala med min man? frågade kvinnan, och Jees Uck nästan flämtade efter luft vid ljudet av denna silverklara stämma, som aldrig hade höjt sig till gälla skrik åt morrande varghundar, som aldrig hade behövt utstöta struptoner eller hade blivit skarp och hård i storm och köld och röken från lägereldar.

— Nej, svarade Jees Uck långsamt och osäkert i sin iver att tala så korrekt som möjligt. Jag önskar tala med Neil Bonner.

— Det är min man, svarade kvinnan småleende.

Så var det alltså sant. John Thompson hade icke

narrats den där dystra dagen i februari, då hon hade skrattat övermodigt och stängt dörren mitt för näsan på

honom. Och som hon en gång hade lagt Amos Pentley över sina knän och lyft sin kniv mot honom, så kände hon sig nu frestad att kasta sig över denna kvinna och slå henne till golvet och slita livet ur hennes sköna kropp. Men Jees Uck tänkte hastigt och visade inte med en min, vad som. försiggick inom henne, och Kitty Bonner hade ingen aning om hur nära hon ett ögonblick varit en plötslig död.

Jees Uck nickade till tecken på att hon förstod, och Kitty Bonner förklarade, att Neil väntades hem vilket ögonblick som helst. Så tog de plats i löjligt bekväma

232stolar och Kitty försökte underhålla sin underliga gäst, och Jees Uck ansträngde sig att hjälpa henne.

— Ni har alltså känt min man uppe i Norden? frågade Kitty en gång.

— Javisst! Jag tvätta honom kläder, hade Jees Uck svarat — hon hade pötsligt nästan glömt hur hon skulle uttrycka sig på de vita folkens språk.

— Och det är er gosse? Jag har själv en liten flicka.

Kitty skickade efter sin dotter, och under det barnen

gjorde varandras bekantskap, såsom barn brukar, började mödrarna att tala med varandra på mödrars vanliga sätt och drack te ur koppar, som var så tunna att Jees Uck var rädd för att de skulle gå sönder i händerna på henne. Aldrig hade hon sett sådana koppar, så vackra och fina. I tankarna jämförde hon dem med den kvinna som hällde i teet, och som motsats till detta dök upp i hennes minne bleckskålarna i toyooternas by och de klumpiga muggarna i Twenty Mile, som hon jämförde sig själv med. Hon var slagen. Det fanns en annan kvinna, som var mera passande än hon att föda och uppfostra Neil Bonners barn. Liksom hans folk stod över hennes, så stod de kvinnor som hörde honom till, över henne. De var härskare över män, liksom deras män var världens herrar. Hon såg på Kitty Bonners skära rosenhy, och tänkte på sitt eget solbrända ansikte. Hon såg även från sin bruna

233hand till hennes vita — den ena illa medfaren av arbete och barkad av piskskaft och paddelåror, den andra så oberörd av arbete och mjuk som ett litet barns. Men trots mjukheten och den synbarliga svagheten såg Jees Uck i de blå ögonen samma makt som hon hade sett i Neil Bonners och i Neil Bonners folks ögon.

— Nej, se, det är ju Jees Uck! sade Neil Bonner då han kom in. Han sade det helt lugnt, nästan gemytligt, men då han kom fram till henne och tog bägge hennes händer i sina, såg han in i hennes ögon med en bekymrad blick, som hon strax förstod.

— Goddag, Neil! sade hon. Du se mycket gott ut.

— Jag har det också utmärkt, Jees Uck! svarade han muntert, medan han förstulet såg bort på Kitty för att försöka utröna vad som hade försiggått mellan dessa två. Och ändå kände han sin hustru för väl för att vänta, att hon skulle låta märka något, även om det värsta hade inträffat.

— Ja> jag kan inte säga, hur glad jag är att se dig igen! fortsatte han. Vad har hänt? Har du funnit en guldgruva? Och när kom du hit?

— Oo-a, jag komma in i dag, svarade hon, och hennes röst antog rent instinktivt sin stams strup-ljud. Jag inte finna guld, Neil. Du känna kapten Markheim, Unalaska? Jag koka mat i hans husr lång

234tid. Inte använda pengar. Så till sist många pengar. Mycket bra, jag tänka, resa ned se den vite mannens land. Mycket vackert vit mans land, mycket vackert, tillade hon. Han kunde inte förstå att hon uttryckte sig så dåligt, ty Sandy och han hade ihärdigt arbetat på att förbättra henne språk, och hon hade varit en mycket läraktig elev. Nu tycktes hon ha sjunkit ned igen till sin egen ras. Hennes ansikte hade ett naivt, nästan slött uttryck, och han kunde inte därav sluta sig till något. Han kunde inte heller förstå att Kitty såg så lugn ut. Vad hade hänt? Hur mycket hade blivit sagt? Och hur mycket hade hon gissat?

Medan han grubblade över dessa frågor, och medan Jees Uck grubblade över sitt problem — aldrig hade han förekommit henne så underbar och stor som i denna stund — avstannade samtalet mellan dem.

— Tänk, att ni har känt min man uppe i Alaska, sade Kitty vänligt.

Känt honom! Jees Uck kunde inte låta bli att se bort på det barn hon hade fött åt honom, och han följde mekaniskt riktningen av hennes blick bort till fönstret, där de båda barnen lekte. Det var som ett järnband hade lagt sig över hans panna. Hans ben skälvde under honom; hans hjärta dunkade och slog som en knytnäve mot hans bröstkorg. Hans pojke! Det hade han aldrig drömt om!

235Lilla Kitty Bonner, så älvlik i sin tunna vita dräkt och med de allra rosenrödaste kinder och de mest strålande blå ögon, stod med utsträckta armar och munnen spetsad för att försöka kyssa gossen. Men gossen^ smärt och smidig, väderbiten och brun, klädd i skinn och dåliga slitna muclus, höll tappert stånd mot hennes närmanden, och han stod där stel och högrest —• den högresthet, som är egendomlig för alla vilda folkslags barn. En främling i ett främmande land, utan all för, lägenhet eller fruktan, verkade han mera som ett otämt djur, tyst och på sin vakt, medan han med sina stora, strålande ögon såg från den ene till den andre, lugn, så länge de andra förhöll sig lugna, men beredd på att fara på och riva och klösa och slåss för sitt liv, vid första tecken på fara.

Kontrasten mellan gossen och flickan var slående, men inte på något pinsamt sätt. Därtill fanns det alltför mycken kraft hos pojken, denne namnlöse efterkommande av många raser. Hans anletsdrag, skarpt skurna som på en kamé och nästan klassiska i sin stränghet, besjälade av den styrka och handlingskraft han hade ärvt efter sin far och morfar, ja, och efter honom som gick under namnet "Den store tjocke", och som hade blivit tillfångatagen av folket vid havet och rymt till Kamtjatka.

Neil Bonner kämpade med sin rörelse och övervann

236den, men det kostade honom stor ansträngning, fastän han hela tiden smålog nöjd och glad över att träffa en gammal vän.

— Din pojke, inte sant, Jees Uck? sade han. Och i detsamma vände han sig till Kitty. En präktig pojke! Han kommer nog att uträtta något i världen med de där händerna.

Kitty nickade instämmande.

— Vad heter du? frågade hon.

Den lille vilden såg på henne med sina blixtrande ögon, och en stund fortsatte han att se på henne, som om han sökte efter det motiv, som låg bakom hennes fråga.

— Neil, svarade han lugnt, då han var färdig med sin undersökning.

— Indianspråk, sade Jees hastigt och fabricerade på stående fot ett helt nytt språk. Han tala indianspråk, nee-al, samma som kex. Han gossen tycka om kex när han vara liten — han gråta efter kex. Han säga nee-al, nee-al, hela tiden han säga nee-al. Så kalla jag honom så. Och så han alltid heta Nee-al.

Aldrig hade några ord låtit vackrare i Neil Bonners öron än denna lögn från Jees Ucks läppar. Nu hade han situationen klar för sig, och han visste att det fanns skäl till att Kitty såg så lugn ut.

— Och hans far? frågade Kitty. Han måste vara en vacker man.

237— Åh... jo, jo, blev svaret. Hans far vacker man. Visst!

— Har du känt honom, Neil? frågade Kitty.

« — Känt honom? Ja, mycket väl, svarade Neil, och han tänkte tillbaka på det dystra Twenty Mile och den man, som hade gått däruppe i tystnaden, ensam med sina tankar.

Och här kunde historien om Jees Uck vara slut, om hon inte hade satt kronan på sitt verk. Då hon vände tillbaka till Nordlandet för att bo i sitt stora blockhus, kom John Thompson att inse, att P.C.-kompaniet mycket bra kunde sköta sina affärer utan hans hjälp. Vidare fick den nye föreståndaren och alla hans efterföljare order från bolaget att kvinnan Jees Uck skulle ha allt, vad hon önskade av varor och att hon inte skulle debiteras därför. Samma bolag utbetalade också till kvinnan Jees Uck en årlig pension pä femtusen dollars.

Då hennes pojke nått lämplig ålder, tog fader Champreau honom i sin vård, och det varade inte länge, innan Jees regelbundet mottog brev från jesuitskolan i Maryland. Längre fram kom dessa brev från Italien och därefter från Frankrike. Och till sist kom en viss fader Neil tillbaka till Alaska,, en man, som hade stor makt och gjorde mycket gott runt omkring i

238landet, som älskade sin mor och som slutligen, då tiden var inne, drog bort till en större verksamhetskrets och steg till en ansedd post inom sin orden.

Jees var en ung kvinna, då hon vände tillbaka till Nordlandet, och männen såg fortfarande på henne med begärliga blickar. Men hon förde ett rättskaffens liv, ' och det var endast lovord man hörde om henne. En tid uppehöll hon sig hos de goda systrarna vid Holy Cross, och där lärde hon sig att läsa och skriva och gick igenom en kurs i sjukvård. Därefter vände hon tillbaka till sitt stora blockhus och samlade omkring sig de unga flickorna från toyooternas by för att lära dem rätta vägen genom livet. Den är varken protestantisk eller katolsk denna skola, som hålles i det hus Neil Bonner byggde till sin hustru, Jees Uck; men missionärer av alla sekter ser på den med stor välvilja. Dörren står öppen för alla, och trötta guldgrävare och andra vittberesta män lämna den rinnande floden eller det frusna slädspåret för att en kort stund söka vila och värme vid Jees Ucks eld. Och därnere i Staterna går Kitty Bonner och gläder sig över det intresse, som hennes man hyser för Alaska, och fastän hon ofta skrattar åt honom och skämtar med honom över det, så är hon i sitt innersta hjärta dubbelt stolt över honom för detta.

*